



Minden kedves Olvasónknak
áldott karácsonyi ünnepeket és
egészségben, sikerekben gazdag
boldog új évet kívánunk!



**ORVOSKARI
HÍRMONDÓ**

Pécs, 2022. november-december

A TARTALOMBÓL

Elismerések:

*Az elméleti és gyakorlati képzés
kiválóságai*

Dékáni elismerő oklevelek

Eötvös József-koszorú

Karlinger Gy. Tihamér pályadíj

Lissák-díj

Németh András-díj

*PhD- és habilitációs oklevelek,
doktori fokozatok*

Polcz Alaine Emlékérem

Pro Facultate Medicinae emlékéremek

Romhányi emlékérem



Fejlesztés, jó gyakorlat:

Onkoterápiás fejlesztések

Sebészeti robot

*Mély agyi stimuláció
távprogramozással*

Vidéki életmentő mintaprogram



Oktatás:

White Coat Ceremony

Katasztrófa Nap



A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

Intézeti, klinikai hírek

Kongresszusi beszámolók

Szakmai rendezvények

Tudományos közlemények



Búcsúznak:

Dr. Bíró Vilmos

Dr. Glant T. Tibor

A címlapon és a hátsó borítón Justyna Kulisa, a belső színes oldalon pedig Boda Szilvia, Barthó Loránd, Csépany Márta és Rodler Miklós fotói láthatóak.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2022. szeptember 19.

1. Doktori védés

Godó Soma doktorvárományos (Élettani Intézet) értekezésének védeése 2022. szeptember 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

2. Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja az alábbiak pályázati anyagának bíráló bizottságokhoz történő kiadását:

dr. Bogos Krisztina, főigazgató főorvos, Országos Korányi Pulmonológiai Intézet

dr. Darnai Gergely, tudományos munkatárs, Magatartástudományi Intézet

dr. Koltai Katalin, egyetemi adjunktus, I. sz. Belgyógyászati Klinika

dr. Lengyel Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika

dr. Nagy Bálint János, egyetemi adjunktus, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

dr. Ottóffy Gábor, egyetemi adjunktus, Gyermekklinika

dr. Sárszegi Zsolt, egyetemi adjunktus, Szívgyógyászati Klinika

dr. Szalai Eszter, egyetemi adjunktus, Szemészeti Klinika

dr. Ujfalusi Zoltán, egyetemi adjunktus, Biofizikai Intézet

Dr. Szekeres Júlia, egyetemi tanár,

a PTE, OGY Doktori és Habilitációs Tanácsának elnöke

Lapzártánk után tudtuk meg, hogy további 23 volt hallgatónk is köszönhető az 53. Egyetemi Orvos- és Fogorvosnapon.

Aranydiplomások

(1972-ben végzettek)

Dr. Balikó Zoltánné

Dr. Horti Mária

Dr. Benczenleitner Éva

Margit

Dr. Bogár Judit Tünde

Dr. Bükki Veronika

Dr. Halmágyi Győző

Dr. Kozáry Judit

Dr. Loján Mihály

Dr. Nagy Zsuzsanna

Dr. Nyirati Ferenc

Dr. Pánovics János

Dr. Pánovics Józsefné

Dr. Grónai Éva

Dr. Szalai Ilona

Gyémántdiplomások

(1962-ben végzettek)

Dr. Gárdos Sándos

Horváth Jánosné

Dr. Kurányi Éva

Dr. Kishindi Kiss

Katalin

Dr. Kövesi Béla László

Dr. Moll Károly

Dr. Nagy Márta

Dr. Nedeczky Alajos

Dr. Pethő Józsefné

Dr. Pungor Zsuzsanna

Dr. Sárdi Ferenc

Dr. Szilasi Anna

Dr. Vadon Gábor Pál

Szeretettel gratulálunk!



Felelős szerkesztő: Bogár Lajos

Szerkesztők: Ábrahám Hajnalka, Barthó Loránd, Bátor Judit, Hollósy Tibor, Kozári Adrienne, Ludány Andrea

Technikai szerkesztő: Szegedi Edit Anna ■ Tördelőszerkesztő: Czulák Szilvia

PTE, Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12. ■ Tel.: 72/536-116 ■ E-mail: hirmondo@aok.pte.hu

Nyomtatva a PTE Nyomdája HU ISSN 1586-1031 ■ Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo HU ISSN 1586-1295

Egyetemi Orvos- és Fogorvosnap – 2022. október 22.

Az 53. Egyetemi Orvos- és Fogorvosnapot idén október 22-én tartották a Dr. Romhányi György Aulában. Több száz orvos gyűlt össze, hogy dr. Miseta Attila rektor, valamint dr. Tényi Tamás dékánhelyettes köszöntője után átvegye arany-, gyémánt- vagy vasdiplomáját. Az ünnepségen átadták a *Pro Facultate Medicinae* emlékérmeket is azoknak, akik a kar érdekében kiemelkedő tevékenységet végeznek, végeztek, továbbá számos elismerést vehettek át a kitüntetettek.

Idén a *Pro Facultate Medicinae* arany fokozatát dr. Bogár Lajos egyetemi tanárnak ítelték, aki a Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerzett általános orvos végzettséggel 1981-től kezdett az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetben dolgozni. 1986-ban aneszteziológia és intenzív terápia szakvizsgát tett, az orvostudomány kandidátusa fokozatot 1989-ben szerezte meg, 1997-ben habilitált, 2010-ben az MTA doktora lett. Kutatási területe a hemoreológia, a vér és a véresejtek fizikai tulajdonságait vizsgáló tudományág. 2000-ben egyetemi tanári kinevezést kapott és a PTE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének igazgatója lett, amelyet 21 éven át vezetett. 2013-tól 2021-ig az ÁOK Művelési Medicina Tanszékét is irányította. Kiterjedt szakmai közéleti tevékenységet végez: a Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság vezetőségi tagja, 2017-től az MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága Orvosi Tudományok Szakbizottságának elnöke, a Magyar Haemorheológiai Társaság volt elnöke, a Nemzetközi Haemorheológiai Társaság és az Európai Haemorheológiai és Mikrocirkulációs Társaság volt alelnöke. Két cikluson át vezette az Egészségügyi Szakmai Kollégium Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Tanácsát. Három egyetemi tankönyvet és kettő szakmatörténeti monográfiát szerkesztett, illetve további három könyvet írt. Szakmai pályafutásának elismeréseként 2000-ben Széchenyi Professzori Ösztöndíjjal jutalmazták, 2013-ban a Magyar Haemorheológiai Társaság Mátrai Árpád Emlékérem díjban részesítette. 2015-ben az MTA Nívódíját, 2017-ben *Pro Facultate Medicinae* ezüst fokozatát, 2020-ban a PAB Zsolnay-díját, 2021-ben *Pro Patiente* Díjat, a Markusovszky Lajos Emlékérmét és 2022-ben a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét kapta. A jövő orvosainak képzésében kifejtett fáradhatatlan oktatómunkájával, kiemelkedő klinikai tevékenységével, tanácsaival és tapasztalataival aktívan hozzájárult a kar jó hírnevéhez.

A *Pro Facultate Medicinae* emlékérem ezüst fokozatát három kiváló oktató kapta: dr. Balaskó Márta, a Transzlációs Medicina Intézet docense, dr. Tamás Andrea, az Anatómiai Intézet docense és dr. Kelemen Dezső, a Sebészeti Klinika egyetemi tanára, akik a hallgatók elméleti és gyakorlati képzését hosszú évtizedek óta nagy odaadással és kiváló szakmai felkészültséggel végzik.

A *Pro Facultate Medicinae* emlékérem bronz fokozatát Dittrich Erzsébet asszisztensnek, Kneif Józsefné ápolószakmai igazgatóhelyettesnek, Kovács Zsuzsanna ápolószakmai igazgatóhelyettesnek és Ripli Ágnes gazdasági referensnek adományozták, akik hosszú idő óta példaelegyenként munkaterületükön.



Dékáni dicséretben részesültek azok a dolgozók, akik mindennapi, felelősségteljes munkájukkal, emberi magatartásukkal, kiemelkedő szakmai tudásukkal, példamutató jellemükkel, szolgálatkészségükkel, az egészségügyben nélkülözhetetlen empátiájukkal sokat tettek orvoskarunk fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért. Idén 35 munkatárs vehette át a dicséretet:

dr. Bátor Judit adjunktus,
Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium,
Bodor Enikő titkárságvezető,
II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum,
Boskovits Gabriella vezető asszisztens,
Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika
Buchmüller Józsefné szakápoló,
Onkoterápiás Intézet,
dr. Engelmann Péter egyetemi docens,
Immunológiai és Biotechnológiai Intézet,
Futó Andrea képi diagnosztikai asszisztens,
Orvosi Képpalkotó Klinika,
Gerdei Zsuzsanna analitikus,
Laboratóriumi Medicina Intézet,
Gyenis Krisztina osztályvezető ápoló,
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet,
Hoffmanné Simon Éva laboratóriumi asszisztens,
Biofizikai Intézet,
Kaizer Melinda osztályvezető szülésznő,
Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika,
dr. Kádár Zsolt klinikai főorvos,
Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika,
Kelemen Zsuzsanna titkárnő,
Patológiai Intézet,
Krászné Bareith Bettina ápolószakmai igazgatóhelyettes,
Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika,
Losonczy Ágnes szakasszisztens,
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet,
Marjai Pálné gazdasági ügyintéző,
Ortopédiai Klinika,
Maros Tünde asszisztens,
Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika,

dr. Márton Sándor egyetemi docens,
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet,
Müllerné Dobos Éva gazdasági ügyintéző,
Reumatológiai és Immunológiai Klinika,
Nagy Klára szakápoló,
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet,
Nagyfi Gyöngyi ambulancia-vezető asszisztens,
Reumatológiai és Immunológiai Klinika,
Ney Gabriella ambulancia-vezető asszisztens,
Szemészeti Klinika,
dr. Pytel József emeritus professzor,
Fül- Orr- Gégészeti és Fej- Nyaksebészeti Klinika,
Regős Gáborné szakápoló,
Gyermekklinika,
Sabáliné Udvarács Ildikó laboráns,
Élettani Intézet,
Sági Ildikó gazdálkodási referens,
Neurológiai Klinika,
Stettler Ibolya szakápoló,
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet,
dr. Sütő Gábor egyetemi tanár,
II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai,
Diabetológiai Centrum,
dr. Szőke Éva egyetemi docens,
Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet,
Tepes Katalin adminisztrátor,
I. sz. Belgyógyászati Klinika.
dr. Tényiné dr. Csábi Györgyi egyetemi tanár,
klinikaigazgató-helyettes,
Gyermekklinika,
Tóth Marianna ápolásszakmai igazgatóhelyettes,
Sebészeti Klinika,
Tóthné Kozma Erika orvosírnok,
Pathológiai Intézet,
dr. Vas Tibor adjunktus,
II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai,
Diabetológiai Centrum,
Wesz Adrienn képi diagnosztikai asszisztens,
Orvosi Képző Klinika,
dr. Vértes Zsuzsanna egyetemi docens,
Élettani Intézet.

Dékáni Elismerő Oklevelet kaptak a kiemelkedő munkát végzett munkatársak:

dr. Almási Róbert egyetemi docens,
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet,
dr. Garami András egyetemi docens,
Transzlációs Medicina Intézet,
dr. Horváth-Sarródi Andrea tanársegéd,
Orvosi Népegészségtani Intézet,
Horváth Tibor betegszállító,
Onkoterápiás Intézet,
dr. Nagy Bálint adjunktus,
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet.

A végzős hallgatók titkos szavazatai alapján adták át a hallgatók elméleti és gyakorlati képzésében **kiemelkedő teljesítményt nyújtó intézeteknek és klinikáknak járó elismerő oklevelet**. A legjobban oktató **elméleti intézetek** a *Transzlációs Medicina Intézet*, az *Anatómiai Intézet* és a *Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet* lettek. A leg-

jobb oktató **klinikák** a *II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum*, a *Neurológiai Klinika* és a *Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika*.

Romhányi Emlékérmeket kapott *dr. Pethő Gábor*, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet professzora és *dr. Tény Tamás* egyetemi tanár, a *Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika* igazgatója.

Kiváló gyakorlatvezető elismerést kaptak a végzős hallgatók szavazatai alapján azok az oktatók, akik kiváló munkát végeztek a gyakorlati oktatás területén:

dr. Molnár Gergő egyetemi docens,
II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai,
Diabetológiai Centrum,
dr. Pethő Gábor egyetemi tanár,
Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet,
dr. Pétervári Erika egyetemi docens,
Transzlációs Medicina Intézet,
dr. Szapáry László egyetemi docens,
Neurológiai Klinika,
dr. Mikó Éva egyetemi docens,
Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet,
dr. Sebők Judit klinikai főorvos,
II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai,
Diabetológiai Centrum,
dr. Rékási Zoltán egyetemi docens,
Anatómiai Intézet,
dr. Kaszás Bálint szakorvos,
a Pathológiai Intézet volt munkatársa,
dr. Hollósy Tibor adjunktus,
Anatómiai Intézet,
dr. Kajtár Béla egyetemi docens,
Pathológiai Intézet,
dr. Gaszner Balázs egyetemi docens,
Anatómiai Intézet,
dr. Balaskó Márta egyetemi docens,
Transzlációs Medicina Intézet,
dr. Lempel Edina egyetemi docens,
Fogászati és Szájsebészeti Klinika.

Az egyetem korábbi professzorának, dr. Karlinger Gy. Tihamérnak az örököse, dr. Karlinger Kinga, az orvoskar egyetemi magántanára, a Pro Medicina Quinquecclesiense Alapítvánnyal kötött támogatási szerződés keretein belül alapította meg az innovatív sebészeti eljárásokat kidolgozó és alkalmazó orvoskutatók, oktatók támogatását célzó **Karlinger Gy. Tihamér pályadíjat**, amit idén *dr. Varga Ádám*, a Sebészeti Klinika tanársegédje nyert el „Technológiai fejlesztések a mellékpajzsmirigy és a máj sebészetében” című pályázatával.

Az ünnepség zárásaként az 1956-os forradalom és szabadságharc 66. évfordulója alkalmából, a hősök előtt fejet hajtva, koszorút helyeztek el az egyetem vezetői és a Hallgatói Önkormányzat tagjai.

A díjazottaknak szeretettel gratulálunk!

További fotók az eseményről:



A PTE ünnepi szenátusi ülése

A Pécsi Tudományegyetem november 3-án tartotta Doktoravató Ünnepségét a Magyar Tudomány Ünnepe, a Dr. Halasy-Nagy József Aulában. Az esemény délelőtti szekciójában PhD- és habilitációs okleveleket, a délutáni-ban doktori fokozatokat valamint díjakat és elismeréseket adtak át.

„Rendkívül sebezhető integrált világban élünk, ki hitte volna” – utalt a világ eseményeire dr. Miseta Attila rektor – „hogyan nyire meg lehet zavarni a megszokott világunk működését... Ha nincs meg a megfelelő kommunikációs képességünk, akkor nincsenek meg az eszközeink, hogy megszólítsuk a másikat. A specializálódásunk magas fokú, de a kritikus helyzetekben nem feltétlenül tudjuk alkalmazni a könyvtárakban és az interneten tárolt hatalmas tudást. A most megszerzett fokozatuk viszont azt bizonyítja, hogy elkötelezték a tudományág iránt, amellyel foglalkoznak!”

Dr. Komócsi András rektorhelyettes is köszöntötte a fokozatot szerzőket. „A szellem emberei egy családot alkotnak” – hangsúlyozta. „Elismerés illeti azokat, akik a maguk területén igényes, magas színvonalú munkával alkotnak maradandót. Büszkék vagyunk a hagyományainkra, a középkori egyetem hagyományára és az 1923-ban elindult Pozsonyból ideköltözött Erzsébet Tudományegyetem hagyományaira is. A múlt és jövő határán, egy jelentős évforduló előtt köszönhetjük Önöket!” – utalt a centenáriumi ünnepségekre Komócsi András.

Az esemény keretében PhD-oklevelet kapott

A gyógyszerészeti tudományok területén:

Aczél Tímea, az Általános Orvostudományi Kar tanársegédje

Kriszta Gábor, a Gyógyszerésztudományi Kar tanársegédje

Vajda Péter, a Klinikai Központi Gyógyszertár szakgyógyszerész-rezidense

A klinikai idegtudományok területén:

Czigler András, a Klinikai Központ rezidens orvosa

Fejes Melinda, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház főorvosa

Tárkányi Gábor, a Klinikai Központ rezidens orvosa

A klinikai orvostudományok területén:

Bálint Alexandra, orvos

Dócs János, a Debreceni Egyetem szakorvosjelöltje

Lőcsei Zoltán, a Klinikai Központ tanársegédje

Pozsgai Miklós, a Nemzeti Rátgéber Kosárlabda Akadémia gyógytornásza

Ragán Dániel, a Klinikai Központ megbízott oktatója

Sárkány Beatrix, a Gottsegen Országos Kardiovaszkuláris Intézet rezidens orvosa

A PTE Egyetemi Doktori Tanácsa sikeres védésük alapján **doktori fokozatot ítelt oda** a következő hallgatóknak:

Az egészségtudományok területén:

David Ondieki Onchonga, az írországi University of Limerick kutatási asszisztense

Lobanov-Budai Éva, a Szegedi Tudományegyetem tanársegédje

Sipos Dávid, az Egészségtudományi Kar Képzési Központjának igazgató-helyettese

Szabó Zoltán, az Egészségtudományi Kar tanársegédje

Szilágyi Brigitta, az Aurora Medical gyógytornásza

Az elméleti orvostudományok területén:

Csekő Kata, az Általános Orvostudományi Kar tanársegédje

Ferencz Sándor, a Klinikai Központ tanársegédje

Garai Kitti, a Gyógyszerésztudományi Kar tanársegédje

Godó Soma, az UNICAM Magyarország Kft. kereskedelmi képviselője

Heim Szilvia, az ÁOK tudományos segédmunkatársa

Kéringer Patrik, a KK rezidens orvosa

Kokhanyuk Bohdana, a 77 Elektronika bioanalitikus munkatársa

Ujvári Balázs, az ÁOK tanársegédje

Pótóné Oláh Emőke, a Baranya Megyei Kormányhivatal felügyelője

Gratulálunk!

Részletes beszámoló és fotók az eseményről az UnivPécs oldalán:



Centenáriumi Polcz Alaine díjat kapott a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület központi, világnapi rendezvényén, Polcz Alaine születésének 100. évfordulója alkalmából centenáriumi Polcz Alaine díjat kapott a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány a hospice ellátásban végzett kiemelkedő, példamutató munkájáért.

A Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány Pécsen, Komlón, Mohácson és ezen városok kistérségeiben 2004 óta gondoz otthonukban végső stádiumú, daganatos betegeket. A magas színvonalú betegellátás mellett törekszik arra, hogy a szolgáltatásokhoz való hozzáférést széleskörűen biztosítsa Baranya megye számára kijelölt területein. Szerepet vállal a hospice szellemiség régióban történő megismertetésében, civil szervezeteket, közintézményeket, vállalkozá-

sokat bevonva ebbe a munkába. Magas szintű elméleti és gyakorlati tudásanyagának és tapasztalatainak átadásával járul hozzá az egészségügyi személyzet képzéséhez, és tevékenységének szakmai fórumokon történő bemutatásával a hospice-palliatív ellátási forma fejlődéséhez. A fekvő- és járóbeteg-ellátás orvosaiival, a házi orvosokkal, az ápolási és gondozói szervezetekkel, valamint további egészségügyi intézményekkel szorosan együttműködve végzi munkáját. „Nagyon fontos visszajelzése a tevékenységünknek, egyben megtisztelő elismerése ez a díj. Mindenkinek erőt ad, aki az elmúlt közel húsz évben elkötelezetten velünk dolgozott és dolgozik ma is” – nyilatkozta dr. Csikós Ágnes, egyetemi docens, a PTE, ÁOK Alapellátási Intézetének igazgatója, a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány elnöke.

Életműdíjat kapott dr. Kalmár Nagy Károly, a pécsi transzplantáció életre hívója

A transzplantáció területén végzett több évtizedes munkássága elismeréseként Németh András-díjjal tüntette ki a Magyar Transzplantációs Társaság (MTT) dr. Kalmár Nagy Károly klinikai főorvost, a PTE, KK sebészt, 2019-ig a Sebészeti Klinika osztályvezető főorvosát, akinek vezetésével 1993-ban megalakult a Pécsi Transzplantációs Osztály. Nevéhez fűződik az első pécsi vesetranszplantáció, az országban elsőként Pécsen végzett, úgynevezett non-heart-beating donáció, valamint a Magyarországon először, szintén a baranyai megyeszékhelyen végrehajtott hasnyálmirigy-transzplantáció is.

Az díj átadására az MTT XXIII. Kongresszusán került sor, melyet 2022. szeptember 8-10. között tartottak Balatonalmádiban. A Németh András-díj a Magyar Transzplantációs Társaság életműdíja, mellyel az MTT vezetősége a transzplantáció területén végzett kiemelkedő munkásság elismeréseként oszt ki évről évre. Dr. Németh András professzor (1924-1999) a magyarországi dialízis és vesetranszplantáció úttörője volt, 1962-ben ő végezte el az első magyarországi veseátültetést.



„Dr. Németh András kiváló, egyben rendkívül sokoldalú ember volt, ahol tudta, segítette a fiatal kollégákat. Az általa végzett 1962-es veseátültetés nem csak Magyarországon volt példa nélküli: ez volt az első sikeres vesetranszplantáció a Rajnától keletre” – mondta el dr. Kalmár Nagy Károly, aki személyesen is ismerte a professzort, és örömmel fogadta az egykori mentorának nevét viselő elismerést. Mint fogalmazott, a Németh András-díj 40 év munkáját reprezentálja, mely alatt közel 900 transzplantációt végzett. Megjárta Angliát is, Pécsen három évtizede dolgozik, itt mintegy 680 szervátültetés kötődik a nevéhez. „Büszkék lehetünk a pécsi transzplantáció teljesítményére. 1993. szeptember harmadikán végeztük az első pécsi vesetranszplantációt, 1995-ben pedig Magyarország első, úgynevezett nem dobogó szíves (Donation after Circulatory Death, DCD) donációját. Utóbbi forradalmi újításnak számított: a beteg nem az agyhalál állapotában volt, mely során a szervek működése a megfelelő rendszerekkel bizonyos ideig fenntartható, hanem összeomlott a keringése, megállt a szíve. Ilyen beavatkozásokat 1997-ig lehetett végezni Magyarországon, ekkor viszont változott a jogszabályi környezet, és azóta nem lehet ilyen beavatkozást végrehajtani hazánkban. Nyugaton, például Angliában, Hollandiában meghonosodott ez a módszer, segítségével mérsékelni lehet a várólisták hosszúságát” – fogalmazott a főorvos.

Dr. Kalmár Nagy Károly megjegyezte, Magyarországon Pécsen végeztek először kombinált vese- és hasnyálmirigy-transzplantációt is 1998. október 29-én, 2001-ben országos szinten elsőként a pécsi klinikán zajlott le élődonoros laparoszkópos vesekivétel, ez már egy szofisztikáltabb műtéti eljárás volt a korábbihoz képest. A pécsi klinikán 2017-ben végezték el az 1000. szervátültetést, mely egy vesetranszplantáció volt.

Harta Vilmos

Lissák-díjat kaptak az élettanból legeredményesebb hallgatók

Lissák-díjjal jutalmazták azokat az általános orvos-, fogorvos- és gyógyszerészhallgatókat, akik az 2021/22-es tanévben az élettan tantárgyból a legkiválóbb eredményeket érték el. Az Élettani Intézetben október 13-án ünnepélyesen adták át a díjakat.

Díjazottjaink

Magyar orvos

1. hely: **Gelencsér Gergő, Szabó Dominik Imre**
2. hely: **Bodó Angelika**
3. hely: **Marton Dorka**

Magyar fogorvos

1. hely: **Gálfi Diána**
2. hely: **Wágner Anna**
3. hely: **Sárfi Dorina**

Magyar gyógyszerész

1. hely: **Kravják Áron**
2. hely: **Érsek Attila**
3. hely: **Nagy Anett**

Angol orvos

1. hely: **Masoud Ghorban**
2. hely: **Myrold Vilde Osnes**
3. hely: **Yu Kajiyama, Sofie Eek Guttormsen és Vilde Helen Bekkevold**

Angol fogorvos

1. hely: **Sania Vahidian**
2. hely: **Alireza Ashouri**

Német orvos

1. hely: **Maximilian Fischer**
2. hely: **Eduard Gevorkjan**
3. hely: **Antonia Kramer és Felix Wittman**

Német fogorvos- és angol gyógyszerészhallgatók között nem volt díjazott.

Gratulálunk az elért eredményekhez és további sikereket kívánunk a jövőben is!

Fotók az eseményről:



Rangos díjakat kapott dr. Jason Sparks a 17. Young European Scientist Konferencián

Dr. Jason Sparks, a PTE, ÁOK Anatómiai Intézetének egyetemi tanársegédje rangos díjakkal tért haza a szeptember 15. és 18. között Portugáliában, Portóban, immár 17. alkalommal megrendezett, Young European Scientist Konferenciáról. Szekciójában első hellyel díjazták, a plenáris előadáson pedig a második helyet szerezte meg.

A nemzetközi szintű hallgatói konferencián orvostan-, fogorvostan-, gyógyszerész-, biomérnök- és PhD-hallgatók vehetnek részt. Mivel évről évre rengetegen jelentkeznek rá, ezért nehéz bekerülni, idén is több, mint 500 résztvevője volt a világ számos pontjáról, Indiától Kolumbiáig. A hallgatók tudományos munkáikat poszter, előadás és plenáris előadás szekciókban mutathatják be, emellett nívós előadásokon és workshopokon, illetve kulturális programokon is részt vehetnek.

Dr. Jason Sparks absztraktját a „Molekuláris sejtbiológia – élettan” szekcióba választották be. Mint mondta, öt perce volt arra, hogy prezentálja a munkáját, és ugyancsak öt perc a kérdésekre. Előadását első helyezéssel értékelték. Ennek köszönhetően juthatott tovább a plenáris előadásra, ahol minden szekció első helyezettje újra bemutathatta a munkáját a nagyközönségnek, ami ezúttal hét perces lehetett, a kérdések pedig ugyancsak ötpercesek. A hat fős zsűri a második helyezést ítélte neki. Témája a „Role of PACAP in age-related systemic amyloidosis” volt, témavezetője *Reglödi Dóra* professzor asszony. „Számomra ez volt az eddigi legnagyobb megmérettetés, mert plenáris előadáson még



nem mutatkoztam be. Tudtam, hogy sok kérdést fogok kapni, igyekeztem mindegyikre a legmegfelelőbb válaszokat adni. Örülök, hogy egy ilyen nívós konferencián vehettem részt, és biztos vagyok abban, hogy ez a szereplés is segít leküzdeni a lámpalázamat” – nyilatkozta.

Ilyen jó eredmény ezen a konferencián még nem született Pécsről, dr. Jason Sparks-nak szeretettel gratulálunk!

Schweier Rita

Eötvös József-koszorúval tüntették ki dr. Szekeres Júliát



BARTHÓNÉ SZEKERES JÚLIA
az orvostudomány doktora

Kutatási területe:
terhességi és reprodukciós immunológia



„A Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat során azokat a tudományos kérdéseket vizsgáljuk és tárjuk szak-szerű és közérthető formában minden érdeklődő elé, amelyek megértése és megoldása életbe vágó nem csupán nemzetünk, hanem Európa, sőt az egész emberiség számára. Emellett az élet izgalmas csodáiról, a bennünket körülvevő világ olyan dimenzióiról is szólnunk, amelyeket csak napjainkban tár fel a tudomány. Kutatóként tudjuk: a valóság csodái messze felülmúlják képzeletünket. A következő hetekben ezt a csodát, a világ megismerésének örömét szeretnénk megosztani a társadalom minél szélesebb rétegével” – mondta köszöntőjében a Magyar Tudomány Ünnepeinek megnyitóján, november 3-án, *dr. Freund Tamás*, az MTA elnöke. A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége kiemelkedő tudományos életműve elismeréseként Eötvös József-koszorúval tüntette ki *Barthóné dr. Szekeres Júliát*, az orvostudomány doktorát, a PTE, ÁOK Orvosi Biológiai Intézetének és Központi Elektronmikroszkópos Laboratóriumának professor emeritáját magas színvonalú, nemzetközileg is messzemenően elismert, a terhességi és reprodukciós immunológia területén hosszú évtizedeken át végzett tudományos kutató- és iskolateremtő oktatómunkájának elismeréseként.

Az elismeréshez szeretettel gratulálunk!

White Coat Ceremony a pécsi orvoskaron

Immáron hetedik alkalommal rendezték meg a PTE, ÁOK-n a White Coat Ceremonyt szeptember 16-án, mely során a preklinikai tanulmányaikat megkezdő magyar, angol és német programos orvos- és fogorvoshallgatók vehették át az orvosi hivatás szimbólumát, a fehér köpenyt.

Az ÁOK aulájában megrendezett ünnepségen az orvoskar és a PTE Klinikai Központ vezetői, illetve a hallgatók oktatásában részt vevő intézetek igazgatói, vezető oktatói fogadták az egybegyűlteket. A leendő orvosokat, fogorvosokat *dr. Reglödi Dóra* egyetemi tanár, tudományos dékánhelyettes, *dr. Tényi Tamás* egyetemi tanár, általános diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettes, *dr. Endrei Dóra* egyetemi docens, a Klinikai Központ elnökhelyettese, *dr. Pintér Erika* egyetemi tanár, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet igazgatója, *dr. Than Péter*, egyetemi tanár, az Ortopédiai Klinika Igazgatója köszöntötte egy-egy rövid beszéddel, melyek útravalóként is szolgáltak számukra a tanulmányaik folytatásához, valamint a későbbi szakmai karrierjükhöz.

Az aulában összegyűlteket az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat (EGSC), valamint a Hallgatói Önkormányzat részéről is köszöntötték angolul, németül és magyarul is. Ezt követően a hallgatók ünnepélyes keretek között magukra ölthették a fehér köpenyt. A 2022-es White Coat Ceremonyt élőben közvetítették a PTE ÁOK Angol-Német Hallgatói Önkormányzat Facebook-oldalán, az esemény itt visszanezhető: A White Coat Ceremonyn a szászországi orvosok érdekképviseleti szervezetének (Kassenärztliche Vereinigung Sachsen - KVS) delegációja is részt vett. Mint ismert, a pécsi orvoskar és a szászországi háziiorvosi kamara immáron nyolcadik éve folytat együttműködést, amelyhez két éve csatlakozott az ottani Egészségügyi Minisztérium is, általuk évente már negyven hallgatót vesznek fel a pécsi orvosképző Német Programjába. A KVS-küldöttség ittléte alatt bejárta az orvoskart, többek között az Anatómiai Intézetet és az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központot is felkeresve.

„Célom, hogy jó orvos legyek, aki megérti és tisztelettel kezeli a betegeit. Az ünnepség rendkívül fontos számomra, karrierem kezdetét jelenti. Megtisztelve érzem magam, egyúttal az elmúlt négy félév sikeres vizsgáival a hátam mögött büszke is vagyok magamra. A White Coat Ceremony lehetővé teszi, hogy mindezeket családom, barátaim körében megünnepeljem” – mondta *Valentina Epp*, aki a Német Programban tanul orvosnak Pécsen. Mint mondta, Németországban nehéz bekerülni az orvosképzésbe, ezért magyarországi lehetőség után kutatót, így érkezett Pécsre. Szavai szerint még hosszú és rögös út áll előtte a tanulmányait illetően. Az orvosi karrier kapcsán legfőbb motivációja, hogy segíthessen a testi és mentális problémáktól szenvedőknek. Érettségi után egy évet Dél-Afrikában, Fokvárosban töltött, ahol szellemi fogyatékkal élőkkel dolgozott, ami betekintést engedett számára a szociális területen végzett munkába. „Célom, hogy jó orvos legyek, aki megérti és tisztelettel kezeli a betegeit. Vallom, hogy a legjobb minőségű hosszú távú ellátás kulcsa a páciens holisztikus megközelítése”.

Saadeddin Dababish palesztin fogorvostan-hallgató is nagyon várta a White Coat Ceremonyt. Számára a nap az elmúlt két év hullámhegyeit és hullámvölgyeit foglalja össze, melyek



tanulmányai terén fegyelmeztette tették, egyúttal segítettek abban is, hogy jobban higgyen önmagában. Mint mondta, a területen rengeteg tapasztalattal rendelkező édesapja tanácsára, egyben inspirációjára választotta a fogorvosi tanulmányokat, és már az első egyetemi fogorvosi tantárgy során érezte, hogy ezt szeretné csinálni, örömet fogja lelteni benne. „Hiszem, hogy az anyagi javaknál vannak fontosabb dolgok is az életben. Számomra az együttérzés jelenti a motivációt, az együttérzés, melyre napjainkban óriási szükség volna a világban” – fűzte hozzá, megjegyezve, az ünnepség segít abban is, hogy a hivatásához méltóként tekinthessen magára.

„Az orvosi pálya választásában számos tényező szerepet játszott, rendkívül korán érdekelni kezdett az emberi test, valamint mindenféle könyv és újság, ami erről szólt. Édesanyám az egészségügyben dolgozik, így a terület többször volt téma otthon. Egyre többet gondolkodtam az orvosi karrieren, mikor pedig jött a pályaválasztás, már nem is tudtam volna máshogy elképzelni a tanulmányaimat” – tudtuk meg *Grim Martintól*, magyar programos orvostanhallgatótól. „Befejezni most az alapozó modult nagyon furá volt és gyorsnak érződött. Sajnos mi vagyunk az az évfolyam, amelyik azonnal az online oktatásba csöppent, és az első évünket szinte teljesen a virtuális térben végeztük. Így az első igazi egyetemi évünk az a másodév volt, ami alapvetően nagy kihívást jelentett, emellett elkezdni a tantervi oktatást néha okozott fárasztó, nehéz pillanatokot, de úgy vélem, mindenki nagyon jól vette az akadályokat. Most pedig a harmadév első heteiben, mintha egy teljesen más világba kerültünk volna, izgatottan várjuk mindnyájan a folytatást. A White Coat Ceremony a köpeny felöltésével együtt mérföldkő minden hallgató életében. Számomra pedig azon felül, hogy mindenkinek az álma volt a fehér köpeny felvétele, azt is jelenti, hogy jó helyen vagyok, és egyre biztosabban érzem: ez az, amit csinálni szeretnék” – fűzte hozzá.

Harta Viktor



További fotók az eseményről.

A fehér köpeny ünnepe hallgatói szemmel

Szeptember 16-án rendezték a 7. White Coat Ceremónyt, az English-German Student Council által kezdeményezett, mára az ÁOK hagyományává vált avatási ünnepséget. Ennek keretében a harmadik évüket kezdő hallgatók átvehették a PTE, ÁOK címerével hímzett fehér köpenyüket, amely mostantól végigkíséri őket a kórházi-klinikai órákon, nyári gyakorlatokon, egészen a tervezett 2026-os diplomaosztóig.

A „fehér köpeny szertartás” a hippokratészi eskü letételéhez, és a diploma átvételéhez hasonló jelentőségű mérföldkő a tanulmányaink során, így a hallgatók számára ez az egyik legjobban várt és legemlékezetesebb pillanat az orvossá válás felé vezető úton. Egyetemünkön a hallgatók az alapozó modul sikeres lezárásával érdemlik ki a fehér köpeny viselését, ami így a preklinikumba való belépést, azt követően pedig a klinikai csapat részévé válást jelzi. Az est első felében elhangzott köszöntőikben a kar, valamint a hallgatók további oktatásában résztvevő intézetek vezetői is hangsúlyozták, mit jelképez a fehér köpeny, mekkora megtiszteltetés, de egyúttal felelősség is a viselése. A betegek számára a köpeny szakmai tudást, empátiát, bizalmat szim-

bolizál, amelyet az újonnan avatottaknak is ki kell érdemelniük. Ez felelősségteljes hozzáállást, alázatot, és rengeteg további tanulást jelent.

A hallgatókat hatos csoportokban szólították a pódiumhoz, ahol – a tapsvihart, kézfogásokat és gratulációkat követően – ünnepélyesen magukra ölthették friss, fehér köpenyeiket. Az esemény méltó megünneplése az eddig elért eredményeknek, lezárása az alapozó modulnak, a vízváltó szigorlatoknak, és egyben motiváció arra, hogy újult erővel tudjunk belépni az orvossá válás következő szakaszába. Mindemellett, a jó szervezésnek köszönhetően az esemény pörgős is volt; alig egy óra alatt mindenkire sor került. A hallgatók így hamar csatlakozhattak meghívott családtagjaikhoz és barátaikhoz, hogy velük közösen folytassák az ünneplést. Legtöbben az egyetem kertjében, valamint a régi és új épület aulájában fényképezkedtek, hogy megörökítsék ezt a meghatározó pillanatot.

Gratulálok a harmadévbé lépő évfolyamtársaimnak! Kitartást és további sok sikert kívánok a tanulmányaitokhoz!

*Kiss Krisztina, harmadéves hallgató
Confabula*

A vérzéscsillapítás állomásnak volt a legnagyobb sikere a Katasztrófa Napon

Igazán izgalmas program várta az orvoskar hallgatóit szeptember 24-én a főépület aulájában. A kar hallgatói szervezetei most először gyűltek össze, hogy angol nyelven Katasztrófa Napot rendezzenek minden orvostanhallgatónak, szimulációs esetek gyakorlására.

Mint *Mehring Nanetta*, az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat (EGSC) irodavezetője elmondta, a rendezvényre előzetesen 90-en regisztráltak, a legnagyobb létszámban a negyed- és ötödévesek vettek részt rajta, de minden évfolyam képviseltette magát. A hallgatók nagyon lelkesek voltak, a legnagyobb sikere a vérzéscsillapítás állomásnak volt, a második helyen az evakuálás témakör végzett. Az EGSC-hez nagyon sok elismerő visszajelzés érkezett, továbbá sok olyan ötlet is megfogalmazódott a diákok részéről, amelyekkel a jövőben kiegészítik majd az eseményt.

Mint *dr. Rendeki Szilárd* egyetemi adjunktus, az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ igazgatója elmondta, a Katasztrófa Nap megszervezését a külföldi diákok kezdeményezték, nemzetközi minták alapján. A programot számos nyugati egyetemen évente megtartják, melynek során az orvostanhallgatók kipróbálhatják magukat a tömeges sérült-ellátás elveinek alkalmazásában, az egyes életmentő orvosi beavatkozások végrehajtásában. Az esemény célja olyan komplex tudásanyag elsajátítása volt, mely a hallgatókat képessé teszi a speciális, műveleti egészségügyi helyzetek megoldására. A forgószínpadszerűen kialakított állomásokon megismerkedhettek az életet veszélyeztető vérzések ellátásának prehospitalis módszereivel, valamint a sérült-szállítási eljárásokkal is.



„Szakmai tendencia ma már Európában a műveleti egészségügyi képességek oktatása, azonban az orvostani graduális tananyagban ez még csak részben szerepel. A mostani tréningen az egyszerű és a komplex manuális tevékenységek, a technikai skillék és készségek fejlesztése volt a cél a szemléletformálás, a csoportmunka és a probléma-fókuszált viselkedés elsajátítása mellett” – fogalmazott dr. Rendeki Szilárd, hozzátéve, hogy az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ a jövőben is minden racionális hallgatói kérést és megkeresést támogatón fogad.

Schweier Rita



További fotók az eseményről.

A mély agyi stimulációt forradalmasító távprogramozás a Neurológiai Klinikán

Közép-Kelet Európában, azon belül hazánkban először új távprogramozást lehetővé tevő rendszert vezettek be a PTE Neurológiai és Idegsebészeti Klinikáján a krónikus fájdalom vagy mozgászavarok miatt neuromodulációs terápiában részesülő páciensek számára. A kezelés a Parkinson-kór, a disztónia és a különböző eredetű remegések tüneti javulását eredményezi.

Az Abbott cég regionális vezetése "Mély Agyi Stimulációs Kiválósági Központ" díjban részesítette a PTE Idegsebészeti és Neurológiai Klinikáját a mély agyi stimulációs terápia terén végzett kiemelkedő munkája elismeréseként. Ez az európai központnak adható legrangosabb elismerés, amit az Abbott európai piaciért felelős értékesítési igazgatója adott át *dr. Kovács Norbert* professzornak és *dr. Balás István* egyetemi docensnek november 9-én Pécsen.

A Parkinson-kór a második leggyakoribb idegrendszeri leépüléssel járó kórkép, melynek előfordulása az utóbbi 20 évben megduplázódott. A lelassultsággal, ügyetlenséggel, időszakosan remegéssel járó Parkinson-kórral egyre gyakrabban találkozhatunk a fiatal és a munkaképes korosztályban is, ami nagyon gyakran korai nyugdíjazáshoz vezethet. A mély agyi stimuláció az olyan Parkinson-kóros betegeknek nyújt jelentős életminőségbeli javulást, akiknél a kombinált gyógyszeres kezelés már csak korlátozott hatékonyságú. A kezelés az életminőség megőrzésén és javításán kívül segít a munkaképesség megőrzésében is.

Dr. Kovács Norbert, a Neurológiai Klinika egyetemi tanára a kezelés kapcsán elmondta: „A mély agyi stimulációs kezelés során az agyi pacemaker, úgynevezett stimulátor által

leadott elektromos ingerléssel lehet az agyi működést normalizálni, ami a Parkinson-kór, a disztónia és a különböző eredetű remegések tüneti javulását eredményezi. A mély agyi stimuláció biztonságos eljárás, a gyermekkori disztónia betegségben már hét éves kortól alkalmazható.”

A PTE-en 2001 óta már több mint 500 beteg, köztük sok kisgyermek részesült mély agyi stimulációs kezelésben. A stimulátor időszakos beállítása és ellenőrzése eddig csak személyes vizsgálattal volt megoldható, ami a klinikától távol élő páciensek számára jelentős, utazással összefüggő terhet jelentett. A közelmúltban bevezetett NeuroSphere™ Virtuális Klinika a maga nemében az első olyan megoldás, amely lehetővé teszi az Abbott-stimulátort használó betegek számára, hogy a klinikán való személyes jelenlét nélkül, biztonságos internetes kapcsolaton keresztül konzultáljanak szakorvosukkal. A videó alapú programozás segítségével az orvosok távolról ellenőrizhetik a betegek állapotát és a stimulátor működését, illetve szükség esetén új stimulációs beállításokat is elvégezhetnek. Az új Virtuális Klinika nemcsak a mély agyi stimuláció, hanem a krónikus fájdalomban alkalmazott gerincvelő-stimuláció ellenőrzésére és távprogramozására is alkalmas. Az újítás célja, hogy javítsa azon mély agyi stimulációs vagy gerincvelő-stimulációs kezelésben részesülő betegek ellátását, akik messze laknak a programozást végző klinikától, vagy pedig külső körülmények – így például a Covid-19 világvárvány miatt – akadályoztatva vannak, és nem tudják a szakorvosukat személyesen felkeresni.



Az UnivTV beszámolója az eseményről:

Vidéki életmentő mintaprogram indul Baranyában

Súlyos sérülés után percek múlhat az élet, és a mentők nem mindig tudnak olyan gyorsan odaérni, mint azok, akik megfelelő képzettséggel helyben el tudnak látni a sérült személyt. A PTE, ÁOK Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központja a Véméi Egészségprogram együttműködésével országos mintaprogramot indít azért, hogy a vidéki településeken is legyenek olyan személyek, akik az azonnali életmentésben tudnak segíteni. Az életmentő programban vidéki, kistéleplési és kistérségi civil közösségek számára könnyen elsajátítható életmentő és sérült-

ellátó ismereteket dolgoztak ki és tettek minden jelentkező számára elérhetővé. A helyi intézmények, egyesületek és közösségek vezetői, tagjai, valamint a lakosság egymásra épülő rendszerben alap- és haladó szintű, gyakorlati és elméleti ismeretek elsajátítása révén lesz képes a segítségadásra.

Az orvoskaron tartott egyeztetésen *dr. Rendeki Szilárd*, a PTE Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központjának igazgatója elmondta, hogy nemcsak hazánkban, hanem Európában is egyedülálló ez a képzés. Hozzátette: ez egy amerikai szisztéma, ami azon alapszik, hogy az állampolgároknak megadják azokat a gyakorlati készségeket, melyek által életet tudnak menteni. Eddig több mint 50 kistérségben élőt képeztek ki. Az általuk használt életmentő szett a NATO által is rendszeresített csomag egyszerűsített változata.

Schweier Rita



További fotók.



A PannonTV beszámolója a találkozóról:

Nyolcszáz millió forintos eszközfejlesztés az Onkoterápiás Intézetben

Új lineáris gyorsító megvásárlására nyert 800 millió forintos, vissza nem térítendő támogatást a PTE, KK Onkoterápiás Intézete. A Széchenyi 2020 programban beszerzendő, modern eszközzel naponta akár 80 daganatos beteg kezelését is el tudják végezni. A projekt európai uniós támogatású.

A PTE, KK Onkoterápiás Intézetében naponta közel háromszáz ambuláns beteget látnak el, mintegy 100-150 sugár-, és több mint félszáz infúziós kezelést végeznek, és összesen 55 fekvőbeteget tudnak egyszerre gyógyítani. Regionális központként az itt dolgozó orvosoknak és ápolóknak óriási a terheltsége. Az intézmény minden egyes fejlesztése a daganatos betegek még korszerűbb ellátását, és még rövidebb várakozási idejét szolgálja. „Az új eszközzel naponta akár

80 beteget is tudunk majd kezelni, egyúttal jelentősen megfiatalodik az eszközparkunk” – mondta dr. Mangel László professzor, az Onkoterápiás Intézet igazgatója, a projekt szakmai vezetője, hozzátéve, hogy ezzel a viszonylag kis méretű, modern lineáris gyorsítóval rendkívül korszerű kezeléseket tudnak majd végezni, és ezáltal a betegellátás is biztonságosabbá válik. Működése csendes, ami növeli a betegek biztonság- és komfortérzetét a kezelése alatt.

Az új eszköz érkezését elő is kell készíteni a hatékony működés érdekében, ennek megfelelően felújítják azt a kezelőhelyiséget, ahova kerülni fog. Modernizálják a villamoshálózatát, gépészetét és sugárvédelmi rendszerét, hogy a beszerzést követően azonnal munkába állíthassák az új eszközt. A tervek szerint 2023 őszén végezhetik el az első kezeléseket az új lineáris gyorsítóval.

A betegek és az orvosok is örömmel mennek az új Fogászati Oktatási Központba

Mint ismeretes, a fogorvostan-hallgatók szeptembertől már az új Fogászati Oktatási Központban kezdhették meg a 2022/2023-as tanévet, ahogyan a járóbeteg-ellátás is a Tüzér utcában zajlik augusztus 8-tól. Az orvoskar Szigeti úti épületével szemben található, tavasszal átadott, 2750 négyzetméter hasznos alapterületű, ötszintes létesítményben láthatóan örömmel tartózkodnak a hallgatók, az ott dolgozók és az ellátást igénylők is.

Dr. Nagy Ákos, a PTE Klinikai Központ Fogászati és Szájsebészeti Klinikájának igazgatója elmondta, hogy átköltözésük a Dischka Győző utcai központjukból augusztus 20-a előtt, három hét alatt lezajlott. Büszkeségét fejezte ki, mert a munkatársai nagyon frappánsan helytálltak, holott egy hatalmas eszközrendszert kellett áttekinteniük és áttelepíteniük korábbi telephelyükről. Az új épület beüzemelésével kapcsolatos kisebb zökkenők után, augusztus 20-a után megkezdődhetett a száz százalékos próbaüzem is. „Az új munkakörnyezetet teljességgel még nem sikerült kialakítaniuk a kollégáimnak és kisebb kellemtelenségeik adódnak, ám mindenkitől azt a visszajelzést kapom, hogy sokkal jobb itt dolgozni, mint a régi telephelyen. Tágasak, világosak a helyiségek, minden új, tiszta, vakítóan fehér, és a székeink többsége – a 61-ből 31 – is vadonatúj. A vizünk lágyított, ami pécsi viszonylatban nem mindegy, így aztán még a kávénk is jobb ízű” – sorolta elégedetten dr. Nagy Ákos.

A klinikaigazgató szerint kisebb döccenők után a páciensek is odatalálnak új telephelyükre, és úgy látja, sokat jelent számukra, hogy szép és megnyugtató környezetben várakozhatnak, akár a belső térben, akár a kinti parkban. A kollégák is jó érzéssel jönnek dolgozni és már mindannyian beszerezték új „klinikai cipőjüket” a papucs helyett, hogy a négy emelet között kényelmesebben közlekedhessenek.

Dr. Nagy Ákos elmondta azt is, hogy az oktatás rendszerében, folyamatosan zajlik, a tanlabori gyakorlat továbbra is a Dischka Győző utcai telephelyen. Megoldódott a hallgatói öltözők és szekrények problematikája is, amik nem álltak a korábbiakban kellő számban a rendelkezésükre a megnövekedett hallgatói létszám miatt. Örömmel nyugtázta, hogy a diákok és az oktatók is kényelmesen elférnek a tágas helyiségekben. Hozzátette: üdítő a csend is az igazgatási szinten, ami az új épületben külön emeletet kapott. Az igazgató úgy véli, hogy a közeljövőben a páciensek parkolása is megoldódik, terveik alapján számukra is lesz mód helyben elhelyezni autóikat. Az egyetem műszaki osztályával való egyeztetés során kiderült, hogy az ellátás időtartamára fizetős megoldásban gondolkodnak azokon a helyeken, ahol nem állnak az ott dolgozók gépjárművei. A közeljövő céljait dr. Nagy Ákos a vállalati kultúra, a munkaidő, illetve a délutáni munkarend, valamint a költségtérítéses betegellátás körülményeinek a kialakításában látja, és nem utolsósorban egy önálló Fogorvostudományi Kar létrehozásában.



Fotó: Kalmár Lajos

Befejeződött a skill-laborhálózat létrehozása az egészségügyben

Az Országos Kórházi Főigazgatóság, a Debreceni Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem és a Szegedi Tudományegyetem konzorciumi partnerségben országos skill-laborhálózatot hozott létre: a három egyetemi központban és a tizenhat megyei oktatókórházi laborban lehetővé vált a diagnosztikus, terápiás és életmentő beavatkozások gyakorlati oktatása szimulációs környezetben – hangzott el a beruházás projektzáró rendezvényén október 20-án, Debrecenben. A Debreceni Egyetem MTI-hez eljuttatott közleménye szerint a projekt célja a megbízhatóság és az egészségügyi szakemberképzés hatékonyságának növelése a szimulációs skill-képzés gyakorlatának általánossá tételével a hazai egyetemi orvosképzés, valamint az egészségügyi szakképzés teljes spektrumában. A projekt a Széchenyi 2020 Program keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap 13,5 milliárd forintos támogatásával valósult meg.

Az egyetemi klinikákon, egészségügyi intézményeknél korábban nem állt rendelkezésre az orvosképzés és az egészségügyi szakképzés gyakorlati oktatásához korszerűen illeszkedő és rendszerbe szervezett klinikai demonstrációs bázishálózat. Hiánypótlásként olyan skill-laborhálózat létrehozása vált szükségessé, amely országshatáron alkalmazható az egészségügyi el-

látórendszerben, és segítségével minimalizálhatók a földrajzi, társadalmi, gazdasági eltérések – írták, hozzátéve: a skill-laborok kialakításának szükségességét és jelentőségét napjaink legerősebb egészségügyi kihívása, a Covid-19 járvány megjelenése még inkább megerősítette. Három egyetemi skill-központ (Debrecen, Pécs, Szeged) és a hozzájuk tartozó 16 oktatókórházi skill-labor jött létre. A projekt kiemelt eleme volt egységes oktatási program kidolgozása és bevezetése az ellenőrzés és minőségbiztosítás módszereinek megteremtése érdekében. A gyakorlati oktatásban módszertani kézikönyv, módszertani útmutató és oktatófilmek is segítenek a tudás átadásában.

Európában először jött létre országos skill-laborhálózat, amely a nemzetközi összekapcsolódásra is lehetőséget teremt a kutatás-fejlesztés területén – jelezték a közleményben. A skill-labor olyan szimulációs eszközökkel felszerelt egység, ahol orvosok és egészségügyi szakdolgozók, orvostanhallgatók és egészségügyi szakképzésben résztvevők gyakorolhatják a betegellátást, ahol valóságghű körülmények között, korszerű és magas színvonalú eszközökkel felszerelt környezetben oktathatók a diagnosztikus, terápiás és életmentő beavatkozások.

Átadták a DaVinci Xi sebészeti robotot a Janus Pannonius Klinikai Tömbben

Szeptember 28-án ünnepélyesen átadták a PTE, KK Janus Pannonius Klinikai Tömbjében azt az új robotsebészeti eszközt, melynek beszerzése a Széchenyi Terv Plusz programban valósult meg. A 3,8 milliárd forint európai uniós támogatási összegű projekt egyik kiemelt tartalmi eleme a DaVinci Xi sebészeti robot beszerzése volt, amivel nőgyógyászati, sebészeti, urológiai, fül-orr-gégészeti és fej-nyaksebészeti, valamint szívsebészeti beavatkozásokat fognak végezni Pécsen. A PTE-t fenntartó alapítvány kuratóriumi elnöke, *Bódis József* professzor köszöntőjében hangsúlyozta: „Régi álmunk válik valóra a mai napon. Mintegy tíz éve, amikor még rektor voltam, kezdtük el az előkészületeket, és hosszú út vezetett odáig, hogy hamarosan robotsebészeti beavatkozásokat lehessen végezni Pécsen. A PTE Klinikai Központ orvosainak felkészültsége, szakmai tudása pedig előrevetíti ennek a projektnek a sikerét, amiből a betegek profitálhatnak a leginkább”.



Az első műtéteket várhatóan már októberben elvégzik. A gyakorlati oktatás többek között szimulátorral történik, amely lehetővé teszi, hogy különböző oktatóprogramok által – azaz valós beteg jelenléte nélkül – sajátítsák el az orvosok és az asszisztensek azt a technikai tudást, amire a biztonságos műtétek majdani végzéséhez szükségük van. Természetesen csak olyan orvos végezhet műtétet a robottal, aki nemzetközi robotsebészeti szakvizsgán keresztül szerez erre képesítést. A PTE, KK a közelmúltban létrehozta a Robotsebészeti Munkacsoportot, melynek vezetője *dr. Papp András*, a Sebészeti Klinika egyetemi docense lett. A munkacsoport vezetője elmondta: „Az új eszközzel speciális sebészeti beavatkozásokat is el tudunk majd végezni, ráadásul úgy, hogy a beteg hamarabb fel tud gyógyulni a műtétet követően. Az orvosképzés is fejlődik ezáltal, hiszen az orvostanhallgatók testközelből tapasztalhatják meg, hol tart most a sebészet technikai fejlettsége”.

Az új eszköz sajtóbemutatóján elhangzott, hogy a robot dupla konzolos, vagyis egyszerre több orvos is tudja kezelni. Ennek – az oktatás mellett – a szakmailag összetett, komplex műtétek során van komoly jelentősége. A PTE Klinikai Központjában is rendszeresen zajlanak ugyanis olyan műtétek, ahol egy időben van szükség több szakma, így például sebész, urológus és nőgyógyász jelenlétére. Erre példa az ún. infiltráló endometriózis, amikor egyszerre érintett a bél, a húgyúti rendszer és a nőgyógyászati szervek. Ezekben az esetekben különösen nagy segítség, ha az operációt végző team tagjainak nem kell átadniuk a konzolt egymásnak, hanem mindig az a konzol végzi a műtétet, ahol az adott specialista ül. Ezzel jelentősen növelhető a megbízhatóság, és csökkenthető a műtéti idő.

További fotók, videó:



Agychip és más csodák: az orvosi-mérnöki innovációk hajtják előre az egészségügyet

Óriási lökést adtak a technológiai fejlesztések, illetve ezek egészségügyi ellátásba integrálása az egészségügy betegközpontúbbá tételéhez, mondja *dr. Metin Akay*, aki úttörő szerepet játszott az egészségügyi mérnöki képzés megteremtésében. Az első Nemzetközi Egészségügyi Mérnök Innovációs Konferencia egyik fő előadójával emellett olyan izgalmas fejlesztéseiről is beszélgettünk, mint az agytumor kezelésében használható „agychip” és a koszorúér szűkületet noninvazív módon kimutató eszköz.

Dr. Metin Akay a rohamos gyorsasággal fejlődő egészségügyi mérnöki terület egyik legjelentősebb alakja. A török származású kutató-fejlesztő a nyolcvanas években kezdett el foglalkozni az akkor még nagyjából gyerekcipőben járó területtel, több fontos könyv szerzője, ő alapította meg a Houstoni Egyetem Egészségügyi Mérnöki Intézetét, és egyben az egészségügyi mérnököket összefogó világszervezet, az Institute of Electrical and Electronics Engineers Engineering in Medicine and Biology Society (IEEE EMBS) elnöke.

„A technológia, műszaki fejlesztések az elmúlt évtizedek során kétségkívül jelentősen javították az egészségügyi ellátást, és reményeim szerint a közeljövőben az ellátás költségeinek csökkentésében is fontos szerepet játszanak majd. Az elmúlt időszak fejleménye, hogy az oktatásban egyre fontosabb szerepet vállal a vállalkozói szféra, illetve szemlélet is, ami gazdasági fejlődést és új munkahelyeket hozhat” – foglalta össze a professzor röviden a technológiai innovációk egyre növekvő szerepét az egészségügyben. Emellett úgy véli, hogy ezek a fejlesztések ahhoz is nagyban hozzájárultak, hogy az ellátórendszer betegközpontúbbá válhasson. „Az elmúlt évek fejlesztései elképesztő lehetőségeket teremtettek. A páciens maga képes fontos egészségügyi adatok rögzítésére, és az eszközök hordozhatóvá, olcsóbbá válása révén számos költséges és intruzív kórházi vizsgálatot lehetséges kiváltani”.

A technológia és különösen a számítástechnika terén az elmúlt két évtized során végbement fejlődés egészségügybe való sikeres integrálásához azonban több szempont egységes érvényesítése szükséges, figyelmeztet Metin Akay. „Az egészségügyi technológiai innovációknak praktikusnak, költséghatékonyak, skalázhatónak és legfőképpen elérhetőnek kell lenniük, hogy valóban hatékony eszközökké váljanak”. Az egészségügyi mérnökök előtt álló legnagyobb lehetőség, egyben kihívás napjainkban a számítástechnika fejlődésének köszönhető példátlan adathőség, amely eddig óriási lökést adhat a személyre szabott kezeléseknak, ám az adat feldolgozása és biztonságos tárolása és továbbítása új megoldásokat kíván meg.

A modern egészségügyi mérnöki képzés megteremtésében meghatározó szerepet játszó professzor szerint maga a terület és a szemlélet is jelentős átalakuláson ment keresztül.



tül. Míg az ő pályakezdése idején szinte kizárólag a természettudományos és műszaki tudás volt jellemző, mostanra ez kiegészült a sikeres innovációhoz létfontosságú gazdasági, vállalkozói ismeretekkel. Megváltozott az egészségügyi mérnökök és orvosok viszonya, amely most már jóval inkább partneribbnek mondható az egészségügy előtt álló kihívások megoldásában.

Metin Akay és kollégái jelen pillanatban is több fontos fejlesztésen dolgoznak. A betegek személyre szabott kezelését célzó úgynevezett precíziós medicina körébe tartozik például a legagresszívabb és legveszélyesebb agytumor, a glioblasztóma kezelésének forradalmasítását ígérő „agychip”. „A glioblasztóma kapcsán nagy problémát jelent a betegség gyors lefolyása, ami következtében nincs idő annak tesztelésére, hogy a betegek melyik kemoterápiás szerekre reagálnak a legjobban. Ennek megoldására fejlesztettük ki az agychipet, amelybe a betegből származó szövetmintát helyezük el, és a chip mikroszelepein keresztül különböző szereknek, illetve azok kombinációjának tesszük ki a tumorsejteket. Ezzel a módszerrel drasztikusan le lehet rövidíteni a megfelelő kezelési mód megtalálását, és a szövetminta állapotba való helyezésével *in vivo* környezetben is tudjuk igazolni a terápia hatékonyságát.” – magyarázza a Houstoni Egyetem intézetvezető professzora.

Egy másik kutatásuk tökéletes példa arra, hogy az okos, innovatív megoldások hogyan képesek jelentősen egyszerűsíteni és költséghatékonyabbá tenni az egészségügyet. A koszorúér-szűkület és -elzáródás, illetve az ez által okozott

szívbetegségek világszerte a vezető halálokok közé tartoznak. Az érzékület, illetve annak mértékének diagnosztizálásához hagyományos esetben bonyolult, hosszabb időt igénybe vevő vizsgálatokra van szükség, ám a professzor és kollégái által kifejlesztett eszközt elegendő a páciens mellkasára helyezni. A berendezést működése azon az egyszerű elven alapul, hogy a szívhangok akusztikája megváltozik az érzékület következtében, miután a vér máshogy áramlik a lerakódások miatt beszűkült erekben. Az eszköz egyszerűsége és könnyű használhatósága miatt ráadásul szűrővizsgálatokra is alkalmas.

Metin Akay szerint a következő nagy kihívás épp a költségek csökkentése az egyre drágábbá váló egészségügyben. „Ma már rengeteg adat és eszköz áll rendelkezésünkre, a következő lépés pedig megtalálni, hogy ezeket hogyan használhatjuk a leginkább költséghatékony módon, illetve hogyan tudjuk az ellátás költségeit csökkenteni ezek használata révén. Mindez a két legyet egy csapásra klasszikus esete lehet, ha jól csináljuk: a rendelkezésünkre álló adatok és eszközök hatékony használata révén egyszerre növelhetjük az ellátás minőségét és csökkenthetjük annak költségeit”.

Metin Akay, illetve az általa vezetett IEEE EMBS az első Pécsi Egészségügyi Mérnök Innovációs Konferencia tető alá hozásában is jelentős szerepet vállalt, és a professzor szerint az esemény egyediségét a közönség sokszínűsége adta. „Sok orvostanhallgató és orvos vett részt az előadásokon, és óriási megtiszteltetés volt számomra, hogy a pécsi orvoskar dékánja is végighallgatta az előadásomat. Mindez más, mint a megszokott konferenciák, ahol csak mérnökök és számítógéptudósok jönnek össze. Emellett az ipar is jelen volt, számos cég tartott kiállítást. A műszaki szakemberek, klinikusok és az egészségügyi ipar találkozása igazán különleges volt. Úgy vélem, hogy ezt az irányt kell folytatni, és mindent megteszek annak érdekében, hogy ez a mostani konferenciát újabbak kövessék, ahol az előadók között is egyre nagyobb számban képviseltetik majd magukat a klinikai és az ipari vezetők”.

Stemler Miklós

Fotó: Kalmár Lajos és Csortos Szabolcs



További fotók.



Az UnivTV riportja:



Hagyományteremtő konferencia világszínvonalú előadókkal

Dr. Maróti Péter, a PTE 3D Nyomatási és Vizualizációs Központjának szakmai vezetője szerint a első Nemzetközi Egészségügyi Mérnök Innovációs Konferencia logikus folytatása volt az előző években neves előadók sorát Pécsre hozó 3D konferenciáknak. „A PTE 3D projektje összegyemtemi kezdeményezésként jött létre, és az elmúlt évek során egyre nagyobb hangsúlyt kaptak az orvosi-mérnöki határterületen zajló kutatások és fejlesztések. Ennek fényében logikusnak tűnt, hogy egy erre fókuszáló eseményt szervezzünk, és természetesen fontos szempont volt, hogy időközben elindult az egészségügyi mérnöki mesterképzés is, és ez az esemény a hallgatók számára – ahogy számunkra is – remek lehetőség nyújtott, a világszínvonalú kutatókkal és fejlesztőkkel való találkozásra” – fogalmazott Maróti Péter.

A Metin Akay által kiemelt sokszínűség sem véletlen. „Fontos volt számunkra, hogy az orvos-mérnöki határterület mindkét oldala megjelenjen, mivel a folyamatos együttműködés a sikeres munka kulcsa. Ennek ráadásul lassan már komoly hagyománya van Pécsen, hiszen a Klinikai Központban az elmúlt évek során több sikeres mérnöki-orvosi kooperáció is megvalósult, és létrejött a hatékony együttműködést lehetővé tévő platform is” – tette hozzá *dr. Tóth Luca*, a konferencia főszervezője.

A visszajelzések alapján a konferencia mindenképpen sikeresnek mondható, és a szervezők már a folytatást tervezik. Véleményük szerint elsősorban a láthatóság javítása és a résztvevők körének bővítése terén fontos a továbblépés. „Már most is jelen volt több magyarországi társaságunk, és szeretnénk, ha legközelebb még több helyről érkeznének résztvevők. Emellett nagyon fontosnak tartjuk a hallgatók bevonását, számukra szeretnénk külön programokat szervezni. A jelenlévő cégek számát is tovább bővítenénk, és remélhetőleg minél több egyetemünkről indult spin off vállalkozás tud majd megjelenni a következő években. Összességében az egész konferencia óriási élmény volt számunkra, hiszen olyan szaktekintélyek és kutatók érkeztek Zürichből, Houstonból és a világ számos tájáról, akikkel különben soha nem lett volna alkalmunk találkozni és tanulni tőlük” – összegezte Tóth Luca.

A Magyar Biokémiai Egyesület Vándorgyűlése

A PTE Általános Orvostudományi Kara adott otthont a 2022. augusztus 25-27. között megrendezett Magyar Biokémiai Egyesület Vándorgyűlésének. A konferencia eredeti időpontja 2020. nyár végén volt, de a Covid-19 okozta pandémia miatt újra tervezésre volt szükség. Az új időpontnak viszont számos előnye is származott, mert közben elkészült az ultramodern, minden résztvevő és szervező számára nagyon magas színvonalú konferencia lebonyolítását lehetővé tevő új elméleti tömb. A csaknem egy éve átadott új épület és a park csodás helyszínt biztosított. A konferencia hivatalos nyelve angol volt, részben a külföldi résztvevőkkel szembeni udvariasság jegyében.

A csütörtök délutáni megnyitón Buday László professzor, a Magyar Biokémiai Társaság elnöke köszöntötte a vándorgyűlés 139 fő résztvevőjét, akik 3 plenáris előadással, 2 támogatói előadással, 27 szekcielőadással és 55 poszterprezentációval készültek. A gazdasági kihívások ellenére 12 kiállító cég lakta be a patinás Romhányi György Aulát. A Magyar Biokémiai Egyesület közgyűlése Nyitray László professzornak (ELTE, Biokémiai Tanszék és a Biológia Doktori Iskola vezetője) a Tankó Béla életműdíjat adományozta. A kitüntetettet Kovács Mihály professzor mutatta be (ELTE TTK Biokémiai Intézet vezetője), Nyitray László professzor előadásának címe: „Forty year adventure in the world of proteins”. Az egyesület Tankó Béla díjat szavazott meg Gallyas Ferenc professzor részére (PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet vezetője), akit munkatársa, Rauch Tibor mutatott be. Gallyas Ferenc professzor „Mitochondrial and PARP-mediated mechanism in the cell death process” címmel tartott előadást. Ezután az egyesület elnöke Buday László és főtítkára Lontay Beáta adták át a díjakat.

A konferencián átadták a Bio-Science díjat a nemzetközi folyóiratban megjelent, molekuláris biológiai témájú közlemény szerzői részére meghirdetett pályázat nyertesének, Tálás Andrásnak. Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat, Enzimológiai Intézet, Génreguláció Kutatócsoport professzora külföldi távolléte miatt Simon Dorottya Anna mutatta be a nyertes „BEAR reveals that increased fidelity variants can successfully reduce the mismatch tolerance of adenine but not cytosine base editors” című publikáció eredményeit.

A szekcielőadások az alábbi témakörökről szóltak:

- Jelátvitel, sejt-sejt kommunikáció, sejthalál és differenciáció, elnöke Buday László,
- Génkifejeződés szabályozása, szabályozó RNS-ek, epigenetika, elnöke Arányi Tamás,
- Fehérjeszerkezet, funkció és modellezés, elnöke Nyitray László,
- Proteomika, elnöke Csósz Éva,
- Betegségek és terápiájuk molekuláris alapjai, őssejtek, immunitás és inflammáció, elnöke Homolya László és
- Transzlációs medicina, A Lipidek és membránok, elnöke Bay Péter.

A legújabb tudományos eredmények bemutatása mellett lehetőség nyílt további diszkussziók lefolytatására a kávészünetek, ebédek és vacsorák közben. A konferencia zárásaként átadták a Magyar Biokémiai Társaság poszterdíjait is. **1. helyezett** lett Bagóné Vántus Viola, PTE: „Investigation the effects on the PARP inhibitor Talazoparib in a TNBS-induced Inflammatory Bowel Disease Mice Model”, **2. helyezést** ért el Hóf Henrietta, Utrecht University: „Stabilization of LOTUS, a possible stimulant of nervous system regeneration”, a **3. helyezett** Mózner Orsolya, Semmelweis Egyetem lett: „Generation of cell lines that produce fluorescent vesicles containing a coronavirus antigen protein on their surface”.

A konferencia szervező bizottsága nevében (Bognár Zita, Gallyas Ferenc, Lontay Beáta, Bognár Rita) ezúton köszönjük a PTE, ÁOK vezetésének, a Dékáni Hivatal munkatársainak, az Oktatástechnikai Csoport technikusainak és a PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet munkatársainak a vándorgyűlés magas színvonalon történő megszervezéséhez nyújtott támogatásukat.

Bognár Rita, tudományos munkatárs
PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet
Fotók: Verébi Dávid és Diamond Congress



A poszterdíj első helyezettje: Bagóné Vántus Viola (a képen közepén Buday László és Lontay Beáta társaságában).



Lontay Beáta, Gallyas Ferenc, Nyitray László és Buday László

Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesületének 47. Kongresszusa és az 58. Audiológiai Szekció Vándorgyűlése

2022. szeptember 29. és október 2. között rendezték hazánk legnagyobb fül-orr-gégészeti kongresszusát idén Egerben. A tudományos témák érintették a szakma minden területét (fülsebészet, oldalsó koponyaalapi sebészet, audiológia, otoneurologia, rinológia, elülső koponyalapi sebészet, plasztikai sebészet, allergológia, fej-nyaksebészet, pajzsmirigysebészet, alvási betegségek, laringológia, foniátria, tracheasebészet, stb.). A kongresszuson a szakma hazai képviselői mellett több neves európai és ázsiai előadó is részt vett.

A PTE, KK, Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika 20, magas színvonalú előadással, egy

instrukciós kurzussal és 5 kerekasztal beszélgetésen való részvétellel képviselte magát. Klinikánk szenior szakorvosai számos szekció elnöki feladatait is ellátták. *Dr. Kovács Márton* audiológiai kutatási munkájáért **Békésy díjjal** tüntették ki. *Pytel József professzor* a hazai hallásrehabilitáció és a fülsebészet terén végzett munkájának elismeréseként **Krepuska díjban** részesült. *Dr. Szanyi István* kiemelkedő hazai és nemzetközi munkájáért **az egyesület díszoklevelét** vehette át.

*dr. Kovács Márton, egyetemi tanársegéd
Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika*

A Magyar Anatómus Társaság (MAT) kongresszusa Szegeden

Magyarország öt anatómiai intézete (a négy orvostudományi kar és az Állatorvostudományi Egyetem) évente rendezi meg kongresszusát forgórendszerben. 2022-ben a szegedi egyetem Anatómiai Intézete volt a házigazdánk szeptember 1-2. között. Hagyomány, hogy a kongresszuson külön szekció foglalkozik az oktatás aktuális helyzetével és problémáival. Idén az online-jelenléti oktatás átállásának problémáiról, a hallgatói lemorzsolódásról hallhattuk az intézetvezetők beszámolóit, amit kerekasztal beszélgetés követett. Mind az öt intézetvezető (és intézet) egyetértett abban, hogy ezt a tárgyat csak jelenléti formában lehet jól és lelkiismeretesen tanítani, és újból bebizonyosodott, hogy mennyire fontos a személyes kapcsolat a gyakorlati foglalkozásokon. Erre tanár és hallgató részéről egyaránt nagy az igény. Elhangzott,

hogy milyen nagy szükség van tapasztalt anatómus oktatókra és mennyire fontos az utánpótlás.

A kongresszus tudományos előadásain újabb ismereteket tudtunk meg többek között a halántékcsont-sebészetről, a thalamus magjairól vagy a motoros idegsejtek neuroinflammációban betöltött szerepéről. Előadást hallottunk a kolozsvári és pozsonyi egyetemek történetéről vagy a képzőművész és orvostanhallgatók közös kurzusáról. A poszterszekció is nagyon sok témát ölelt fel, a kapcsolódó kérdéseket a poszterszekció alatt tehetjük fel a szerzőknek.

A kongresszus alatt tartottuk meg a MAT elnökségi ülését, majd utáni az éves közgyűlést. A második napon átadtuk a **Flerkó-Bárdos Díjat és Emlékérmeket**. Az Alapítvány – a végrendeletnek megfelelően – díjat hozott létre dr. Flerkó Béla, az intézet volt igazgatója, nemzetközi híró neuroendokrinológus és dr. Bárdos Vera, az intézet volt munkatársa, Flerkó Béla felesége emlékezetére. A pénzjutalommal járó emlékérmekkel és különdíjakkal azon endokrinológusok, neuroendokrinológusok, neurohisztológusok és anatómusok munkáját ismerjük el, ösztönözzük és támogatjuk, akik a tudományos kutatás és utánpótlás-nevelés területén nemzetközi szinten is kimagasló eredményeket értek el. **Szenior kategóriában** *Igaz Péter* (SE, ÁOK, Belgyógyászati és Onkológiai Klinika, Endokrinológiai Tanszék) „MikroRNS-ek a mellékvese daganataiban” című munkájával érdemelt ki az elismerést, míg **junior kategóriában** *Skrapits Katalin* (Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet) részesült a díjban „GnRH jelátvitel a reprodukció és extrahipotalamikus funkciók szabályozásában” című munkájáért. A **Lenhossék Díjat és Emlékérmeket** idén *Hajdú Tibor* (DE, ÁOK) nyerte el.

A kongresszus alatt lehetőségünk volt megnézni a kiállítókat is, ahol a legújabb anatómiai modelleket, számítógépes alkalmazásokat vagy virtuális boncasztalt mutatták be. Társasági programként az Ópusztaszeri Nemzeti Parkot tekintettük meg. Zárásként intézetünk vezetője, *Reglődi Dóra* (úgy is mint a MAT soros elnöke) minden résztvevőt meghívott Pécsre, a következő anatómiai kongresszusra.



A Flerkó-Bárdos Díj és Emlékérem díjazottjai: Skrapits Katalin és Igaz Péter.

*Hollósy Tibor
Anatómiai Intézet*

Az Amerikai Magyar Orvosszövetség rendezvénye

Augusztus 26-27-én, immáron 16. alkalommal rendezték a HMAA (Amerikai Magyar Orvosszövetség) Magyarországi Tagozatának éves multidiszciplináris diákkonferenciáját Balatonfüreden. Az esemény kiváló lehetőséget nyújt a hallgatóknak előadókészségük fejlesztésére angol és magyar nyelven, valamint szakmai kompetenciáik gyarapítására egyaránt.

Az előző évekhez hasonlóan a HMAA anyaszervezettől is többen haza tudtak utazni a konferenciára. Így az egyesület volt elnöke, *dr. Khoros András* és elnökhelyettese, *dr. Garami Zolt* is jelen voltak az eseményen. Egyetemünket – a hallgatók mellett – *dr. Kanizsai Péter*, *dr. Tóth Péter* és *Menyhei Gábor* professzor is képviselte, több tudományos szekció moderálásával járultak hozzá a kongresszushoz. Menyhei professzor, a PTE, KK Érsebészeti Klinikájának vezetője kitüntetés is átvehetett a HMAA és PTE kapcsolattartásában tett fáradszorgos munkájáért.

A hagyományokhoz híven az első nap tudományos programja után következett a vízilabda-mérkőzés, a győztes csapatnak a MOK elnöke, *dr. Kincses Gyula* adta át a díjat. A meccs fáradszorgos után a gálavacsorát festői helyszínen, idén először az Anna Grand Hotelben rendezték. A PTE, ÁOK támogatásával 15 hallgató képviselhette előadással vagy poszterprezentációval egyetemünket. Mindenki magas szakmai színvonalon mutatta be kutatási eredményeit a különböző szekciókban. Az Élettan-Kórélettan-Patológia-Onkológia poszterszekciót *dr. Fülöp Barbara*, PhD-hallgató, az Anatómia-Élettan-Kórélettan szekciót *Bosnyák Inez* ötödéves MD/PhD-hallgató nyerte. Ezúton is gratulálunk nekik! A radiológia szekció nyertese, egyben a legjobb angol nyelven megtartott előadást, ezáltal a HMAA által felajánlott **Ivan és Irene Krisztinicz-díjat** idén *Petneházy Zalán*, ötödéves hallgatónk

nyert el, így részt vehet az éves HMAA konferencián Sarasotában (FL, USA), melyet a HMAA finanszíroz. Sok szeretettel gratulálunk!

Gratulálunk a szervezőknek a színvonalas eseményhez és programokhoz, valamint köszönjük a Balatonfüredi Állami Szívkórháznak az infrastruktúra biztosítását. A szervezésben *dr. Környei Bálint*, *dr. Szabó Steigerwald Dorottya*, *dr. Lippai Bálint*, *Pluhár Anna*, *Schwieters Lili*, valamint *dr. Horváth Gábor* vettek részt.



A Magyar Radiológiai Társaság Gyermekradiológiai Szekciójának XXI. Szimpóziuma

2022. szeptember 8-10. között rendezték a Magyar Radiológiai Társaság Gyermekradiológiai Szekciójának XXI. Szimpóziumát Pécsen. A kétévente más-más városban megrendezett eseményt a pandémia miatt korábban halasztani kellett, így nagy öröm volt, hogy idén személyes jelenléttel szervezték. Az eseménynek a Püspöki Palota szomszédságában található Magtár Látogatóközpont adott helyet. A rendezvény főszervezője és a szimpózium elnöke *dr. Mohay Gabriella* volt, a technikai szervezésben a PTE JuridEco Zrt. képviselőjében Faragó Ágnes segített.



Az eseményt *Bogner Péter* és *Tényi Tamás* professzorok, *dr. Kostyál László* és *Decsi Tamás* professzor nyitotta meg. A szimpózium fő témája volt a „Differenciáldiagnosztikai nehézségek, tévedési lehetőségek a gyermekradiológiában”, amelyben számos érdekes előadást hallgathattunk meg.

Klinikánkról is többen előadtak, *dr. Járay Ákos*: Technikai és metodikai megfontolások a CEUS vizsgálatok során, *dr. Dömötör Andrea*: Pneumóniából kerekárnyék?, *dr. Nemes Katalin*: Exostosisból dedifferenciált chondrosarcoma, *dr. Faluhelyi Nándor*: Nehézségek és lehetőségek a gastrointesztinális MR-vizsgálatok területén néhány ritka eset tükrében, *dr. Herbert Zsuzsanna*: Intrauterin MR-vizsgálatok címmel. Továbbá részvételükkel klinikánkat képviselték még: *dr. Cholnoky Eszter*, *dr. Girán Bettina*, *dr. Wlasitsch-Nagy Zsófia* és *Máriné Vörös Melitta*.

A tartalmas szakmai program után a résztvevők első este a Pécsi Székesegyház látogathatták meg, ahol a Székesegyház zeneigazgatója, Kovács Szilárd Ferenc orgonakonzertjét hallgathatták meg. Második este a Pécsi Egyetemi Borbirtok a Szentmiklós dűlői rendezvénytermében, Pécs legszebb szőlőskertjében várta a vendégeket az ötételes borkóstoló és a svédasztalos vacsora. Köszönjük a színvonalas szervezést *dr. Mohay Gabriellának*, *Bogner Péter* professzornak és *Faragó Ágnesnek*. Az eseményt két év múlva várhatóan Budapesten rendezik. Mi már alig várjuk!

Dr. Nemes Katalin
PTE, KK, OKK

30. Soproni Ultrahangnapok

Idén 2022. szeptember 29-én és október 1-én rendezték, immár 30. jubileumi alkalommal a Soproni Ultrahangnapokat a festői környezetű Hotel Lövérben, melyen a pécsi radiológus kollégák szép számmal vettek részt és adtak elő.

Az első nap délutánja mellkasi szakmai továbbképzésről szólt. *Járay Ákos*: „Mellkasi UH: mit, hogyan, mikor?” és *Kovács András*: „Ritkább alsó légúti fertőzések képalkotó diagnosztikája” című előadásokat hallhattuk. Másnap a hivatalos megnyitót Palya Bea műsora gazdagította. Majd az elmúlt 37 év hazai radiológiai fejlődését tekinthettük meg a különböző modalitásokban. Sokan személyes beszélgetésekkel, tapasztalatokkal, emlékeztető eseményekkel és fotókkal tették gazdagabbá történetüket. Szekció elnökségi tag volt *Battyáni István*. Klinikánkról *Bogner Péter* professzor mutatta be a „Digitális képkommunikáció lehetőségei és kihívásai a radiológiai gyakorlatban” című előadását. Délután kisvonattal szállították a résztvevőket a Szent Mihály templomi koncertre, a Cantemus kórus

hangversenyére, amely során lehetőségünk nyílt a templomot és kertjét is körbejárni. Az esti fogadás alatt a soproni Mozsó Trió zenekara szórakoztatta a vendégeket. A finom ételek mellett a hotel wellness részének nyújtotta lehetőségeit is élveztük.

Az utolsó napon a Magyar Radiológusok Társasága Ifjúsági Bizottságának összeállításában a radiológus rezidensek mutathatták be a több szakterületet felölelő, érdekes előadásait. A pécsi klinikáról *Hamvas Zsófia*: „Pajzsmirigyöbök mesterséges intelligenciával történő értékelésének buktatói a klinikai ultrahang-diagnosztikában”, *Horváth Andrea*: „Milyen fokú a carotisstenosis? Helyi szokások kontra guideline-ok” és *Nemes Katalin*: „Érdekes esetek a kontrasztanyag veseultrahang világából” című előadását hallgathattuk meg. Klinikánkról résztvevők voltak: *Várady Edit*, *Girán Bettina*, *Blatniczky Sára*, *Jáhner Kamilla* és *Mátyás Csaba*.

Dr. Nemes Katalin
PTE, KK, Orvosi Képző Központ

Pécsi Kardiológiai Kongresszus

Hetedik alkalommal rendeztük a Pécsi Kardiológiai Kongresszust 2022. szeptember 22-24. között a Kodály Központban, mely immár hagyományosan az MKT Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Munkacsoport, a Magyar Kardiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság és a PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika közös eseménye, annak érdekében, hogy a kardiológiai témák minél szélesebb spektrumát nyújthassuk érdeklődő kollégáink számára.

A konferencia fővédnökei egyetemünk rektora, *Miseta Attila* és az MKT korábbi elnöke, *Tóth Kálmán* professor voltak. A szervezőbizottság tagjai között voltak egyetemünkről *Faludi Réka* tanárnő és *Szokodi István* professor, a vezetője *Szabados Eszter* tanárnő volt. A tudományos bizottság tagjai: *Cziráki Attila*, *Horváth Iván*, *Tóth Kálmán*, *Késmárky Gábor* professorok és *Tiringer István* adjunktus.

Célunk volt a kardiológiai újdonságok bemutatása, a főbb terápiás és diagnosztikus eljárások összefoglalása, a számos klinikai útmutató mindennapi életre való adaptációja, melyben a 2021-es év bővelkedett. Orvostudományaink mellett idén is számítottunk a szakdolgozók jelenlétére, hogy a mindennapi életben megszerzett tapasztalataikat

megoszthassák egymással. Országos rendezvényünkön elismert szakemberek tartottak előadást a kardiovaszkuláris prevenció és rehabilitáció különböző témáiban, kardiovaszkuláris diagnosztikában, szívelégtelenség ellátásában, ritmuszavarok és billentyűbetegségek kezelésében, intervenciók kardiológiában, szívsebészeti kérdésekben, sportkardiológiában. Felkért előadásokon kívül absztraktszekciók is zajlottak, ahol orvoskollégák mellett pszichológusok és szakdolgozók is bemutathatták munkájukat.

A kongresszushoz vaszkuláris ultrahang-továbbképző szimpózium is társult, melynek során előadásokon, esetbemutatókon és tréningen vehettek részt a kollégák.

A kongresszus regisztrált résztvevőinek száma idén 459 fő volt. A kongresszus résztvevői izgalmas, sokszínű tudományos programon vehettek részt. Jövőre újra elhozzuk az újdonságokat és érdekességeket a kardiológia számos területéről.

A rendezvény következő időpontja 2023. szeptember 21-23., helyszíne változatlanul Pécs, Kodály Központ, melyre mindenkit szeretettel várunk.

Dr. Szabados Eszter, egyetemi docens
PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Kardiológiai Prevenációs és Rehabilitációs Tanszék vezetője

Egy lépéssel közelebb

Karunk dr. Grastyán Endre Elméleti Tömbjében rendezték az „Egy lépéssel közelebb” tudományos napot. Az esemény abból a sajnálatos tényből indult ki, hogy a tudományos eredmények jelentős része sajnos csak a témában érdekelt kutatókhoz jut el, és párbeszéd csak közöttük zajlik. Nem vitatható, hogy ez mennyire fontos, de a rendezvény szervezői hasonlóképpen fontosnak tartják, hogy a legújabb kutatási eredmények a témában nem jártas érdeklődőkhöz vagy akár az érintett hétköznapi emberekhez is közérthető formában eljussanak. Különösen fontos ez akkor, ha ezáltal csökkenhetnek az egészségügyben felmerülő kérdések is elhangozhassanak.

Az „Egy lépéssel közelebb” tudományos nap a hazai cigányság meghatározó problémáira, az oktatásra és az egészségre fókuszált, a hallgatóság döntő része cigány származású volt. Az előadók most hétköznapi emberek számára is érthető módon számoltak be az eredményeikről, tapasztalataikról és lehetőséget biztosítottak arra, hogy a kissé bátortalan hallgatóságban felmerülő kérdések is elhangozhassanak.

A tudományos nap előadói között köszönthettük *dr. Pál Dánielt*, a PTE ombudsmanját, aki a hátrányos helyzet egy más aspektusát mutatta be nekünk személyes tapasztalatai alapján. Karunkról *dr. Marek Erika* egyetemi docens az egészségügyben fellelhető előítéleteket, *Kiss István* professor úr pedig az epigenetika kevésbé ismert mechanizmusait ismertette velünk. Előadásában rávilágított arra, hogy a magatartásunk nem csupán a mi életünket, hanem az utánunk következő generáció(k) életét is befolyásolja. A Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) képviselőjében *Antal István*, az alsószentmártoni Tan Kapuja Buddhis-

ta Gimnáziumból *Sinkovics Ádám*, a pécsi Gandhi Gimnáziumból pedig *Ignác István* igazgató mutatta be az oktatással kapcsolatos eredményeket, tapasztalatokat. A rendezvény további célja volt a cigánykultúra megőrzése és továbbadása az erre nyitott személyeknek. A tudományos programba beépített kulturális elemként *Orsós Tamás*, egyetemi hallgató beás nyelven mesélt cigánymesét pár percben, majd *Farkas Zsolt* a Khamoro Budapest Band vezetője, a zene közösségépítő szerepét mutatta be a Magyarország 300 leghátrányosabb helyzetű települését érintő Felzárkózó Település Program keretében szerzett tapasztalatai alapján. Zsolt segítségével megismerkedhettünk az autentikus cigány népzene alapjaival is, valószínűleg ez is hozzájárult ahhoz, hogy az egésznapos rendezvény alatt egy pillanatra sem éreztük a fáradságot.

Hiszem és tudom, hogy az előadások során elhangzott információknak, a közvetlen hangulatban eltöltött egész napnak és az akadémiai szférának igen magas motiváló és attitűdformáló hatása van, ami kihat a konferencián résztvevők közvetlen és közvetett magatartására is. Az „Egy lépéssel közelebb” tudományos nap az elmúlt 2 évben külső helyszíneken zajlott, az idén pedig az ÁOK adott otthont neki. Bizom benne, hogy ezt a hagyományteremtő kezdeményezést egyre szélesebbre tágítva folytathatom és hogy a továbbiakban is számíthatok dékán úr támogatására.

Dr. Orsós Zsuzsanna
egyetemi adjunktus, Orvosi Népegészségtani Intézet

Fotók az eseményről:



Az Alapellátási Intézet

Tutorképző-Oktatástechnikai Készségfejlesztő kurzusa

Szeptember 30. és október 1. között a PTE Alapellátási Intézete szervezte az oktató családorvosok részére a Tutorképző-Oktatástechnikai Készségfejlesztő kurzust, melynek helyszíne Kövestető volt. Az intézet szervezésében 2004 óta zajlik a rendszerbe újonnan belépő oktató családorvosok oktatástechnikai, kommunikációs tréningje.

A kurzus ötletét és programját az EURACT által 2004 májusában, Zakopaneban, megszervezett „Teaching of teachers” című kurzus adta, amelyen mind a négy magyarországi orvoskarról egy-egy családorvos oktató vett részt. Ezt követően közös munkával a magyar viszonyokhoz alkalmazták a tananyagot. 2018-ban az EFOP-1.8.0. programban, szintén a négy egyetem családorvosi tanszékének az együttműködésével, elkészült az „Oktatástechnikai kézikönyv családorvosok részére” című kiadvány, amely aktualizálta a tréning tananyagát is.

A kurzus célja az oktatás minőségének növelése a magyarországi oktató háziorvosi praxisokban, a tutorok oktatói felkészültségének javításával. További cél volt, hogy olyan oktatási módszereket és segédanyagokat adjunk tovább, melyek egységes irányelvek alapján emelik családorvos oktatóink tudásszintjét. Végül, de nem utolsó sorban lehetőséget kívántunk adni az ország különböző részein dolgozó oktató családorvosoknak a találkozásra, beszélgetésre, feltöltődésre.

Az oktatástechnikai tréningen 13, a rendszerbe újonnan belépő oktató családorvos vett részt a Dunántúl egész területéről. A négyfős oktatói gárdát a pécsi Alapellátási

Intézet oktatói alkották (dr. Heim Szilvia, dr. Oberling János, dr. Rinfel József, dr. Princz János), valamint meghívott előadóként Ertl Tibor professzor képviselte a PTE, ÁOK Szak és Továbbképző Központját.

A másfél napos programon 7 szekcióban, 15 órában ismertették a tananyagot, amely a következő fontos témaköröket öleli föl:

1. Ki a jó családorvos oktató?
2. A praxis szervezése a rezidensképzésre;
3. A háziorvos szakorvosképzés specifikumai;
4. A rezidens, mint tanítvány. Tanulási stílusok;
5. Oktatási módszerek;
6. Orvosi kommunikáció;
7. Ellenőrzés és értékelés.

Az előadások és prezentációk mellett alkalmazott újszerű oktatási módszerek (kiscsoportos foglalkozások, szituációs és csoportépítő játékok, SWOT analízis, brainstorming) bevonása a tréningbe igazán jó hangulatú, konstruktív csapatmunka kialakulását tették lehetővé. Az orvosi kommunikáció és empátia fejlesztésére került a programba „A doktor” című film levetítése, amely valamennyi résztvevőnél rendkívül pozitív fogadtatásban részesült. A bentlakásos tréning lehetővé tette, hogy a régi ismerősök vagy éppen újonnan megismert kollégák kellemes baráti beszélgetéseken vegyenek részt vagy akár szakmai eszmecserét folytassanak. A kurzus végén egyértelműen pozitív visszajelzésekkel, sok jó élménnyel és további oktatói munkánkat segítő új ötletekkel és hasznos tapasztalattal zártuk a programot.

Dr. Heim Szilvia



X. Pécsi Hospice-Palliatív Szimpózium

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Alapellátási Intézete 10 éve hozta létre a Hospice-Palliatív Tanszékét elsőként az országban. A jubileum alkalmából országos szimpóziumot rendeztek október 14-én, a pécsi Szentágotthai Kutatóközpontban.

A tanszék létrejötté az Alapellátási Intézet és a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány együttes és összehangolt szakmai, oktató- és kutatómunkájának köszönhető. Az elmúlt évek az oktatási, képzési programok kidolgozásával és megvalósításával, valamint a hazai és a nemzetközi kutatásokban való aktív részvétellel teltek. A betegellátásban elsőként Pécsen épült ki integrált palliatív ellátás, a Pécsi Integrált Palliatív Modell. A jubileumra megjelent a Palliatív ellátás című kötet is, melyben 41 szerző foglalta össze a palliatív medicina korszerű ismereteit.

„Azok az emberek, akik a palliatív és a hospice ellátásban dolgoznak, a mi hétköznapi hőseink” – mondta köszöntőjében *Komócsi András* professzor, tudományos rektorhelyettes, hangsúlyozva, hogy utódaink elé ilyen példákkal fontos állnunk. *Reglódi Dóra* professzor asszony, az orvoskar tudományos dékánhelyettese méltatta a tanszék és az intézet komoly tudományos eredményeit, amik ma már nem pusztán hazai, de nemzetközi szinten is elismertek. *Dr. Sebestyén Andor*, a Klinikai Központ elnöke megköszönte azt a 18 éves munkát, amit a betegellátásban a pécsi hospice szakemberek végeznek, kiemelve, hogy a palliatív szakrendelés immár 2012 óta jelen van Pécsen. *Lukács Miklós*, a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület elnöke – aki okleveles hospice szakápolóként és koordinátorként is dolgozik a Pécs-Baranyai Hospice Alapítványnál – személyes gondolatokkal emlékezett meg az elmúlt közel húszéves, közös tevékenységükről, hangsúlyozva *dr. Csikós Ágnes* szerepét, aki méltán képviseli és viszi tovább Polcz Alaine szellemiségét, és aki kiváló szakmai csapatot hozott létre a palliatív ellátásban Pécsen.

A szakmai előadások sorában *dr. Csikós Ágnes*, az Alapellátási Intézet Hospice-Palliatív Tanszékének vezetője, egyetemi docens, a PTE Alapellátási Intézetének igazgatója bemutatta a jubiláló Hospice-Palliatív Tanszékét és a Pécsi Integrált Palliatív Modellt. A palliatív onkoteam működéséről *Mangel László* professzor, a Klinikai Központ Onkoterápiás Intézetének igazgatója beszélt, *dr. Trompos Katalin* és *dr. Kusek Katja*

a palliatív betegek ellátását szemléltette a háziiorvosi praxisban. A palliatív ellátás gazdasági megközelítésű elemzését *dr. Zemplényi Antal* egyetemi docens, a PTE Gyógyszerésztudományi Kara Egészségügyi Technológiaértékelési és Farmakoökonomiai Kutatóközpontjának vezetője mutatta be, *dr. Frank Ferris*, a columbusi Ohio Health-ből a palliatív ellátás fenntarthatóságát taglalta.

A szimpózium második részében a Palliatív ellátás című könyv szerzői tartottak előadást. A kötet idén jelent meg *dr. Csikós Ágnes* szerkesztésében, a Medicina Könyvkiadó gondozásában, és szeptemberben vezette a kiadó TOP-listáját. Méltatást *Dóczy Tamás*, az Idegsebészeti Klinika egyetemi tanára mondott róla, aki hangsúlyozta hiánypótló szerepét, az ellátás bemutatásának komplexitását. *Dr. Lengyel Zsuzsanna*, a PTE Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikájának egyetemi adjunktusa, klinikaigazgató-helyettese ismertette a palliatív ellátás során fellépő börtüneteket. A kommunikációnak különös jelentősége van ebben az ellátásban – erre hívta fel a figyelmet *dr. Pozsgai Éva*, a PTE Orvosi Népegészségügyi Intézetének és az Alapellátási Intézet Hospice-Palliatív Tanszékének egyetemi adjunktusa. Az onkológiai kezelésekről *dr. Ruzsa Ágnes*, a Szent Margit Kórház klinikai onkológiai osztályának főorvosa beszélt, a gyermekbetegek palliatív ellátásáról pedig *dr. Benyó Gábor* főorvos, a Tábittha Gyermekhospice Ház orvosigazgatója. A fájdalomcsillapítás témaköréről *dr. Simkó Csaba*, az Erzsébet Hospice Otthon és Alapítvány osztályvezető főorvosa, a neurodegeneratív kórképek palliatív ellátásáról *Komoly Sámuel*, a PTE Neurológiai Klinikájának egyetemi tanára tartott beszámolót. Szó esett az etikai kérdésekről, amikről *dr. Hegedűs Katalin*, a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kara Magatartástudományi Intézetének egyetemi docense beszélt, az ellátás előzetes tervezéséről, amit *Busa Csilla*, a PTE Alapellátási Intézetének tudományos segédmunkatársa részletezett, valamint a társadalmi szemléletformálásról is *dr. Muszbek Katalintól*, a Magyar Hospice Alapítvány orvosigazgatójától.

A szimpóziumot egy kis zenei műsorral is emlékezetesebbé tették.



További fotók.

Schweier Rita



„Bending Course Hands On” fogszabályozás továbbképzés

A Fogászati és Szájsebészeti Klinika fogszabályozási részlege szervezésében szeptember 24-én került sor a „Bending Course Hands On” fogszabályozás továbbképzésre, melynek a klinika új oktatási épülete adott otthont.

A kurzus meghívott előadója dr. Martin Baxmann az Orthodontix többszörösen díjnyertes fogszabályozásra szakosodott klinika és a MyOrthoLab vezérigazgatója és alapítója volt. Dr. Martin Baxmann több mint 15 éve tart nemzetközi előadásokat. Hatékony és könnyen megvalósítható fogszabályozási megközelítést oktat, mely sok éves klinikai tapasztalaton alapul. 2022-ben a DTMD Egyetem programigazgatója lett a fogszabályozás nemzetközi posztgraduális mesterképzésében.

Szerkesztőként és szerzőként dr. Baxmann olyan szakkönyvekért felelős, mint a „Festsitzende Apparaturen zur Klasse-II-Therapie” (Quintessenz Verlag) vagy a „Lean-Orthodontics®” könyvsorozat (MyOrthoBooks Verlag).

A dinamikus, humoros előadások és gyakorlati szemináriumok közötti feltöltődést a Teleky catering által biztosított kiváló finomságok biztosították.

Bízunk benne, hogy a jó hangulatú, tanulságos rendezvény során szerzett tapasztalatok hozzájárulnak a résztvevők szakmai fejlődéséhez.



További fotók.

Gurdán Zsuzsanna

PTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika

Fogszabályozás részleg vezető



A Magyar Neuroradiológiai Társaság idei kongresszusa

A szakmai szervezetek is kezdenek feléledni és a koronavírus-pandémia alatt vagy elmaradt vagy online megtartott rendezvények után ismét magától értetődővé válik a személyes jelenlétű konferenciák, kongresszusok megtartása. A Magyar Neuroradiológiai Társaság előző konferenciáját még nagyjából internetes úton követték a résztvevők, melyet Bogner Péter professzor (Orvosi Képző Klinikai Központ) szervezett meg 2021-ben, idén október 6. és 8. között Tapolcán találkozhattak a neuroradiológia iránt érdeklődők.

Az első nap hagyományosan továbbképzés volt. Számos témakör került terítékre oly módon, hogy egyes szakmák (pl. szülészet, onkológia, hematológia, immunológia) fontosabb klinikai vonatkozását egy-egy vezető klinikus foglalta össze, a képző klinikai részletekről pedig egy radiológus beszélt.

A következő másfél napban kb. 10 szekcióban hangzottak el összefoglaló jellegű és rövidebb előadások. A szekciók témái szerteágazóak voltak: cerebrovasculáris kórképek,

intervenció, neuroimaging, a gerinc valamint az orbita képalkotó diagnosztikája, valamint megrendeztek egy radiográfusi szekciót is. A rendezvény fő szervezője, elnöke dr. Pozsár Kinga volt (Országos Mentális, Ideggyógyászati és Idegsebészeti Intézet, Budapest), társelnöke pedig Bogner Péter professzor volt. A stroke-kal kapcsolatos szekcióban egy pécsi metodikai előadás is elhangzott dr. Szukits Sándortól (Orvosi Képző Klinikai Központ): CT képalkotás stroke-ban. Hogyan készítsünk jó minőségű CT-vizsgálatot stroke-os pácienseknél. Kürtös Zsófia (PTE, Szentágotthai János Kutatóközpont) előadására a radiográfusi szekcióban került sor – GABA MR spektroszkópia módszertana, előnyök, hátrányok, tapasztalatok címmel. Az Orvosi Képző Klinikai Központ három szakorvosjelöltje is részt vett a konferencián, dr. Gáspár Tamás, dr. Oláh Zsanett, dr. Varga Eszter. A folytatás 2023. novemberében várható, a következő konferenciát a tervek szerint Debrecenben rendezik majd meg

dr. Weninger Csaba

21. Pécsi Intervenciós Radiológiai Szimpózium

2022. október 27-28-án rendezték 21. Pécsi Intervenciós Radiológiai Szimpóziumot (PIRS) a pécsi Orvosi Képzőképző Klinikai Szervezésében. Az eseménynek a Pécsi Akadémiai Bizottság Székháza adott helyszínt. A különböző szekciókban összesen 29 előadás hangzott el, csaknem valamennyi hazai intervenciós labor részvételével.

Klinikánkról előadást tartottak (zárójelben a társszerzők): *Lugosi Dávid*: „Ortopédiai fémekből eredő műtermékek csökkentése CT-vizsgálatoknál – GSI kontra nem GSI”, *Kürtös Zsófia (Nagy Szilvia Anett, Czéh Boldizsár)*: „GA-BA-MR-spektroszkópia módszertana, előnyök, hátrányok, tapasztalatok”, *Bogner Péter*: „A K-tér újraközelítve”, *Kovács András*: „Ritkább alsó légúti fertőzések képalkotó diagnosztikája”, *Tóth Arnold (Nagy Csaba)*: „Stent alkalmazása lábszári PTA során”, *Gáspár Tamás (Tóth Arnold)*: „Scoring- és cutting-ballonok szerepe a steno-occlusiv artériás betegségek kezelésében”, *Hild Gábor*: „Cimino-fisztulák intervenciós radiológiája”, *Molnár Krisztián (Giyab Omar, Oláh Zsanett, Kálmán Endre, Tóth Arnold)*: „CT-vezérelt ransthoracalis tüdőbiopsia gyakorlata klinikánkon”, *Farkas*

Péter: „Vesetumorok ablációja”. Ezekon túl *Battyáni István* három kaposvári előadásban volt társszerző.

Ezzel a mi klinikánkról került ki a legtöbb előadás, de ami ennél fontosabb, hogy valamennyi fenti előadás igen színvonalas, naprakész és izgalmas volt a visszajelzések és diskusziók alapján. Ez szépen tükrözi, hogy Pécs egyre jelentősebb szerepet tölt be a hazai intervenciós (és radiológiai) ellátásban.

A szimpózium végén felkérést kaptunk arra, hogy a MA-CIRT új kezdeményezésű tanfolyamának, Miskolc (*dr. Lázár István*) után mi legyünk a következő állomása. Továbbá cég részéről felkértek bennünket arra is, hogy külföldi intervenciós kollégák telessenek látogatást laborunkban, bizonyos beavatkozások elsajátítása céljából. Ezúton szeretném megköszönni előadóinknak a fáradságot, *Battyáni* docensnek, *Bogner* professzornak és *Hajdúné Udvarácz Verának* a szervezést.

*Dr. Tóth Arnold, egyetemi adjunktus
PTE, KK, OKK, Intervenciós Radiológia
nem önálló Tanszék vezetője*

Színvonalas előadások az AMSE éves konferenciáján

Karunkról két intézet és két hallgatói szervezet munkatársai, tagjai is részt vettek az Association of Medical Schools in Europe (AMSE) Szövetség éves konferenciáján, amit a grúziai Kvariatiban rendeztek október 6. és 8. között. A találkozók központi témája az orvosi egyetemeken zajló oktatás minőségének biztosítása volt.

Karunk hat fős csapatát *dr. Tamás Andrea*, az Anatómiai Intézet egyetemi docense, a Demonstrátori Diákkör (DDK) elnöke, a konferencia szervezőbizottságának, valamint az AMSE vezetőségének a tagja vezette. A delegáció tagja volt továbbá *dr. Reglődi Dóra* professzor, tudományos dékánhelyettes, *dr. Filipánits Kristóf* PhD-hallgató, DDK elnökségi tag, *Brunauer Alexandra*, a Surgical Society hallgatói vezetője, *Márton Zsombor*, az Anatómiai Intézet demonstrátora, DDK elnökségi tag, valamint *Peresztegi Mira Zsófia*, DDK elnökségi tag. *Dr. Csaba Gergely*, a Magatartástudományi Intézet PhD-hallgatója online formában vett részt a konferencián.

A háromnapos program alatt karunk munkatársai és hallgatói számos színvonalas előadást tartottak személyes jelen-

lét mellett és online módon is, ezekben a témákban:

- *Ibitamuno Caleb, Alexandra Brunauer, Gábor Jancsó, Andrea Tamás, László Czopf, Rendeki Szilárd*: Practical approach in basic surgical training: Lessons from the Surgical Society of the Medical University in Pecs.
- *Máté Szemes, Balázs Ujvári, Nóra Füredi, Zsombor Márton, József Farkas, Dóra Reglődi*: Anatomy in the virtual reality.
- *Kristóf Filipánits, László Czopf, Tímea Németh, Mira Zsófia Peresztegi, Andrea Tamás*: Near-peer teaching in medical education experiences from the University of Pecs Medical School.
- *Zsuzsanna Varga, Zsuzsanna Pótó, Gergely Csaba, Zsuzsanna Füzesi*: Learning outcomes from the perspectives of patients in Hungary. (online előadás)

Köszönet illeti karunk dékáni vezetését, hogy támogatta a részvételt, valamint a David Tvildiani Medical University szervezőbizottságát a kiváló fogadtatásért!

Dr. Filipánits Kristóf, DDK elnökségi tag



WOFAPS 2022. Prága

Október 13 és 15 között került megrendezésre a 7. gyermeksebészeti világtalálkozó (World Congress of Pediatric Surgery) Prágában. A kongresszus az egyik legnívósabb gyermeksebészeti esemény, amely otthont ad a szakma különböző szubspecialitásaiban jártas szakértőinek és a fiatal gyermeksebészek törekvéseinek egyaránt. Összesen mintegy 700 fő vett részt a konferencián a világ különféle tájairól. A kongresszus rendkívül jól szervezett volt, a különféle témájú panelbeszélgetésektől, előadásoktól, a poszter sétákon át, a catering szolgáltatásokig és közösségi programokig magas színvonalat képviselt.

A pécsi és többek között a magyar gyermeksebészetet ötven képviseltük. *Biró Ede, Kardos Dániel, Lamberti Anna, Józsa Gergő és Molnár Tibor.* Mindannyian előadásokkal és poszter prezentációkkal készültünk. A kongresszus 0. napján előkurzusokat tartottak, ahol lehetőség nyílt egy-egy témakörben (pl. húgyhólyag extrófia, újszülött sebészet és laparoszko-pos gyermeksebészet) a szakma nagyjaitól szeminárium jelleggel is tanulni, illetve egyes esetekben műtétekben is asszisztálni. Tanszékünkéről hárman vettek részt ezen a kurzusok valamelyikén, amit az itthoni gyakorlatban is tovább fogunk kamatoztatni.

Tanszékvezetőnk, *Vajda Péter professzor* úr is Prágába látogatott, hogy személyesen hívja meg *Dariusz Patkowski professzort*, a jövő évi Pilaszanovich-Pintér vendégprofesszornak. Patkowsky professzor úr, aki többek között az újszülött kori thoracoscopos nyelőcső rekonstrukció és a gyermekkori laparoszko-pos lágyéksérv műtétek egyik úttörője, örömmel fogadta el a meghívásunkat.



Prága kiváló otthontként szolgált az eseménynek, a város gyönyörű, történelmi épületeihez mindenkinek érdemes egyszer ellátogatni.

*Dr. Molnár Tibor, rezidens orvos,
PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika, Manuális Tanszék*

A gyógynövényektől az egészségügyi adatkincsig – partnernap a GYTK-n

A Richter Gedeon Zrt., valamint az AstraZeneca magyarországi képviselete is részt vett a PTE Gyógyszerésztudományi Karának immár második alkalommal megrendezett partnernapján, amelynek november 11-én adott otthont a Szentágotthai János Kutatóközpont. A kerekasztal-beszélgetésekre a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől, a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Karáról, valamint a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karáról is érkeztek meghívottak.

„A partnernap alapvető célja, hogy az intézetek munkatársai kötetlen beszélgetések keretében találkozzanak és eszmét cserélhessenek azokkal a külső gyártói, céges kapcsolatokkal, illetve ezen terület delegáltjaival, akikkel közös munkát végeznek kutatás, fejlesztés, valamint innováció területen, vagy éppen jövőbeni együttműködések kialakításán dolgoznak” – foglalta össze a rendezvény kapcsán *Botz Lajos professzor*, a pécsi gyógyszerészkar dékánja. Hangsúlyozta, a partnernap kiváló lehetőséget nyújt a folyó projektek átbeszélésére, valamint újabb kapcsolatok kialakítására.

A szakmai program *Komócsi András professzor*, a PTE tudományos rektorhelyettese, *Bódis József professzor*, az

Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány elnöke, *Decsi István* kancellár, valamint *Botz Lajos* professzor, a GYTK dékánjának köszöntő beszédei után két egymás utáni kerekasztal-beszélgetéssel indult. Egészségügyi adatvagyon hasznosítása, valamint tudományos eredmények innovatív alkalmazása volt a téma. A két kerekasztal ugyanazt a témát közelítette meg két oldalról: tudományos eredmények alkalmazása a gyógyszerkutatásban és fejlesztésben. Az egyik „oldal” a célzott kutatások eredményeinek felhasználását, míg a másik az egészségügyi ellátás során gyakorlatilag ingyen kapott, de rendszerezése után nagy értéket képviselő egészségügyi adatok hasznosítását részletezte.

A délutáni program – a témák sokrétűsége okán – több párhuzamos szekcióban folytatódott: gyógynövények, gyógyszer technológia, ható- és segédanyagok közti kölcsönhatás, bioaktív anyagok. Ami ezekben a témákban közös, az az ipari hasznosítás új követelményeinek való megfelelés.

Harta Viktor, Lókodi Dávid



A szakmai nap programjának ajánló videói, felvételei, valamint a moderátorok rövid összefoglalói a kerekasztal beszélgetésekről.

Nagy sikerrel zárult a Romhányi György Konferencia

Karunk Romhányi György Szakkollégiuma idén először szervezte meg a Romhányi György Konferenciát november 4. és 6. között, aminek a PTE elméleti tömbje adott otthont. A konferencián hét szekcióban, 38 előadást tartottak a pécsi, a budapesti, a debreceni és a szegedi orvoskarok szakkollégistái, de érkeztek előadók és vendégek az Ungvári Nemzeti Egyetemről is. A tudományos ülések közötti szünetekben sebészi, illetve kardiológiai workshopokon vehettek részt az érdeklődők a Surgical Society és dr. Szapáry László közreműködésével. A szakmai együttlét mellett a közös vacsorák is segítették a szakkollégiumok közötti kapcsolatok elmélyítését.

A pécsi orvoskar Romhányi György Szakkollégiumának számos hallgatója ért el helyezést, illetve nyert különdíjat.

1. hely: Bodó Angelika

(Grastyán Endre Transzlációs Kutatási Központ):
A DREADD kemogenetikai technológia alkalmazása patkányok táplálékfelvételének csökkentésére a lateralis hypothalamicus area elcsendesítésével.
Témavezetők: dr. Hernádi István, dr. Bali Zsolt Kristóf

2. hely: dr. Hamar Ágoston

(Laboratóriumi Medicina Intézet):
SARS-CoV-2 PCR diagnosztika és epidemiológiai analízis a dél-dunántúli régióban egy dinamikus, interaktív térkép segítségével.
Témavezető: dr. Gombos Katalin

3. hely: Szemes Máté

(Anatómiai Intézet):
SARS-CoV-2 PCR diagnosztika és epidemiológiai analízis a dél-dunántúli régióban egy dinamikus, interaktív térkép segítségével.
Témavezetők: dr. Füredi Nóra, dr. Ujvári Balázs

A PTE, ÁOK Anatómiai Intézetének különdíját Márton Zsombor Sándor, a PTE, KK Orvosi Képző KLINIKÁJÁNAK különdíját Bognár Dávid, a PAB díját dr. Tóth Tiünde kapta. Színvonalas előadást tartott Váradi Kata, Petneházy Zalán és Peresztegi Míra Zsófia is.

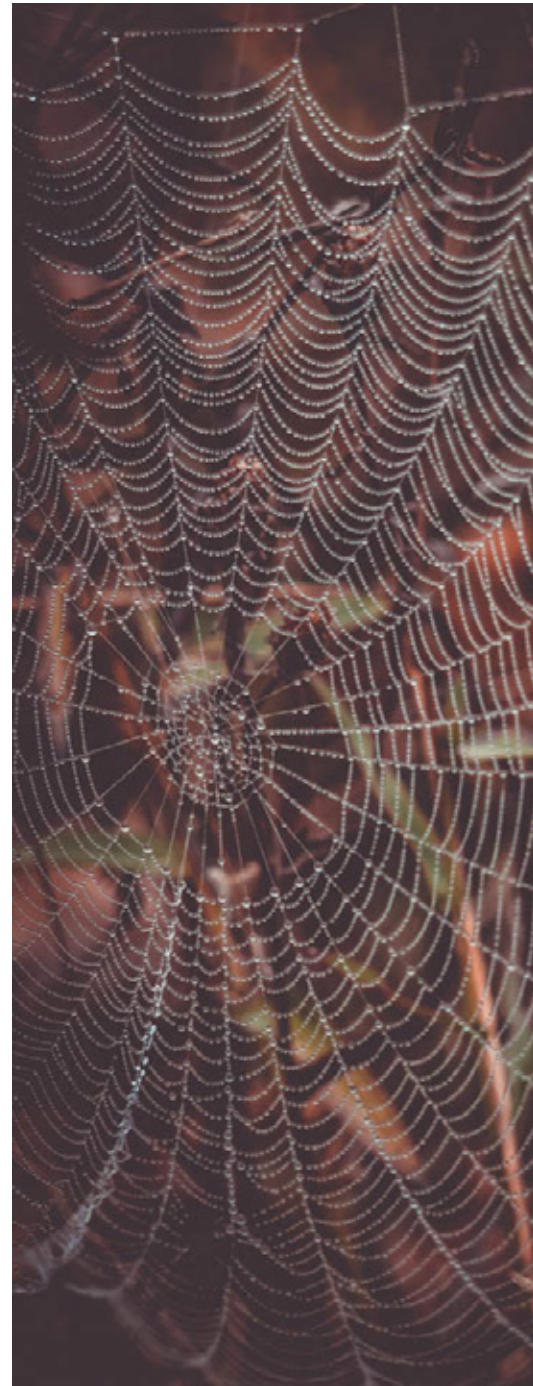
Gratulálunk minden előadónak, köszönjük a részvételt minden vendégünknek! A konferenciát hagyományteremtő céllal szerveztük meg, reméljük, hogy jövőre ismét találkozhatunk!

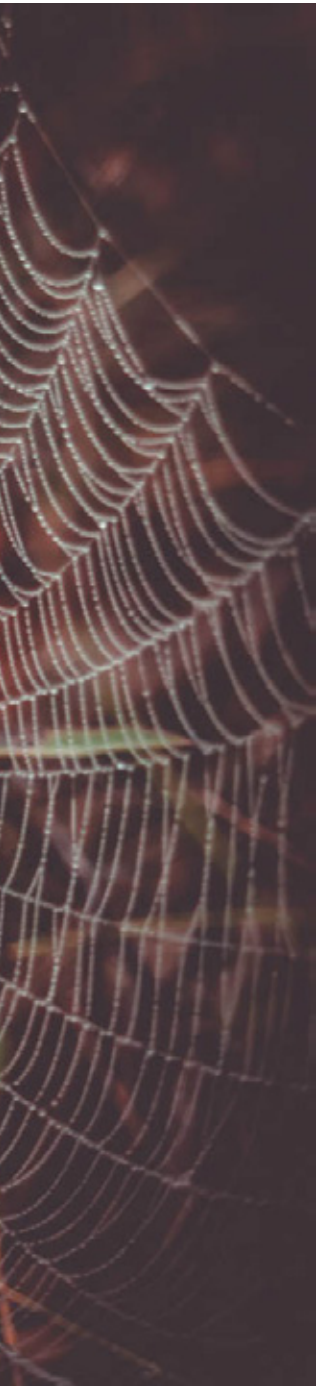
Dr. Kiss Orsolya
elnök, Romhányi György Konferencia



További fotók.







„Szövetten és vizuális ábrázolás” – nagy sikerű tárlat egy közös kurzus nyomán

„Szövetten és vizuális ábrázolás” címmel nyílt tárlat szeptember 20-án, 17 órakor Pécsen, a Civil Közösségek Házában, a VI. Pécsi Tanuló Fesztiválhoz kapcsolódva. A kiállítást *dr. Reglődi Dóra* professor, a PTE, ÁOK Anatómiai Intézetének igazgatója nyitotta meg.

A „Szövetten és vizuális ábrázolás” közös kurzus az Anatómiai Intézet és a PTE Művészeti Kara között, amit festő- és grafikushallgatóknak hirdettek meg. Ennek során az orvostanhallgatók a Művészeti Kar műtermébe látogatnak, ahol leírást adnak egy szövettani metszetről egy festőhallgatónak. A kurzus ötletét a nyomozások során is bevetett fantomkép-



Uzelman Emese, Reglődi Dóra, Nyilas Márta és Vicena Viktória

rajzolás adta, ahol egy tanú – jelen esetben egy orvostanhallgató – ad „személyleírást” egy festőhallgatónak, melynek eredményeként egy szövettani képet próbálnak beazonosítani.

A Művészeti Kar részéről *Nyilas Márta* professor asszony vezetésével valósul meg a kurzus minden tanévben, csupán egy félév kihagyással, az ÁOK részéről pedig *Reglődi Dóra* professor asszony az „Anatómia határterületei” fakultatív kurzusából kerülnek ki a diákok. Érdekessége, hogy a festőhallgató nem láthatja a szövettani képet, ahogyan az orvostanhallgató sem láthatja a festményt elkészülte előtt. Az online oktatás alatt sem szünetelt az együttműködés, de lényegesen átalakult. Mindkét kar hallgatói számára nagy élmény egy teljesen más világba betekintést nyerni, valamint egymás nyelvét megérteni. A szövettani metszet leírása során nem használhatnak szakkifejezéseket, meg kell tanulniuk laikusok számára érthető módon leírást adni a képről. A Művészeti Kar hallgatóinak van további feladatuk is, mert az elkészült képet továbbgondolva egy újabb műalkotást kell elkészíteniük. Azon kívül, hogy a kurzus nagyszerű lehetőség a két kar közötti együttműködésre, teljesen újszerű művészi megvilágításban ábrázolja a kommunikáció fontosságát és nehézségeit a különböző szakmák között.

A visszajelzések szerint a projekt nagyon népszerű mind az orvostanhallgatók, mind a festőhallgatók körében, amit a kurzus során készült képek is tanúsítanak. Ezekből nyílt tárlat szeptember 20. és október 17. között a Civil Közösségek Házában. Köszönet illeti a kurzus és a kiállítás megszervezéséért a Művészeti Kart, valamint az ÁOK demonstrátor hallgatóit, *Vicena Viktóriát* és *Uzelman Emesét!*

Schweier Rita



További fotók az eseményről.



B-sejtes non-Hodgkin lymphomák új kezelési lehetősége

A leggyakoribb B-sejtes non-Hodgkin lymphomák, a follicularis lymphoma és a diffúz nagy B-sejtes lymphoma, melyek legtöbbször 60-70 év körüli betegekben jelennek meg. Az alacsony kockázatú, lassan progresszív, kis tumortömegű, korai stádiumú follicularis lymphomás esetek szoros követésen kívül nem igényelnek speciális terápiát, azonban a magas kockázatú, rosszabb prognózisú, nagy tumortömegű, előrehaladott stádiumú esetekben a kemoimmunoterápia az elsőként választandó. A relabáló esetek kezelése azonban nehezen megoldható.

Osztályunkon, az I. sz. Belgyógyászati Klinika Hematológiai Tanszékén egy jó általános állapotú, 72 éves betegünknel harmadvonalbeli standard terápia mellett is relapszust észleltünk. Az őssejttranszplantáció az életkorára miatt nem jöhetett már szóba, azonban számos új, innovatív terápiás lehetőséget jelenleg is tesztelnek klinikai vizsgálatokban. Az egyik ilyen a bispecifikus T-sejt engager (BiTE), melynek egyik képviselőjével, a moson-tuzumabbal végzett fázis 2 vizsgálatról 2022. nyarán

ígéretes eredményeket publikáltak (Budde és mtsai, Lancet Oncol. DOI: 10.1016/S1470-2045(22)0035-7). Ezen antitest egyidejűleg kötődik a T-sejtek CD3 receptorához és a daganatos sejtek CD20 receptorához, így antigénprezentációtól függetlenül citotoxikus T-sejt aktivációhoz és tumorlízishez vezet. A szer az Európai Unió területén klinikai vizsgálatokban volt elérhető eddig, betegünk azonban az országban először egyedi méltányossági kérelem (EMK) alapján kapta meg a kezelést. A hetente egy alkalommal intravénásan adott készítmény első három dózisát betegünk már megkapta, az alkalmazás során érdemi mellékhatást nem észleltünk, az előzetes eredmények alapján jól reagált a kezelésre.

A bispecifikus T-sejt engagerek ígéretes terápiás lehetőségek. Az eddigi eredmények döntően hematológiai malignitások kezeléséből származnak, azonban alkalmazásukat szolid tumorok esetében is vizsgálják már.

*Dr. Szakács Szolt, Dr. Alizadeh Hussain
I. sz. Belgyógyászati Klinika, Hematológiai Tanszék*

Hajdani neves orvosprofesszorok munkásságát méltatták a centenáriumi tudományos ülésen

Immár második alkalommal rendezett centenáriumi ülést az orvoskar szeptember 28-án – az előzőt tavasszal szervezték. Az ünnepi találkozón a kar jelenlegi professzorai mutatták be és méltatták elődeik munkásságát.

Dr. Fedeles Tamás rektorhelyettes köszöntőjében elmondta, hogy a hagyományteremtő előadásorozattal fejet hajtának azok előtt, akik száz éve születtek és maradandót alkottak a pécsi orvostudományban. Hangsúlyozta: a hagyományápolás erősíti az identitást, egyben hozzájárul a jövő építéséhez is, amiben a PTE, ÁOK zászlóshajónak számít, hisz látványos fejlődésen ment és megy át jelenleg is.

1921 és 1923 között 8 neves orvosprofesszor született: **Szekeres László, Mérei F. Tibor, Mestyán Gyula, Kiss Tibor, Gáti István, Jancsó Gábor Aranka, Pórszász János és Budvári Róbert.**

Pintér Erika Jancsó Aranka munkásságát, *Barthó Loránd* Szekeres László, *Pethő Gábor* Pórszász János, *Dóczy Tamás* Mérei F. Tibor, *Molnár Dénes* Mestyán Gyula, *Vereczkei András* Kiss Tibor, *Kovács Kálmán* Gáti István és *Simon Gábor* Budvári Róbert professzor tevékenységét méltatta.

Az előadások az életút és a pályáik ismertetése mellett sok személyes történettel is kiegészültek, amik által még érdekesebbé, izgalmasabbá váltak a beszámolók.

Schweier Rita



További fotók.



Az UnivTV riportja:



Prevenációs rendelés és testösszetétel-mérés az Orvosi Népegészségtani Intézetben

Az orvoskar dolgozóinak szóló egészségügyi szűrővizsgálat újbóli beindításával párhuzamosan prevenációs rendelésre kezd ősszel az orvoskar Orvosi Népegészségtani Intézete, amit a szűrésektől függetlenül is igénybe lehet venni mindazoknak, akik szeretnének képet kapni az egészségi állapotukról, változtatni életmódjuk bármely elemén, vagy egyszerűen csak többet tenni az egészségükért. Az intézetben testösszetétel-mérésre is várják az érdeklődő munkatársakat, melynek során megtudhatják testtömegindexüket, testsírarányukat, vázizomtömegüket és további, fontos paramétereiket, melyek útba igazíthatnak táplálkozási stratégiájuk és fizikai aktivitásuk hatékonyságát illetően. Az újonnan indított szolgáltatások jelentőségéről dr. Kiss István professzor, az Orvosi Népegészségtani Intézet igazgatója beszélt.

„A prevenációs rendelés összefügg az egészségügyi szűrővizsgálattal, bár attól függetlenül is igénybe vehető. Utóbbi során ugyanis kaphat a beteg olyan eredményt, hogy azonnal beküldik a kardiológiára, vagy épp mentőt hívnak hozzá, bár az ilyen esetekből lesz vélhetően a kevesebb. A többséget nagy valószínűséggel szakorvoshoz küldik egy-egy lelet kapcsán, és ezt a kar meg is szervezi, azaz nem hagyja magára a munkatársakat a későbbiekben sem. Biztosan lesznek olyanok is, akiknek csak figyelemfelkeltő eltéréseik lesznek, amikkel még nem kell szakorvoshoz fordulniuk, pusztán nyomon követniük és időközönként ellenőriztetniük az értékeiket. No, náluk van igazán helye az életmód-preveníciónak, vagy életmódterápiának, ők jelentik a prevenációs rendelés elsődleges célcsoportját” - mondja dr. Kiss István.

A rendelést megelőzés-orvostani, népegészségtani szakorvos vezeti, aki az „egész beteget” látja és folyamatos kontrollal, konkrét tanácsokkal kíséri a változás, változtatás folyamatában. Például ha valakinek azért emelkedettebbek bizonyos értékei, mert kissé túlsúlyos, akkor nem pusztán annyit mond a munkatársnak, hogy mozogjon többet és ügyeljen arra, mit eszik, hanem ennél jóval hatékonyabb, konkrétabb segítséget nyújt, lépésről lépésre. Szükség esetén ő lesz az, aki elküldi diétetikushoz, és hozzá megy vissza a más szakorvosoktól kapott eredményeivel. A népegészségtani szakorvos laborvizsgálatokat is kérhet, az a dolga, hogy folyamatosan menedzselje a hozzá fordulókat. A cél az, hogy a rizikófaktorok elleni küzdelemben segítsék a munkatársakat, akik önmaguktól erre nem feltétlenül lennének képesek.

Dr. Kiss István a dohányzást hozza példának, amit – korábbi kérdőíveik tapasztalatai alapján – sokan próbáltak elhagyni, ám nem jártak sikerrel. Intézetükben van olyan szakember is, dr. Balogh Erika, aki ebben tud segíteni. Szerinte az amatőr küzdés bizonyos területeken nem vezet eredményre, mivel az emberek nem tudják, mely módszerek a leghatékonyabbak, hogyan lehet ténylegesen eredményes az életmódváltás. Az Orvosi Népegészségtani Intézet munkatársai személyre szabott támogatást nyújtanak a változtatás megtervezésének a folyamatában, és azoknak a gyakorlati problémáknak a megoldásában is, amik ezzel járnak.

Mint mondja, tevékenységük komplexitása a háziorvosokhoz hasonlatos, akiknek azonban az utóbbi években nemigen volt

idejük és módjuk arra, hogy a napi 60-as és 80-as beteglétszám mellett betegek egészségmegőrzését és védelmét is szolgálják, főleg a járvány idején. A praxisközösségek megszerveződéssel, létrejöttével azonban már előírás számukra, hogy kifejezetten preventív tevékenységet is kell folytatniuk. Az ő munkájukat egészíti ki, illetve segíti a népegészségtani szakorvos.

Dr. Kiss István szerint van elég szakemberük, ő inkább attól tart, hogy kevesen élnek majd a prevenációs rendelés lehetőségével, holott ingyenes, személyes, elérhető, és nem utolsósorban sokat segíthet. A mai magyar valóság ugyanis az, hogy az emberek többsége akkor megy orvoshoz, amikor már nagyon beteg, ám ennek ellenére hisz abban, hogy a karon dolgozók képesek a kivételeket. „A prevenáció olyan, akár egy hosszú távú befektetés. Most kell tennem azért, hogy a későbbiekben is jól legyek és ennek az előnyeit élvezhessem. Néhány apró dolog megváltoztatásával jelentős mértékben lehet a betegségek kialakulásának a kockázatát csökkenteni, és ezt tudatosítanunk kell az emberekben. Az egészségmagatartást csak személyesen, közvetlenül, több alkalommal, a páciensre időt szánva lehet formálni, a szakma szabályai szerint” - mondja az igazgató, aki fontosnak tartja megjegyezni, hogy a megelőző orvostan- és népegészségtan szakképzés és szakvizsga is jelentős átalakulás alatt áll. Két évvel ezelőtt a négy egyetem vezetői már megállapodtak a szakképzés továbbfejlesztésében. Korábban a képzés során és a szakvizsgáztatásnál is a népegészségtan elemei voltak hangsúlyosabbak, ez azonban változni fog. Míg a népegészségtan a populáció szintű tevékenységekre, addig a megelőző orvostan az egyénre fókuszál. Reméli, hogy a praxisközösségeknek előírt, néhány órányi prevenációs rendelést végezhetik a jövőben az ő szakembereik is.

A prevenációs rendelés mellett az Orvosi Népegészségtani Intézetben testösszetétel-mérésre is várják az érdeklődő munkatársakat, ami egyrészt arra szolgál, hogy állapotuk ezen aspektusát is megismerhessék, másrészt tudatosítsák magukban a változás szükségességét, ha eredményeik erre utalnak. A testtömegindex érték mellett többek között az is megtudható belőle, hogy mekkora az izomtömege az illetőnek, hogyan alakul a zsírszázaléka, illetve annak eloszlása a testén. Segítségével megállapítható továbbá, hogy milyen sikerrel változtattunk táplálkozásunkon, illetve mennyire hatékony egy-egy mozgásforma a számunkra. Ez a létező legpontosabb, nem invazív vizsgálati eljárás. Ismert, hogy az elhízás, a túlsúly milyen óriási kockázati tényező több betegség kialakulásában is, ennek mértékéről és összetételéről a készülék nagyon pontos útbaigazítást ad. Ez a lehetőség vélhetően bemenetet is jelent a prevenációs rendelésre. A mérésre jelentkezők nemcsak a gép által rögzített adatokat kapják kézhez, hanem a diétetikusok szakmai véleményét is, akik a későbbiekben konzultációt is tartanak az érdeklődőknek, amit egyre többen vesznek igénybe. Dr. Kiss István bízik abban, hogy így lesz ez a szűrővizsgálatok után is, és a munkatársak a prevenációs rendelésre is eljönnek, amire egyébként a leleteiken is szerepel majd utalás.

Schweier Rita



Friss információkat a prevenációs rendelésről itt, ...



a testösszetétel-mérésről pedig itt találnak:

A Cambridge-i Egyetemre látogattak az Anatómiai Intézet munkatársai

2022. augusztus 15-19. között az Anatómiai Intézet hét munkatársa (Reglődi Dóra, Lubics Andrea, Nagy András, Rékási Zoltán, Hollósy Tibor, Kovács László és Sparks Jason) a LEANBODY Projekt keretén belül egy átfogó továbbképzésen vehettek részt Cambridge-i Egyetemen.

A LEANBODY projekt olyan nemzetközi együttműködés, melynek célja az orvostudományban a humán anatómia hatékony oktatásához szükséges praktikák elsajátítása multikulturális és többnyelvű tanulási közegben. Célunk, hogy összehasonlítsuk a kelet- és nyugat-európai anatómiai oktatás előnyeit és hátrányait, majd a projekt végén a hasznosnak ítélt gyakorlatok implantációját szeretnénk véghez vinni az oktatási rendszerünkben. A projektben résztvevő partnerek a következők: Cambridge-i Egyetem (Egyesült Királyság), a Karolinska Intézet (Svédország), a Zágrábi Egyetem (Horvátország) és a Masaryk Egyetem Brno (Csehország) munkatársai.

Az első közös találkozásunk 2021 decemberében Brnóban volt, ahol lefektettük az alapokat és a célkitűzéseket a projekt időtartamára. A mostani találkozó célja annak megismerése volt, hogy a nyugati egyetemeken oktató kollégák hogyan közelítik meg az oktatást. Sokat hallhattunk a professzionizmus fontosságáról a mindennapokban, illetve nagy hangsúlyt fektettek az ENSZ által meghatározott fenntartható fejlődési célok ismeretére, legfőképpen a 4-es számú célra – a minőségi oktatásra. Több érzékenyebb témát is megvittünk, köztük a mentális problémákkal küzdő hallgatókkal való foglalkozást, a nemzetközi hallgatók kapcsán tapasztalt kulturális különbségeket, illetve az oktatási ábrák megreformálásának igényét (megszokott, kizárólag fehér férfi anatómiai ábrák helyett a színes bőrűek reprezentálásának a fontossága). Élményekkel és egy kicsit új szemléletlátással gazdagodva térhettünk vissza Pécsre és ezúttal is köszönjük a lehetőséget, hogy fogadott minket Cecilia Brassett, a Cambridge-i Egyetem Anatómiai Intézetének a vezetője, aki a cambridge-i college-rendszerrel is megismertett bennünket.



A LEANBODY Projektben résztvevők csoportképe a Pepys Library előtt



Pillanatkép egy munkaértekezlet során



Pécsi anatómusok a Cambridge-i boncteremben



Tradicionális vacsora a Magdalene College ebédlőjében

A következő kollaborációs lehetőség 2023 nyarán lesz, amikor mi pécsiek fogjuk vendégül látni a projektben résztvevő munkatársakat. Bízunk benne, hogy újabb praktikákkal és élményekkel fogunk gazdagodni, ezáltal hozzájárulunk majd ahhoz, hogy az összes partnerintézményben még nívósabbá tehesük az anatómia tantárgy oktatását.

Hollósy Tibor és Jason Sparks

A rákbeteg gyerekek gyógyulásáért

– Mindannyiunk két legfontosabb szívügye: gyermekeink és az egészség áll Alapítványunk céljainak középpontjában. Ezekhez a szívügyekhez keressük azokat az elkötelezett támogatókat, akiknek módjában áll anyagiakkal, tevőleg is hozzájárulni a már több mint 30 éve transzparensszerűen működő, rangos díjat is elnyert alapítványunk munkájának fenntarthatóságához – kezdi tevékenysége bemutatását a Tölösi Péter Alapítvány munkatársa, *dr. Fenyvesi Ilona*, gyermekpszichiáter/pszichiáter.

– A pécsi Nagyvárad utca 1-ben lévő rehabilitációs központban valósul meg a komplex rehabilitációs ellátás, ahol ellátottjaink gyermekpszichiáter, szociális munkás és gyógytornászok segítségét vehetik igénybe. De lelki segítségnyújtásra, terápiára nem csak a beteg gyerekeknek, hanem hozzátartozóiknak is szüksége van, ebben is a családok mellett állunk – fogalmazták meg az alapítvány célkitűzését. A központ emellett rekreációs és foglalkoztató programokat, élményterápiás napköziket, táborokat is szervez az érintett gyerekeknek és testvéreiknek. Az alapítvány biztosítja az osztályon fekvő és rehabilitáció alatt álló gyermekek számára a gyógytornászt: ő segít a betegséghez, illetve a kezeléshez igazított mozgásterápia összeállításában, mellyel megelőzhető vagy enyhíthető a kemoterápiás kezelésekből okozta mellékhatások. A támogatóik segítségével végzett 30 éves munka gyümölcse ez év elejére beérett, az alapítvány TÜKE díjat vehetett át.

– Idén tovább folytatjuk elkötelezett munkánkat az onkológiai osztályon és a rehabilitációs központban. Terveink között szerepel a beteg gyermekek családjainak a kezeléseik és rehabilitációs ellátás alatti elhelyezése. Tervezzük az onkológiai gondozó diagnosztikai eszközeinek, így a rehabilitációs



Fotó: Laufer László

gyógytorna, és a pszichiátriai munka segédeszközeinek bővítését, fejlesztését. Az iskolaszünetekben napköziket, rekreációs családi rendezvényeket kívánunk szervezni a betegségen átesett gyógyult gyerekek, és családjaik részére – fogalmaznak az alapítvány munkatársai.

– Mindez az elkötelezett támogatók segítségével nélkül nem valósulhatna meg, így kérjük, amennyiben erre lehetősége van, járuljon hozzá az alapítvány hosszú távú fenntarthatóságához és céljainak eléréséhez! Az alapítvány munkája megtekinthető weboldalunkon és Facebook-oldalunkon videók és fényképek formájában.

Bankszámla szám: 10402427-24213529-00000000

Adószám: 19031518-2-02

Mohay Réka, bama.hu



Az alapítvány weboldala...



és FB-oldala:

Kétmillió forintot adományozott az Eurakvilo Alapítványnak a Libra Szoftver Zrt.

Kétmillió forintot adományozott a PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika Onkohematológiai Osztályát segítő Eurakvilo Alapítványnak a PÉTÁV Kft. stratégiai partnere, a Libra Szoftver Zrt. A támogatásból orvosi műszerek és gyógyszerek beszerzését és élményprogramokat tud finanszírozni az alapítvány. Az integrált vállalatirányítási és pénzügyi rendszereket fejlesztő Libra Szoftver Zrt. több mint egy évtizede a PÉTÁV legfontosabb partnerei közé tartozik. A vállalat szoftvere a felelős a pécsi távhőcég számlázási, készletgazdálkodási, beszerzési és még számos más tevékenységének hibátlan működéséért.

„Fontos számunkra, hogy a gazdasági súlyunknak megfelelő szerepet vállaljunk azoknak a közösségeknek a támogatásában, amelyekben tevékenykedünk. Pécs nagyon fontos helyszín a számunkra, ezért egy itt működő, kiemelten közhasznú szervezet munkáját akartuk segíteni” – nyilatkozta *Faur Kálmán*, a Libra Szoftver Zrt. vezérigazgatója.

Az Eurakvilo Alapítvány több mint egy évtizede segíti a pécsi gyermekklinika onkohematológiai osztályán zajló, gyógyító munkát. A hét magyarországi gyermekonkológiai centrum egyikeként évente 30-40 új daganatos beteget di-

agnosztizálnak. Többségüket szerencsére meg tudják gyógyítani, de a teljes felépülésig hosszú út vezet, hetekig-hónapokig tartó kórházi kezeléssel. Bár az osztály betegeinek a háromnegyede felépül, évente 4-10 gyermek sajnos nem gyógyul meg. Az alapítvány fontos célja, hogy ők is minél teljesebb életet élhessenek, és ehhez minden segítséget megkapjanak. Az Eurakvilo számos orvosi eszköz beszerzését támogatta már: altatógépet, infúziós pumpákat, csontvelő-biopsziás tűket és különféle gyógyszereket vásároltak a klinikának, továbbá rendszeresen szerveznek élményprogramokat is a betegeknek, hogy könnyebbé tegyék a bent töltött időszakot.

„Olyan szervezetet kerestünk, amely hiánypótló és kiemelkedően értékes munkát végez. Minden elismerést megérdemelnek azok a szakemberek, akik a daganatos gyerekek megmentésére tették fel az életüket, és örülünk, hogy a magunk módján segítséget nyújthatunk a munkájukhoz” – mondta *Vida János*, a PÉTÁV Kft. ügyvezetője. „A kétmillió forint jelentős segítség alapítványunk számára, így a közeljövőben a terveken felül tudunk hozzájárulni az osztály gyógyító munkájához” – fogalmazott *dr. Ottóffy Gábor* egyetemi adjunktus, az onkohematológiai osztály vezetője, az alapítvány kuratóriumának elnöke.

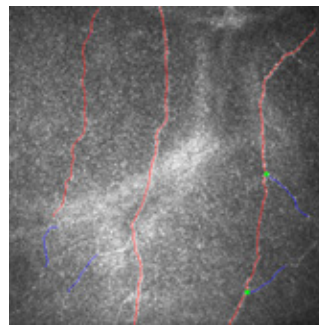
November 14. a Cukorbetegség Világnapja

A Cukorbetegek Világnapját a Nemzetközi Diabétesz Szövetség (IDF) és az Egészségügyi Világszervezet (WHO) először 1991-ben rendezte meg, hogy a cukorbetegség okozta fokozódó egészségügyi veszélyekre felhívják a figyelmet. November 14-ét az inzulin társfelfedezője, Sir Frederick Banting születésének évfordulója miatt jelölték ki.

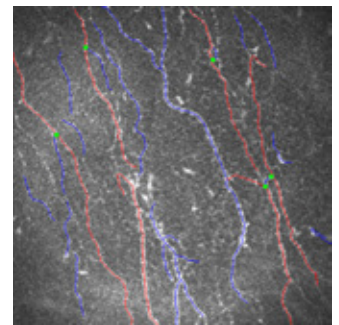
A cukorbetegség és a szövődményeként kialakuló diabéteszes retinopátia gyakorisága világszerte növekvő tendenciájú, világjárványnak tekinthető. Cukorbetegek számát 2019-ben 473 millióra becsülték a világon, de számuk folyamatos növekedése miatt 2045-ig elérheti a 700 millió főt is. Európában hozzávetőleg 64 millió diabéteszes beteg él, hazánkban a cukorbetegek száma 800 000 és 1 200 000 közé tehető. A szövődményeként kialakuló diabéteszes retinopátia a fejlett országokban a munkaképes korú lakosságban a vakság vezető oka. A diabéteszes retinopátia rizikófaktorai közül az egyik legfontosabb a cukorbetegség fennállásának ideje. Kockázati tényezők továbbá a nem megfelelő tartományban lévő vércukorértékek és a magas vérnyomás, a magas vérzsírszint, a pubertás kor és a terhesség. A látást veszélyeztető legriasztóbb szemészeti szövődmények: a proliferatív diabéteszes retinopátia és a diabéteszes makulaödéma.

A diabéteszes retinopátia mikroangiopátia következménye. A hosszú távon emelkedett vércukorszint a kapillárisok falát tönkreteszi, elzáródnak, az érfal szerkezetének változása miatt áttersztövé válnak. A retinopátia kezdeti stádiumában a kapillárisok fala kiboltosul, ezeket, mint mikroaneurizmákat láthatjuk a szemfenéken. A mikroaneurizmák megrepedhetnek, vérezések keletkeznek, a sérült kapillárisokból folyadék szivároghat a retina. Az érkárosodás előrehaladtával kapillárisok elzáródásával egyre nagyobb területeken alakul ki oxigénhiány, melynek következtében új kóros erek növekedése indul el. Ez a kóros érújdonképződés a proliferatív retinopátia meghatározó jellemzője. Az új erek törékenyek, áttersztöők, könnyen véreznek így belőlük üvegtesti vézés keletkezhet. A folyamat előrehaladtával az erek kötőszövetesen átalakulnak, a kötőszövet zsugorodása és az üvegtest belseje felé irányuló húzó hatás trakciós ideghártyaleválást okoz. Mindkét állapot a látásélesség romlásához vezet. Diabéteszes makulaödéma a diabéteszes retinopátia bármely stádiumában előfordulhat, a cukorbetegségben szenvedők jelentős látásromlásának hátterében állhat. Kialakulásának oka, hogy az éleslátás helyén folyadék szivárog a retina rétegei közé. A diabéteszes retinopátia kialakulásának megelőzésével és időben történő kezelésével a látásromlás elkerülhető lehet. Az elsődleges megelőzés része a megfelelő vércukorszint, vérnyomás, vérzsírszint fenntartása, mellyel a betegség progressziója lassítható, a retinopátia kialakulása megelőzhető vagy súlyossága nagymértékben csökkenthető, ezáltal a vakság kialakulása számos esetben megelőzhető. Másodlagos megelőzés közé tartozik a szemfenéki státusz vizsgálata, mely segítségével a korai stádiumban felismert és kezelt diabéteszes retinopátia okozta látásvesztés kialakulása csökkenthető volna. Folyamatos szűréssel és megfelelő időben elvégzett szemészeti kezelések segítségével diabétesz okozta látásromlás és vakság 90%-ban elkerülhető lenne!

Az 1-es típusú cukorbetegéknél az első szűrővizsgálatot 5 évvel a betegség kialakulása után kell elvégezni, míg a 2-es típusú cukorbetegéknél a diagnózis felállításakor pupillatágításban szemfenékvizsgálat szükséges. Szemészeti szakmai kollégiumok ajánlása szerint, minden cukorbetegnek évente minimum egyszeri pupillatágítást követő szemfenékvizsgálat lenne javasolt. A diabéteszes retinopátia szemészeti szűrése az egyre növekvő betegszám miatt azonban nehezen megoldható. A különböző szűrőprogramok és a telemedicina fejlődése a jövőben kiutat jelenthet ebből a problémából. Az digitális képalkotás fejlődése, az automata képelemző és mesterséges intelligencián alapuló új technológiák, a hordozható képalkotó eszközök lehetővé tehetik a szemfenéki képek elemzését, a telemedicina használatának elterjedésével a szűrési stratégiák további fejlődését a közeljövőben.



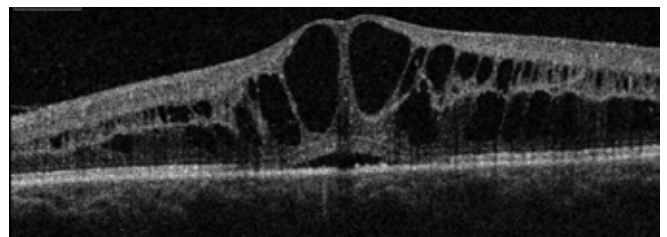
Cornea-idegrost-morfológia egészségesben



Cornea-idegrost-morfológia diabéteszben



Proliferatív diabéteszes retinopátia szemfenéki fotó



Diabéteszes makulaödéma optikai koherencia tomográfias (OCT) képe

A cukorbetegségben kialakuló komplex anyagszerezevar a szaruhártyában is elváltozásokat okoz, jellegzetes a diabéteszes cornea kóros sebgyógyulása, a recidiváló erózióra való hajlam. A szaruhártya élőben történő, noninvazív biomikroszkópos vizsgálatát teszi lehetővé az *in vivo* konfokális mikroszkópia, mellyel a szaruhártya hámrétege alatt elhelyezkedő idegrostok károsodása, morfológiai eltérései elemezhetőek. A szaruhártya subbasalis idegfonatában kimutatható mennyiségi és minőségi eltérések mára a diabéteszes perifériás neuropátia korai jelének tekinthetők. Az *in*

vivo konfokális mikroszkóppal készült képek analízise hasznosnak bizonyult a diabéteszes perifériás neuropátia diagnózisának és a nyomon követésének szempontjából. A **PTE Szemészeti Klinikáján is elérhető a Heidelberg Retina Tomograph Cornea Rostock Modulja, amely egy magas felbontással rendelkező *in vivo* konfokális mikroszkóp.**

*dr. Lantos Krisztina
PTE, KK, Szemészeti Klinika*

Mentális egészségtek az ÁOK-n

A Mentális Egészség Világnapja alkalmából kéthetes programsorozattal hívta fel a figyelmet a mentális jólét szerepére az ÁOK. Az október 10-22. között zajló Mentális Egészség Hetek során összesen több mint 300 munkatárs és hallgató vett részt többek között stresszkezelő, művészetterápiás, szociális készségfejlesztő és önismereti workshopokon. Az interaktív programok mellett **dr. Kapitány-Fővény Máté, a hazánkban és külföldön is elismert szakember tartott előadást a függőségekről.**

A programsorozat a kar Well-being stratégiai pillérének részeként valósult meg, melynek célja, hogy hosszú távon segítse az ÁOK dolgozói és hallgatói jóllétét, és ezáltal a kar „szervezeti immunrendszere” is erősödjön. A mentális egészség ennek a koncepciónak azért is szerves része, mert a magyar társadalom jelentős része szenved depressziótól, függőségektől vagy más szorongásos zavaroktól. A saját társadalmunkon belül pedig kiemelt rizikóval bír az a populáció, amelyik valamilyen formában az egészségügyben vagy segítő szakmában dolgoznak. A munkával járó jellegzetes terhek ugyanis sokkal gyakrabban vezetnek kiégéshez, mint más nem szakmákban. A kiégettség viszont igen jelentős melegágya lehet a depresszióknak és más mentális problémáknak.

Az ÁOK az elmúlt években jelentős figyelmet szentelt a munkatársak és a hallgatók mentális egészségének

megőrzésére és javítására. A karon a Pszichológiai Konzultációval és a YourLife Egészségprogrammal évek óta érhetőek a térítésmentes egyéni és csoportos konzultációk, melyeket egyre jelentősebb számban vesznek igénybe a munkatársak és a diákok, félévenként akár több százan is.

*Dr. Gács Boróka
Magartartástudomány Intézet
a Pszichológiai Konzultáció szakmai vezetője*

*Dr. Horváth-Sarródi Andrea
Orvosi Népegészségtani Intézet
a YourLife szakmai koordinátora*



Egészségügyi ismeretterjesztő film készült a túlsúlyos gyerekekről

Az EMMI megbízása alapján egészségügyi ismeretterjesztő film készült a túlsúlyos gyerekekről, melyben szüleikkel együtt megszólalnak azok a fiatalok is, akik a Pécsi Tudományegyetem Gyermekgyógyászati Klinikáján működő anyagcsere gondozóba járnak. A film második felében a családok mellett nyilatkozik a gondozást vezető **dr. Molnár Dénes** professor, valamint a munkatársai is.

Dr. Molnár Dénes professor elmondja, hogy a legfrissebb kutatások szerint 95 százalékban nem áll genetikai faktor a kövérség mögött, és bár lehetnek hajlamosító gének, ám ezek csak akkor jutnak érvényre, ha olyan környezetben él a gyermek, amely ezt elősegíti. A fiatalok a család életmód-beli szokásait viszik tovább, elhízásuk oka is ebben rejlik,

ezért az életmódváltáshoz az egész család együttműködése szükséges. A filmben sok személyes példán át mutatják be az elhízás okozta testi és lelki nehézségeket, nagy hangsúlyt helyezve a szövődményekre: a magas vérnyomásra, a cukorbetegsége, valamint a vérzsírok emelkedésére.

Schweier Rita



A teljes film, illetve rövidített változatai...



...az életmódváltásról,



...az egészséges életmódról,



...és a segítségkérésről.

Az orvoskaron járt a szászországi orvosszövetség delegációja

Az orvoskaron tett látogatást szeptember 15. és 17. között a szászországi orvosszövetség delegációja (Kassenärztliche Vereinigung Sachsen, KVS) azzal a céllal, hogy – látva az itt zajló munkát – a Német Programot népszerűsítse hallgatói körében. **Dr. Faubl Nóra** és **Wagner Lea**, a Német Program képviselői szerveztek számukra több érdekes és hasznos programot.

A küldöttség tagjai campus túrán vettek részt, megtekintették a MediSkillsLab-et, az Anatómiai Intézetet és több létesítményt, miközben interjút készítettek **dr. Reglődi Dóra** professor asszonnyal, dékánhelyetttel, **dr. Than Péter** professzorral, a Német Program vezetőjével és a KVS-es hallgatókkal. Megnézték Pécsét, továbbá jelen voltak a „White Coat Ceremony” rendezvényen is, ahol a KVS-ösztöndíjas hallgatók is ünnepélyesen átvették orvosi köpenyüket. A KVS-évfolyamtalálkozó keretében több diákkal találkoztak. A közös ebédek is segítettek abban, hogy a Német Program képviselőinek sikerüljön szorosabbra fűzniük a kapcsolatot a német delegációval. Látogatásuk során promóciós videót és

fotóanyagot is készítettek az ÁOK német nyelvű képzéséről. Jelenleg a karon 148 KVS-es hallgató tanul, közülük ketten passzívok a 2022/2023-as félévben. 2022-ben 9 KVS-es hallgató szerzett diplomát, 2023-ban várhatóan 11-en lesznek.

A szászországi háziiorvosi kamarával létrejött együttműködés sikerét látva kereste meg a kart a Sachsen-Anhalt tartomány (Kassenärztliche Vereinigung Sachsen-Anhalt) – ami egyébként szomszédos a szászországgal – azzal, hogy a fogorvosképzés terén szeretnének megállapodást kötni a pécsi egyetemmel, ami 2022 januárjában meg is történt. A szászországi modell mintájára a képzés befejeztével ezek a fiatalok is hazamennek majd házi fogorvosokként dolgozni, cserébe az ottani fogorvosi kamara állja a tanítatásuk költségeit. Az új Fogászati Oktatási Központ korszerű épülete és annak infrastruktúrája kiváló háttérrel nyújt gyakorlatorientált felkészítésükre. A pécsi orvoskar komoly vonzereje ez, Németországban ugyanis jóval kevesebb lehetőség nyílik a gyakorlati munkára.

Schweier Rita



A delegáció a „White Coat Ceremony” rendezvényét is megtekintette.

Your Life – Slow Life

Nem kell túlzottan hangsúlyozni, mennyire gyorsan élünk... Sietünk, rohanunk, folyton dolgozunk van, mindig van mit csinálni és mindig kell is valamit csinálni! Ráadásul közeleg a karácsony! Ilyenkor annyi mindenre kell koncentrálni! Díszbe kell szépíteni a lakást, ki kell találni az ajándékokat, a karácsonyi menü is kihívás, és hát itt a vizsgaidőszak is! Diáknak, tanárnak egyaránt többletfeladat a napi teendők mellett... A 24 óra nem elég!

Mindannyian tudjuk, hogy jó lenne sportolni, mozogni. Napi fél óra csupán és teljesítjük az egészség megőrzéséhez ajánlott fizikai aktivitást. Tudjuk azt is, hogy a gyorsételek helyett egészségesebb lenne, ha mi magunk készítenénk ételeket, de hát ahhoz is idő kell! Tudjuk azt is, hogy jó lenne a belső énrre figyelni. Az énidőre sem kell túl sok idő..., napi fél óra arra is elég. Na és persze a minőségi időtöltés a barátokkal, egy jó könyv, egy jó film vagy egy lap az újságostól, csak egy-egy újabb fél óra naponta... Az elmúlt két év a járványról szólt, sokan nem tudtak dolgozni. Megmondhatatlanul sok ember nyúlt hozzá a félretett pénzéhez, sokan megelőzhető problémákba is keveredtek a hiányzó forintok miatt. Mennyien dolgoznak most jóval többet, hogy újra nullszaldósok tudjanak lenni! Hogy fér bele ennyi fél óra?!

14 éves korom óta gyorsan élek. Nagy családból származom, mindig van nyüzsgés, valakivel mindig történik valami, mindig van esemény; névnap, születésnap, ballagás, házasság és persze kellemetlen dolgok is... betegség, válás, halál. Egyetemi éveim alatt dolgoztam. Nem könnyű nappali tagozaton tanulni, és közben 5-6 órát félállásban dolgozni. A nappalok kitolódnak, az éjszakák lerövidülnek, de az embernek van célja, megéri. Egyetem után doktori képzés, közben családalapítás, lassan a kislányom is megszületett. Pici babával az ölemben fejeztem be a disszertációm, de ez nem jelentette azt, hogy meg lehet nyugodni. A rövid éjszakák már természetesek, mert több helyen is helyt kell állni. Mindig van új feladat, otthon is és a munkahelyen is. Végtelen történet!

Hogy jut-e időm egészségesen élni?! Tudok-e szakítani 30 percet a testem fitten tartására? Sajnos nem. Nap, mint nap kifutok az időből! Nincs fél órám sem erre, sem arra, néha még ebédelni sem. Remélem kevés embernek ismerős, hogy megvesz magának például egy testápolót vagy egy arcpakolást, és hónapok múlva még mindig bontatlanul hever a fiókban. Sajnos velem ez gyakran meggesik. És meggesik az is – biztos, hogy nem csak velem – hogy végre elutazik valahová nyaralni, pihenni, kikapcsolni és a végén fáradtabb, mint induláskor. Mondhatjuk aktív pihenésnek is, de ha jobban belegondolunk, akkor igazából ott is folytatjuk a rendkívül gyors életünket: minél többet, minél gyorsabban belezsúfolunk az egy hét nyaralásunkba, hogy elmondhassuk itt is jártunk, ezt is láttuk. Pedig nyaralni azért megyünk, hogy pihenjünk, hogy megismerjünk egy másik vidéket, esetleg egy másik kultúrát.

Aztán egyszer mégiscsak eljutottam egy fordulópont-ra. 2020. májusában vettünk egy kiskutyát. Ez a kiskutya lelassított. Mindent megváltoztatott. Minden bizonnyal az életemet mentette meg. Mióta van nekem, megtanultam kizárni a felesleges dolgokat. Nem rohanok, minden nap jut időm a levegőn lenni. Telefonos applikációval mérem, hogy

mennyire sok kilométert sétálok, több ezernél tartok. Kutya-séta közben beszélgetek, PodCastokat hallgatok, beszívom a Természet erejét. Egyre messzebb szeretnék kimenni a lakott környezetből. Eleinte zenét hallgattam, ma már csak a csendre figyelek. Megtisztul a sok gondolat a fejemben, sokkal hatékonyabb vagyok otthon, munkahelyen egyaránt. Sokkal gyakrabban főzök, persze gyakrabban takarítok is a kutya miatt, de kialakult egy rendszer. Ha hideg van, ha meleg van, a kutya akkor is kimozdít és vitalizál. Soha nem hittem volna, hogy mínusz 4 fokban is van kedvem sétálni! Ha hazaérek bekapcsolom a tévét és nyugodt szívvel megnézek egy filmet, a kiskutyám természetes módon bebújik a kislányom és én közélem, mert hát ő is a család része. És ez így van jól mindenki lelkének.

Az én kislányom még csak nyolcadikos, a tanórák után felkészítő, különóra, sport este 7-ig, heti háromszor, házi feladat, beadandó, projekt, témazáró... Nem egyszerű ez egy 13 éves kislánynak! És nem egyszerű az orvostanhallgatóknak sem megfelelni az elvárásoknak.

Kezdődik a vizsgaidőszak. Sok a stressz, nagy az elvárás, alig tudunk beszélgetni a hallgatókkal, mert csak a tananyaggal foglalkozunk. A tanítás hatékonysága nagyban függ a tanító és a tanított kapcsolatától. Ritkán van alkalmunk oktatóként bepillantani a hallgató életébe. Pedig szükség lenne rá. Terheltek, fáradtak, ráadásul sokukat önkéntes szolgálatra hívtak a járvány miatt, ami egy hét kiesés a vizsgaidőszak előtti tanulásból a napi 8 óra munka mellett, így még több bennük is a feszültség. Vannak, akiknek ennél súlyosabb gondjaik is vannak. Számukra mi is példaképek vagyunk, egy-egy jó szó határozhatja meg, hogy végül melyik terület lesz, amihez kedvet éreznek, így mondhatjuk, hogy személyiségünk az életüket határozhatja meg. Rendkívül fontosnak tartom, hogy lassítsunk le annyira, hogy legyen időnk és terünk lehetőséget teremteni arra, hogy oktató-hallgató beszélgetések is megvalósulhassanak. Fontos tudni, hogy milyen sikerek és milyen nehézségek vannak az ő életükben is, ettől lesz az egyetem több, mint oktatási intézmény.

Harry R. Lewis, a Harvard egyetem rektora 2001-ben a felvételt nyert diákoknak és a szüleiknek azt üzenté: „Chill!”. Ezzel azt akarta kifejezni, hogy nem kell mindenáron a teljesítményre törekedni. 2004-ben Harry R. Lewis minden felvételt nyert hallgatónak kiküldött egy „Slow Down” című levelet, hogy még inkább figyelmeztesse a fiatalokat arra, hogy néha a kevesebb több, és csak azt csinálják, amihez valóban kedvet éreznek. A fejünk felett folyton lebegő elváráshalmaz könnyen kiégeti az embert.

A Slow Life ma már ismert irányzat. Állandó hírkavalkád között élünk, mindig nézünk, hallgatunk, olvasunk valamit. Éttermek tucatjai a belvárosban, ruházati termékek végtelensége a plázákban! Meg kell tanulni szelektálni. Szelektálni hírek, televízióműsorok, nem létfontosságú termékek, ételek, éttermek és felületes kapcsolatok között is. Adjunk időt a pillanat varázsának, legyen időnk megélni az örömünket és a bánatunkat, megízlelni az ételeket. Ne a mennyiségre, sokkal inkább a minőségre koncentráljunk. Legyen ez táplálkozás, italfogyasztás, szórakozás vagy munka. Tartsuk fontosnak a Természet megismerését és

megóvását. Vásároljunk tisztességes kereskedelemről származó termékeket. Vegyük észre a kiszolgáltatott csoportok kilátástalanságát és járuljunk hozzá a megszüntetésükhöz, legyen az távol Ázsiában, Afrikában vagy itt a közvetlen közelünkben. Vegyük észre az egyre hidegebb napokban a hajléktalant, adjunk egy mosolyt bárhol, bármikor, ha ezzel örömet okozunk.

Tudom, hogy minden fontos, és minden sürgős; az ember nehezen változtat. Sokszor egy nagy pofon kell az Élettől, hogy képesek legyünk másként gondolkodni és lassítani. Van ismerősöm, aki egy stroke után volt képes kevesebbet dolgozni, és volt olyan ismerősöm is, akinek a rosszindulatú daganat diagnózisa adta meg a kellő erőt, hogy változtasson az életmódján. Én szerencsés vagyok, mert a változáshoz szükséges motivációt egy kutya hozta meg. Éljj lassabban Te is! Hamarosan itt az új év, a fogadalmak ideje, kezdhetjük másként a következő esztendőt. Elég egyszerre csak egy területen változtatni. Próbáld ki milyen a lassú utazás (Slow

Travel), amikor nemcsak a jól ismert turisztikai érdekességeket keresed, amikor használod a helyi tömegközlekedést, amikor beszélgetsz a helyiekkel, megkóstolod a helyi specialitásokat. Így fogod igazán megismerni az ottani világot. Vagy próbáld ki a lassú étkezést (Slow Food), amikor nem sietve eszel, amikor a helyi ízeket helyezed előre, ízlelsz. Menj ki a természetbe egyedül, lásd az egyszerű dolgok szépségét! Vásárolj tudatosan! A karácsonyi ajándéktenger helyett adj időt a szeretteidnek, és ekkor csak velük foglalkozz.

Ne várjuk meg, míg a testünk összeroppan az egész éves vagy esetleg sok éves kimerültségtől. A Harvard Egyetem rektorának szavaival szeretném zárni soraim: „It’s your life, even at Harvard. Enjoy it.” Kívánok lassabb boldog új évet Neked!

Dr. Orsós Zsuzsanna



Harry R. Lewis „Slow Down” című levele.

Mosolyog a doktor...

(Beteg-orvos szótár)

Mindannyian találkoztunk már orvosi szakkifejezések mosolyogtató félrehallásaival, népnyelvi ferdtételekkel. Ebből szeretnék az alábbiakban átnyújtani egy kisebb csokrot. Próbálok nyelvi analógiákat is keresni a helytelen szóképzésre. Aztán vagy úgy van, vagy nem.

angina pektorálisz – az angina pectoris és a mixtura pectoralis vicces keveredése. De nagyon tudományosan hangzik.

„A **koronáriajárvány** érzékenyen érintette városunkat” – mondja M. polgármestere a Covid-helyzet értékelésekor. A korona és a kornária (coronaria) kétségtelenül hasonlítanak egymásra, de azért oda lehetne figyelni, ha már vesszük a bátorságot, hogy a királyi tévé nívós hírműsorának nyilatkozunk.

bulémia – Nyilvánvalóan az „-émia” (-aemia) utótag aránylag ismert a betegek körében is pl. az anémia, leukémia miatt, de talán már a diszlipidémia is közismert. A jelenség rokonítható a millennium/millenneum hangtévesztéssel is. Ez utóbbi – helytelen – verziót egyébként művelt emberektől is hallani.

rögöny, rögöny – A röntgenvizsgálat – ma már azért kihalóban lévő – népi megnevezése. Csengése a nyelvújítás kori szavainkat juttathatják eszünkbe. A „kötőhangzó + ny” típusú szóképzésből sok fenn is maradt napjainkra: mozdony, sürgöny, függöny, kémény, stb. Így tehát egy kissé megkésett, a nyelvújítás korát idéző kifejezésről beszélhetünk.

komma – A kómára utaló népnyelvi használatnak esetleg köze lehet a latin comma, azaz vessző, mint írásjelhez? Ez kevésbé valószínű. Vagy csak a gyakori mássalhangzó-kettőződés jelenségével (mint pl. topp, szett) állunk szemben?

kenó – azaz „kemó” (chemo), a kemoterápia rövidítése. Nyilván félrehallásból, és a hasonló

nevű szerencsejáték ismerős hangzásából fakad a használata.

kontró – azaz kontroll. „Hát így is lehet mondani, csak akkor nincs semmi értelme.” (Hyppolit, a lakáj)

„**atomos a nap**” – ezért könnyen leéghetünk. A fokozott UV-B sugárzásra utaló népi intelem.

„**A per, az meg a szív!**” – Milyen per? Természetesen itt a diasztolés nyomásról van szó. Vese? Nem, hanem a szív. És a szisztolés nyomás vajon mi?

infulenza, infulenzia – Talán mert egyszerűen könnyebb kimondani, mint az „nfl” mássalhangzó-torlódást.

bakterológia, epidemológia – (de ide kívánczik még a meterológia is.) Ezek gyakran hangzanak el a médiában. A médiatudomány(???) szakokon végzett, vagy bármilyen végzettség nélküli tévésektől, rádiósoktól lehet ezeket hallani, de ez epidemiológia helyes kiejtése komoly bölcsészeknek is gondot szokott okozni.

allergiológia – pontosan ellentettje az előző pontban tárgyaltaknak.

„**Algapirin, Kalmapirin**” – Érdekes az o/a hangváltás, de nem is egészen ritka. (Az „alga” ismert dolog, az „algosz” [fájdalom] nem annyira). Példának ide kívánczik még a „szaxafon” is, mely helyesen szaxofon (saxophone), de még zenészek is(!) ejtik hibásan.

És ez utóbbi címszóval a patikák területére tévedtünk. Ott aztán a mai gyógyszer- és gyógytermékdömping idején tényleg rengeteg vicces sületlenség hangozhat el. Ezt viszont már egy gyakorló gyógyszerész kollégának kellene megírnia.

Varga Csaba

Klebensberg Kuno szobra az Egyetemi Könyvtár új kiállításában



2022. október 7-én a PTE centenáriumi rendezvénysorozatában „Pécs-Pozsony-Szeged: Klebensberg Kuno és a magyar felsőoktatás” címmel nyílt időszaki kiállítás az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Történeti Gyűjtemények Osztálya szervezésében. A kiállítás egyik központi eleme Klebensberg Kuno bronz mellszobra, amelyet *Kisfaludi Strobl Zsigmond* szobrászművész készített 1924-ben. Az életnagyságú mellszobor magassága 60 cm, szélessége 55 cm, mélysége pedig 28 cm. A szobor bal oldalán alul olvasható a mester névjege: „K. Strobl 1924”. Klebensberg Kuno 1922. június 16. és 1931. augusztus 24. között volt vallás- és közoktatásügyi miniszter. A szobrot tehát hivatali idejének második évében kapta, amely nemcsak visszatekintve tűnik különös eljárásnak, de a kortársak szemében is ellentmondásos volt. A magyarázatot a Pozsonyból menekülő Erzsébet Tudományegyetem Pécsre költözésének körülményein kell keresnünk.

Az Erzsébet Tudományegyetem Pécsre helyezéséről az 1921. évi XXV. törvénycikk rendelkezett. Az 1921 augusztusáig szerb megszállás alatt álló város két évet kapott az egyetem befogadásának előkészítésére. A szűkös anyagi körülmények miatt nem volt lehetőség új épületek felhúzására, ezért a város a már meglévő épületek átengedésével járult hozzá az elhelyezéshez. A központi épület a Hadapród Iskolában lett volna, amelynek átengedését a hadügyminisztérium utóbb megtagadta, ezzel az egyetem költözése is veszélybe került. Ebben a válságos helyzetben *Pekár Mihály* orvoskari dékán, miniszteri biztos kapta a feladatot az új tervek elkészítésére. Az elhelyezést végül kilenc különböző épületben tartották lehetségesnek, amelyek közül a főreáliskola kapta a legnagyobb szerepet a jogi, a bölcsészeti és az orvosi kar elméleti intézeteinek befogadásával. A tervezet véglegesítésére 1922. július 18-án kétnapos látogatásra érkezett Pécsre az egy hónapja hivatalban lévő Klebensberg Kuno. Kíséretében *Pekár Mihály*on kívül ott volt *Tóth Lajos* államtitkár, aki a minisztériumi szervezésért felelt és *Korb Flóris* építész, aki az épületek átalakítását végezte. A látó-

gatás végén véglegesítették a költözés tervét, és megkezdődhetek az átalakítási munkálatok. 1923. október 14-én az Erzsébet Tudományegyetem már új székhelyén tarthatta tanévnyitó ünnepélyét.

Két évvel később az egyetem az orvosi kar kezdeményezésére négy szobrot állított fel a Pécsre költözésben kiemelkedő szerepet játszó személyeknek. A szobrokat az 1925. május 27-én tartott ünnepélyes közgyűlésen avatták fel. Az esemény érdekessége az volt, hogy a Klebensberg Kuno, *Tóth Lajos*, *Korb Flóris* és *Pekár Mihály* személyesen is jelen voltak saját szobraik felavatásán. *Mihálffy Ernő* rektor a következő szavakkal méltatta a kultuszminisztert: „E szoborban itt jobbbomon dr. Klebensberg Kunó, hazánk kultuszminiszterének nemes alakját fogjuk állandóan tisztelhetni és látására a hideg ércen keresztül is érezni fogjuk mindenkor meleg szívének dobbanását és nagy conceptiójú agyának élénk lüktetését, melynek legfőbb törekvése a virágzó magyar kultúra.”

Arról, hogy az eljárás nem mindenki tetszését nyerte el, *Prinz Gyula* földrajzprofesszornak a Dunántúlban közölt bíráló hangú cikke árulkodik. Prinz a Klebensberg-szobor jogosultságát nem vitatta, de szerinte a másik három esetben a hála kifejezésének más formát kellett volna találni. A szobrok végleges elhelyezése ügyében is kisebb vita kerekedett az egyetemen belül, végül mind a négy szobor a Rákóczi út 80. alatti főépület aulájában kapott helyet. Az egyetem 1925. május 27-i közgyűlésén Klebensberg nemcsak saját szobrának felavatásán vehetett részt, de a bölcsészkar kezdeményezésére ez alkalommal került sor honoris causa bölcsészettudományi doktorrá való kinevezésére is. A díszdoktori oklevelet ma az Iparművészeti Múzeumban őrzik.

Klebensberg és a pécsi egyetem kapcsán rendszeresen felmerül, hogy az igazán nagy fejlesztéseket Szegeden és Debrecenben vitte véghez, míg Pécs esetében ezek elmaradtak. Az okok között meg lehet említeni, hogy Klebensberg Szegeden lett országgyűlési képviselő, és hogy Pécs anyagi ereje és áldozatvállalási hajlandósága nem volt megfelelő. A szobor állításának idejében azonban a Pozsonyból menekült, székhely nélkül maradt egyetem fennmaradása volt a tét, és 1925-ben, a Pécsre költözés véghezvitele utáni helyzetet figyelembe véve a megkönnyebbülés és hála kifejezési formáját láthatjuk benne.

Ahogy a szobor felállításának körülményei, úgy az utóélete is mozgalmas volt. 1945 után eltávolították az egyetem aulájából, és a Rákóczi úti épület padlásán tárolták. 1989-ben az egyetemi könyvtárban, a Klimó-gyűjteményben helyezték el. 2000-ben az Egyetemtörténeti Múzeumba került a Vasváry-házba. 2010-ben visszakerült az egyetemi könyvtár Szepesy utcai épületébe, ahol a Pécsi Egyetemtörténeti Kiállításban volt látható, jelenleg az időszaki Klebensberg-kiállításban foglalja el méltó helyét.

Méreg Martin

Fotó: Csontos Szabolcs, UnivPécs



Megjelent a baranyai éremgyűjtők híradójának 2022. november 1-i számában.

Márványtábla-avatás

Az ÁOK nagy hangsúlyt helyez az elődök, nagy hírű professzorok emlékének megőrzésére. A Grastyán Endre Elméleti Tömbben lévő Élettani Intézet bejáratához áthelyezték a három emblematikus élettanprofesszor márványtábláját: *Pekár Mihály*, az Erzsébet Tudományegyetemet Pécsre költöztető dékán, *Lissák Kálmán*, a neuroendokrin és ideg-életteni kutatások megalapítója, valamint *Grastyán Endre* világhírű neurobiológus bronz arcképmását. Pekár Mihály halálának 80 éves évfordulója apropóján a márványtáblák leleplezésére és professzoraink életművének rövid méltatására 2022. november 4-én került sor.



Felavatták Jun Kaneko szoborpárját az orvoskar új elméleti tömbjében

Szoborpárt ajándékozott *Jun Kaneko* világhírű japán keramikumművész, a PTE díszdoktora a pécsi egyetemnek. Az ünnepélyes avatást október 22-én, az 53. Orvos- és Fogorvosnap programjának részeként tartották az orvoskar új elméleti tömbjének aulájában.

Jun Kaneko az Egyesült Államokban (Omaha, Nebraska) élő, japán származású keramikumművész, a PTE Művészeti Karának díszdoktora. Díszdoktori avatását 2018-ban nem Pécsen, hanem a művész amerikai otthonában tartották, mivel egészségi állapota nem engedte meg az utazást. Ennek alkalmával Jun Kaneko ajándékként felajánlott az egyetemnek egy szoborpárt, aminek méltó otthont az orvoskar új épületszárnyában találtak.

„Nagyon szép hagyomány a honoris causa cím odaítélése egyetemünkön, amit azok érdemelnek ki, akik aktív kapcsolatban vannak a PTE valamely karával. Az viszont nem mindennapi, hogy egy hatalmas értékű alkotást kapunk ajándékba” – mondta beszédében *dr. Miseta Attila*, a PTE rektora. A japán-magyar barátságot, a két nemzet közötti jó kapcsolatot *dr. Hoppál Péter* országgyűlési képviselő méltatta, aki szerint a szoborpár „a szellem, a tudomány és a művészet harmóniája”. „Különleges alkalom, amikor az orvoskar visszahívja egykori hallgatóit, bemutatja a közelmúlt eseményeit, üzenve, hogy akármerre járnak a világban, ide tartoznak. Dísz-

doktorunk alkotása olyan helyre kerül, amely új atmoszférát teremt a mindennapi élet találkozóhelyének” – hangsúlyozta köszöntőjében *dr. Bódis József*, az Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány kuratóriumi elnöke.

Dr. Nyitrai Miklós, a PTE, ÁOK dékánja szerint az oktatás arról a miliőről is szól, amiben zajlik. Inspiráló környezet kell hozzá, ami a szoborpárnak köszönhetően meg is valósul. Mint mondta, az orvoskar célja, hogy mindenki büszkeséggel járjon ide dolgozni, tanulni. „Ha Kaneko életének adatairól infografikát készítenénk, az bizonyosan egy rendkívül érdekes és szép képet mutatna, mint amilyen produktív, eredményes, sikeres és tartalmas a művész életműve is. Minden alkotásával közelebb visz minket világunk teljességének és összetettségének a megértéséhez” – méltatta Kaneko életművét *dr. Nagy Márta* keramikumművész, a Művészeti Kar professzor emeritája. *Dr. Fusz György*, a Művészeti Kar egyetemi tanára elmondta, hogy a japán művész Európában csak Angliában fogadott el hasonló címet, és csak itt, a pécsi campuson található szobra. Elmesélte, hogy óriási műhelyei vannak, és kemencéiben hat méteres szobrokat is tud égetni.

Jun Kaneko egy rövid videóüzenettel kapcsolódott be az ünnepségbe, melyben bemutatta a szobrok elkészítésének folyamatát, egyben köszönetet mondott a pécsi egyetemnek.

Forrás: UnivPécs



INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

I. sz. Belgyógyászati Klinika

Angiológiai Tanszék

■ A Magyar Diabétesz Társaság XXX. kongresszusát Szegeden rendezték meg szeptember 8-11. között, ahol *Biró Katalin* „Angiopátia és neuropátia vizsgálata diabéteszes betegekben non-invazív angiológiai diagnosztika segítségével” címmel tartott előadást.

■ A VII. Pécsi Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Kongresszus szeptember 22-24. között volt a Kodály Központban a Magyar Kardiológusok Társasága Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Munkacsoport és a Magyar Kardiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság közös szervezésében. A vaszkuláris szimpózium keretében *Késmárky Gábor* tartott előadást az „SGLT2 gátlók alkalmazása szívelégtelen perifériás verőérbetegeknél” címmel, és üléselnöki feladatokat is ellátott. Holisztikus megközelítés az érbetegségek terápiájában szimpóziumon *Biró Katalin* tartott előadást a „Horizonton túl...” címmel a perifériás verőérbetegség diagnosztikai nehézségeiről és a terápiás lehetőségekről. *Fendrik Krisztina* az absztrakt szekcióban „Az automata, négy végtagi vérnyomásmérő készülékek szerepe a perifériás verőérbetegség diagnosztikájában” címmel tartott előadást.

■ Az Angiológiai Tanszék szervezésében került sor a VII. Pécsi Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Kongresszushoz társuló rendezvényként a Vaszkuláris ultrahang továbbképző szimpóziumra a pécsi Kodály Központban szeptember 22-én. A tanfolyamon előadások hangzottak el felkért előadóinktól, *Járai Zoltántól*, *Szapáry Lászlótól*, *Botz Bálinttól* és *Pécsvárady Zsolttól* a vaszkuláris ultrahang helyéről az érbeteg ellátásban, a nyaki erek ultrahang vizsgálatáról, a speciális ultrahang technikákról és a mikrocirkuláció vizsgálatáról, továbbá a vénás ultrahang vizsgálatokról. A továbbképzésen betegbemutató is volt.

■ A European Society of Vascular Medicine október 6-8. között Stockholmban megrendezett kongresszusán *Késmárky Gábor* a „Translational research from bench to bedside (1): Nitric oxide, arginase, and red blood cells in vascular health and disease” szekcióban „The role of the RBC and rheology in vascular function

and blood pressure control” címmel felkért előadást tartott.

■ A PTE, ÁOK, Tudományos Szakosztály október 17-i fórumán *Endrei Dóra* közreműködött a „Kihívások a Takayasu arteritis gondozása során” (esetgazda: *Minier Tünde*) című esetbemutatásban.

Endokrinológiai és Anyagcsere Tanszék

■ *Bajnok László* szeptember 10-én a Magyar Diabétesz Társaság Kongresszusán Szegeden „A diabéteszesek reziduális kockázatának csökkentése – középpontban a fibrát” szimpóziumon üléselnök volt és a „Fibrát – evidenciák, ajánlások, perspektíva” előadást tartotta. A VII. Pécsi Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Kongresszuson szeptember 23-án pedig „A diabetes mellitus és a dyslipidaemia kezelése az új irányelv alapján” című előadását mutatta be.

■ A Székelyföldi Endokrin Napokon Válaszútton, szeptember 24-én *Bajnok László*: „PCOS – tünetorientált kezelés” és *Mezősi Emese*: „PCOS és hypothyreosis”, valamint „Pajzsmirigyák és vándorosság” előadásokat tartotta.

■ *Bajnok László* október 4-én a *Cardiologia Hungarica Live* „Újabb evidenciák és ajánlások a kardiovaszkuláris kockázat lipidológiai, diabetológiai és egyéb endokrinanyagcsere módon történő csökkentése vonatkozásában” webkonferencia vendége volt.

■ Október 7-én a Pannon Endokrin Hétvége keretében Székesfehérváron *Bajnok László* „A primer aldosteronizmus diagnosztikája – újabb változások az ajánlásokban”, *Gulyás Erna* „Óriás mellkasi paraganglioma esete”, *Nemes Orsolya* „Ciklikus Cushing-kór” címmel előadást tartott, *Mezősi Emese* pedig üléselnök volt.

Infektológiai Tanszék

■ Az elmúlt időszakban előadást tartott *Péterfi Zoltán* „Covid-19 pandémia az infektológus szemszögéből” címmel a Pécsen megrendezett „A jelenkor kihívásai és azok gyógyszerészeti megoldási lehetőségei: fókuszban a gyógynövények és a Covid pandémia” tanfolyamon szeptember 3-án. Ugyanő előadott „A bakteriális kolonizáció értékelése és prediktív jelentősége” címmel a Budapesten szeptember 10-11. között megrendezett 15. Infektológiai Továbbképző Tanfolyamon,

valamint „A mikrobiom szerepe a bélbetegségekben és széklet transzplantáció” címmel a Miskolcon szeptember 29. és október 1. között megrendezett MIKMT kongresszusán.

Alapellátási Intézet

■ „Gyógyír a szíveknek és a közösségnek” címmel rendezték meg a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület központi világnapi megemlékezését 2022. szeptember 30-án Budapesten. A rendezvényen a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány „Polcz Alaine Centenárium Díj”-ban részesült. A kitüntetéssel elismerték a szervezet példamutató otthoni hospice ellátó tevékenységét, mellyel odaadóan szolgálja a hospice ellátásra szoruló betegeket. A díjat *Csikós Ágnes*, intézetünk és a Hospice-Palliatív Tanszék vezetője vette át. A rendezvényen előadást tartott *Busa Csilla* „Ki tartja be a haldoklók kéréseit?” címmel.

■ „Az öregedés és az idősgerontológiát kihívásai a XXI. században” címmel rendezték meg a Magyar Gerontológiai és Geriátriai Társaság XLI. Kongresszusát és a PTE ÁOK Transzlációs Medicina Intézet közös tudományos konferenciáját Pécsen 2022. szeptember 30. és október 1. között. Intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *Takács Katalin*: „Krónikus sebesség a geriátriában az új irányelvek alapján”; *Busa Csilla*: „Döntések és választások az élet végén: előzetes egészségügyi rendelkezés”; *Csikós Ágnes*: „Fájdalomcsillapítás a geriátriai és palliatív ellátásban”.

■ Az Alapellátási Intézet szervezésében 2022. október 14-én rendeztük meg a X. Pécsi Hospice-Palliatív Szimpóziumot. Az esemény egyben a pécsi Hospice-Palliatív Tanszék 10 éves évfordulója is volt, valamint bemutatták az újonnan megjelent Palliatív ellátás című könyvet is. Előadásaink: *Csikós Ágnes*: „A 10 éves Hospice-Palliatív Tanszék és a Pécsi Integrált Palliatív Modell (PIPA) bemutatása”; *Pozsgai Éva*: „Kommunikáció a palliatív ellátásban”; *Busa Csilla*: „Ellátás előzetes tervezése (Advance Care Planning)”.

■ A Hospice-Palliatív Tanszék csatlakozott egy új „Horizon Europe” programhoz, melynek címe „A palliatív ellátás támogató hatása a daganatos betegek jólétére (PAL-CYCLES)”. Célja egy olyan intervenció kidolgozása, amely palliatív

ellátási igényű daganatos betegeknek a kórházi ellátásból az otthoni palliatív-hospice ellátásba történő áthelyezési folyamatát fejleszti hét európai országban.

■ A Hospice-Palliatív Tanszék részvételével zajlik a palliatív orvoslás graduális oktatásának fejlesztését célzó hároméves ERASMUS+ program. Az ELPIS (E-Learning on Palliative care for International Students) elnevezésű programban hat európai ország együttműködésével egységes palliatív tananyag készül, melynek pilot oktatására jelenléti és online formában is sor kerül. 2022. szeptember 23-án Brassóban volt a program második Transnational Project Meetingje, melyen egyetemünket *Heim Szilvia* és *Nagy-Véber Veronika* képviselte.

■ 2022. szeptember 30. és október 1. között Kövestetőn rendeztük meg Oktatási és Kommunikációs Tréningünket, melynek során 13 újonnan kinevezett családorvos tutor oktatástechnikai képzése valósul meg oktatóink közreműködésével.

■ 2022. október 7-9. között Kövestetőn volt a Baranya Megyei Háziorvosok XXXI. Fóruma, melyen a következő előadások hangzottak el: *Várnai Réka*: „A súlyos fáradtság és a memóriazavar összefügg a SARS-CoV2 ellenes antitestek alacsonyabb szérumszintjével a Long-Covid betegeken”; *Richter Zsóka*, oh.: „Anti-SARS-CoV2 spike és nucleokapsid antitest titerek vizsgálata Long-Covid szindrómás betegek utánkövetése során”; *Heim Szilvia*: „Szűrni vagy nem szűrni? – háziorvosi szerepvállalás a demencia korai felismerésében”; *Rinfel József*: „A telemedicina lehetőségei és gyakorlata”.

■ 2022. októberében intézetünk meghívására ismét Pécsen tartott dr. Frank Ferris visiting professor. Az amerikai-kanadai onkológus és palliatív orvos évek óta minden ősszel bekapcsolódik a Hospice-Palliatív Tanszék munkájába. Október második hetében a graduális képzésben vett részt, valamint a palliatív orvoslás licence vizsga felkészítő tanfolyamon és a X. Pécsi Hospice-Palliatív szimpóziumon tartott színvonalas előadásokat. Október harmadik hetében a rezidens törzsképzés keretében tart előadásokat és gyakorlatokat a palliatív orvoslás témakörében.

■ Munkatársainak közreműködésével az elmúlt időszakban megjelent jelentősebb kiadványok: „Palliatív ellátás” – *Csikós Ágnes* (szerkesztő), Medicina Könyvkiadó Zrt., 2022 (szerzők az intézetből: *Csikós Ágnes*, *Kürthy Dániel*, *Takács Katalin Gyöngyi*, *Radányi Ildikó*, *Heim Szilvia*, *Frank Nóra*, *Pozsgai Éva*, *Busa Csilla*);

„Átkelők” – Válogatott írások halálról és gyászról. Polcz Alaine születésének 100. évfordulójára megjelent kötet (szerzők az intézetből: *Busa Csilla*, *Zeller Judit*, *Csikós Ágnes*: „Életvégi kívánalmakkal és döntésekkel kapcsolatos vélemények és ismeretek a magyar társadalomban”); „Palliatív esetgyűjtemény” – *Csikós Ágnes* (szerkesztő), a tankönyv az EFOP-3.4.3-16-2016-00005 „Korszerű egyetem a modern városban, Értékközpontúság, nyitottság és befogadó szemlélet egy 21. századi felsőoktatási modellben” pályázat támogatásával készült (szerzők az intézetből: *Csikós Ágnes*, *Takács Katalin Gyöngyi*, *Frank Nóra*, *Pozsgai Éva*, *Busa Csilla*).

Anatómiai Intézet

■ 2022. augusztus 27-31. között rendezték az AMEE (International Association for Health Professions Education) konferenciáját Lyonban, melyen intézetünkől *Tamás Andrea* és *Nagy András Dávid* vettek részt.

■ „Az alkotó észlelés plaszticitása” Interdiszciplináris Konferenciát 2022. szeptember 7-9. között tartották Budapesten, ahol *Reglődi Dóra* „Anatómia és művészet kapcsolata – <beképzelt> idegsejtek” címmel adott elő.

■ A 3rd Regional Congress of Physiological Societies and 5th Congress of Croatian Physiological Society-t Horvátországban, Plitvička-ban rendezték meg 2022. szeptember 22-24. között. Az Anatómiai Intézet egy előadással képviseltette magát: *Andrea Tamás* et al.: „Examination of pituitary adenylate cyclase-activating polypeptide in Parkinson’s disease focusing on correlations with motor symptoms.”

■ Szeptember 30-tól Pécsen rendezték a Magyar Gerontológiai és Geriátriai Társaság (MGGT) XLI. Kongresszusát és a PTE, ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet közös tudományos konferenciáját „Az öregedés és az időgyógyászat kihívásai a XXI. században” címmel. Intézetünkől *Pham Dániel* (Examination of the PAC1 receptor colocalization with Ca²⁺-binding proteins and cochlea efferent markers in the auditory pathway of pituitary adenylate cyclase-activating polypeptide – knock out (PACAP KO) and wild type (WT) mice.) és *Tóth Tünde* (Endogén PACAP vizsgálata myeloma multiplexes betegek vérplazma mintáiban.) egy-egy poszterrel szerepelt.

■ Grúziában rendezték 2022 október 6-8. között az AMSE konferenciát, ahol a tudományos bizottság tagjaként és szek-

cióelnökként (Short Communications 2) *Tamás Andrea* szerepelt. Ezen kívül Szemes Máté előadással vett részt a konferencián „Anatomy in the virtual reality” címmel.

■ A Pannon Tudományos Napot 2022. október 19-én tartották a PAB Színházban. *Tóth Tünde* az „Endogén PACAP vizsgálata myeloma multiplexes betegek vérplazma mintáiban” címmel, míg *Pham Dániel* „A PAC1 receptor kolokalizációja Ca²⁺-kötő fehérjékkel és cochlea-efferens markerekkel PACAP génkiütött és vad típusú egerekben” címmel tartott előadást.

■ Október 30-tól november 2-ig tartott az online (is) megrendezett VPAC ISBAP konferencia, melynek helyszíne idén Oszaka volt. A konferencia tudományos bizottságában *Reglődi Dóra* kapott helyet, aki ezen kívül a „PACAP in the sensory systems” című szimpózium elnöke is volt. A szimpózium keretein belül három előadás is elhangzott intézetünkől. *Patkó Evelin* „Investigation of PACAP1-38 eye-drops treatment in glaucoma” címmel adott elő, *Atlasz Tamástól* a „The effect of PACAP on retinal vasculature in different disease models.” című előadást hallottuk, míg *Pham Dániel* „PACAP in the auditory pathway of wild type and knockout mice.” címmel tartott előadást.

Tamás Andrea egy plenáris előadás, valamint a „PACAP and davunetide (NAP) in clinical studies” című szekció elnöke volt. Ez utóbbiban „Examination of pituitary adenylate cyclase-activating polypeptide in Parkinson’s disease focusing on correlations with motor symptoms.” címmel előadást is tartott.

Az „Endocrine and exocrine function of PACAP/VIP and related peptides” című szekcióban *Sparks Jason* adta elő „Immune regulation in GALT by immune checkpoint pathways in wild-type and PACAP-deficient mice” című előadását.

Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

■ 2022 nyara lehetővé tett több konferencia részvételt, melyhez nagy segítséget nyújtott a kari konferencia támogatási alap is. *Nagy Veronika* előadást tartott 2022. május 30. és június 1. között Balatonszemesen, a Peptide Chemistry and Chemical Biology Symposium konferencián. Előadása címe: „Conjugation of carotenoids with other antioxidants”.

■ Az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetem adott otthont 2022. június 15-19. között a 2022. évi vegyészkonferenciának, melyen *Czett Dalma* és *Böddi Katalin* képviselte az intézetet. *Czett Dalma* és

mtsai előadása: „Karotinoid-szukcinátok és melatonin-konjugátumaik szintézise és antioxidáns hatásának vizsgálata”.

■ Szabó Éva részt vett a 2022. június 22-25. között Koppenhágában megrendezett 54th Annual Meeting of the European Society of Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition konferencián, ahol Éva Szabó et al.: „Fatty acid composition of erythrocyte membrane lipids in expecting women during pregnancy and at delivery: meta-analysis of 186 articles” című poszterét mutatta be. Társ szerzőként az alábbi poszterrel is képviselte az intézetet: Tamás Marosvölgyi et al.: „Contribution of nervonic acid to the fatty acid composition is substantially higher in preterm than in term human milk”.

■ Intézetünk PhD-hallgatója, Fadi H. J. Ramadan posztert mutatott be a 2022. július 9-14. között Lisszabonban tartott IUBMB-FEBS-PABMB Congress, The Biochemistry Summit konferencián az alábbi témával: Fadi H. J. Ramadan et al.: „Effect of Desethylamiodarone on Mitochondrial Mechanisms and Cyclooxygenase-2 in MCF-7 and 4T1 Breast Cancer Cell Lines”.

■ Karunk adott otthont a 2022. augusztus 25-27. között megrendezett Magyar Biokémiai Egyesület 2022. évi Vándorgyűlésének, melyen intézetünk nagy számmal képviseltette magát előadással és poszter bemutatással is és a szervezésben is sikeresen közreműködött. Tankó Béla díjat kapott és előadást tartott Gallyas Ferenc.

Részvevők az intézetből: Andreidesz Kitti, Bagóné Vántus Viola, Balogi Zsolt, Berente Zoltán, Bognár Rita, Bognár Zita, Deák Péter, Debreceni Balázs, Fadi H. J. Ramadan, Fekete Katalin, Hatem Okba, Jakus Péter, Jávor-Hocsák Enikő, Juhász Kata, Kálmán Nikolett, Kovács Krisztina, Kiss Bence, Kőszegi Balázs, Oravecz Olívia Szilvia, Rauch Tibor, Shima Rashidani, Sándor Nikolett, Szabó Aliz, Vámos Eszter, Veres Balázs. Az intézetből még további társ szerzők is szerepeltek az elfogadott absztraktok szerzői között.

■ Szeptemberben Szabó Éva két előadást tartott a Magyar Gyermekorvos Társaság éves nagygyűlésén az alábbi absztraktokkal: Szabó Éva és mtsai: „A nervonsav magasabb aránya a koraszülöttet szült anyák anyatejmintáiban az érett tejhez képest”; Szabó Éva és mtsai: „A kereskedelmi forgalomban kapható növényi alapú italok zsírsavösszetételének változékonysága”.

■ Meghívott előadóként vett részt Kovács Krisztina a 2022. szeptember 20-21-én Barcelonában tartott „7th Global Insight Conference on Breast Cancer” konferencián. Előadása címe: „New therapeutic approaches in the treatment of triple-negative breast cancer”. Az utazást az ÁOK Konferencia részvételi pályázat is támogatta.

■ 2022. szeptember 28.-október 1. között Szegeden rendezték meg a „8th European Section Meeting of the International Academy of Cardiovascular Sciences”, ahol Gallyas Ferenc „Repurposing of desethylamiodarone for cancer therapy” címmel tartott előadást. „Enhancing cardiac regenerative therapies by reminding the adult heart on its embryonic state” címmel Bock-Marquette Ildikó adott elő. Emellett poszter bemutatások is voltak Fáskesti Gábor, Lippai Bálint, Maár Klaudia és Maár Szabolcs PhD-hallgatóktól.

■ Októberben az alábbi előadásokat tartották kollégáink: Szabó Éva és mtsai: „A hosszú szénláncú egyszerűen telítetlen zsírsavak magasabb aránya a koraszülöttet szült anyák tejmintáiban”, Magyar Táplálkozástudományi Társaság XLV. Vándorgyűlése, Szeged; Szabó É.: „Fatty acid content of different foods and their role in human nutrition”, 6th Conference on Innovations in Nutrition and Food Science, London (felkért előadás); Okba Hatem et al.: „Variability in fatty acid composition of commercially available plant-based drinks”. Magyar Táplálkozástudományi Társaság XLV. Vándorgyűlése, Szeged.

Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika

■ 2022. szeptember 15-17. között Debrecenben rendezték meg a Magyar Dermatológiai Társulat 95. Nagygyűlését, valamint a hozzá kapcsolódó XXI. Dermato-Pharma Szakkiállítást.

A klinika az alábbi előadásokkal vett részt a rendezvényen: Gyulai Rolland: „Új eredmények a speciális psoriasis formák kezelésében – köröm, tenyér-talp, fejbőr, genitália”; Kerekasztal beszélgetés a psoriasis kezelési alternatíváiról, az IL-23 gátlásban rejülő lehetőségekről – Gyulai Rolland; Kovács L. András: „A diabetes fertőzőes eredetű bőrtünetei, diagnózis és terápia” és „Lábszárfejkély genetikai háttere”; Szlávics Eszter: „Az életminőség vizsgálata felnőttkori atópiás dermatitiszben”. Esetismertetések: Gyimesi Aliz: „Erythrodermiával járó súlyos,

ritka kórkép kisgyermekkorban”; Bancsók Tamás: „Genitoanalízis nem gyógyuló seb differenciáldiagnosztikája”; Praksch Dóra: „Eosinophil fasciitis két eset kapcsán”; Bognár Máté: „Terápiarezisztens bullosus pemphigoid esete”. Szponzorált szimpóziumok: Lengyel Zsuzsanna: „A nagy kockázatú NMSC betegcsoport azonosítása és kezelése”; Gyulai Rolland: „Kumulatív hátrányok a PsO biológiai kezelése kapcsán az orvos és a beteg szemszögéből” és „Az IL-17 A/F kettős gátlás jelentősége” Kinyó Ágnes: „A serdülőkorú atópiás dermatitisz kihívásai”; Gyulai Rolland: „Merre tart a melanoma kombinációs immunterápiája?”. Melanoma szekció: Németh Viktória: „Immune checkpoint inhibitors and Covid-19 vaccination in skin cancers”. Gyulladásos bőrbetegségek szekció: Keresztes Dorottya: „Development of an automated, artificial intelligence based system to diagnose, score and follow up onychomycosis”. Psoriasis szekció: Horváth Szabina: „Study of long-term (15-day) imiquimod treatment and an anti-inflammatory drug in Balb/c and C57BL/6J mice using the localized psoriasiform dermatitis model”. Szakdolgozói szekció: Szeckler Melinda: „Ekcéma lokális kezelése régen és ma”.

A gyűlésen adták át a Bőrgyógyászati és Venerológiai Szemle 2021. évi Nívódíját a legjobb összefoglaló munkáért: Kinyó Ágnes és mtsai: „A dermatomyositis klinikai tünettana és differenciáldiagnosztikai nehézségei” (2021 – 97. évf. 3. szám 145-149. o.) A gyűlés egyéb díjai: Experimentális Dermatológiai Szekció „Legjobb előadás” kategória díjazottja Keresztes Dorottya: „Dermatoszkópos kvíz” című munkája; Legjobb csapatnév (Bestriák) díj: Kinyó Ágnes, Gyimesi Aliz, Praksch Dóra.

■ 2022. október 20-21. között Budapesten rendezték meg a Magyar Sebkezelő Társaság XXV. (Jubileumi) Kongresszusát, amelyen a klinika az alábbi előadással vett részt: Kovács L. András és mtsai: „Lábszárfejkély genetikai háttere”.

■ 2022. november 10-12. között Budapesten volt Magyar STI társaság XXVI. Nagygyűlése és XVI. Venerológiai Továbbképző tanfolyama, amelynek közgyűlésén Rózsa Annamáriát vezetőségi taggá választották.

Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

■ Szeptember 8-10. között Debrecen adott otthont az Idegsebészeti Társaság kongresszusának. Nagy sikere szakmánk-

nak, hogy egy egész szekciót kaptak a koponyaalap sebészeti munkacsoportok, összesen nyolc előadásban mutatva be tapasztalataikat. A Pécsi Tudományegyetemről *Piski Zalán* és *Tóth Péter* tartott talán minden idegsebész kolléga számára meggyőző bemutatót arról, hogy milyen mértékű fejlődésen ment keresztül a hazai kooperációs koponyaalapsebészet és milyen lehetőségekkel kecsegtet az interdiszciplináris koncepció.

■ Szeptember 5-7. között rendezték meg a Szegedi Rhinológiai Napok alapfokú továbbképző tanfolyamot, melyen a rhinológiai és alvászsebészeti műtétek fogásait sajátíthatták el a jelentkezők színvonalas előadások és jól szervezett kadáver disszekciós gyakorlatok segítségével. *Piski Zalán* előadója és instruktora is volt a rendezvénynek.

Gyermekgyógyászati Klinika

■ Gyermeksebész orvosokból, nővérekéből, aneszteziológus orvosokból és asszisztensekből álló csapat érkezett szeptemberben Pécsre az Egyesült Államokból. Az eredeti nevén Colorectal Team Overseas (colorectalis amerikai munkacsoport, CTO) tengerentúli szakemberei bonyolult bélrendszeri fejlődési rendellenességgel született gyerekeket műtöttek, egyúttal az itteni orvosokat is kiképezték erre a speciális eljárásra. A csapat vezetője *Mark Levitt* professzor, a colorectalis sebészet világszerte elismert szakértője. A kilenc bemutató műtetre a környező országokból is érkeztek gyermeksebészek és gyermekgyógyászati asszisztensek. A legkisebb páciens egy mindössze két napos csecsemő volt.

Orvosi Képző Klinika

■ Augusztus 15-től *Tóth András* kollégánk adjunktusi munkakörbe, október 1-től *Járay Ákos* főorvosi munkakörbe lett kinevezve.

■ Október 13-15. között már hetedik alkalommal rendeztük meg kontrasztanyag ultrahang (contrast-enhanced ultrasound, CEUS) tanfolyamunkat *Járay Ákos* szervezésében. Előadóink voltak *Bogner Péter*, *Járay Ákos*, *Farkas Péter*, *Botz Bálint* és *Harmat Zoltán*.

■ Az október 15-19. között Barcelonában tartott 35. EANM kongresszuson *Dezső Dániel*, *Schmidt Erzsébet* és *Zámbo Katalin* vett részt, bemutatott poszterük címe: „Significance of ^{99m}Tc-ses-tamibi SPECT parameters in thyroid nodules”.

■ Október 22-én az Egyetemi Orvos- és Fogorvosnap alkalmával a klinika két szakdolgozója, *Futó Andrea* és *Wesz Adrienn* dékáni dicséretben részesült.

■ November 8-án A Magyar Radiológusok Társasága által meghirdetett „Az év legjobb radiológiai közleménye – 2021” című pályázaton „összefoglaló közlemények/kazuisztikai beszámolók” kategóriában elismerő oklevélben részesült *Botz Bálint*, a Magyar Radiológia folyóiratban 2021-ben megjelent „Egyoldali, átmeneti axillaris lymphadenopathia ultrahangképe Covid-19-oltás után két esetben” című közleményéért.

■ November 9-én „Komplex radiológiai emlődiagnosztika” licenc vizsgát tett *Friedszám Zsófia* és *Kovács András*.

■ A Magyar Radiológia online 2022/3 számában *Giyab Omar* összefoglaló cikke jelent meg: Agyi mikroszkopikus véresek differencial diagnosztikája címen.

Orvosi Népegészségügyi Intézet

■ A Magyar Higiénikusok Társaságának XLVII. Vándorgyűlésén, amelyet Balatonakaratyán rendeztek szeptember 12-13. között, munkatársaink az alábbi előadásokat tartották: *Varga Csaba*: „Kertai Pál az oktató és kutató”, *Szenczi Ágnes* és mtsai: „A harkányi gyógyvíz anti-inflammatorikus hatása”, *Girán János* és mtsai: „A hazai általános iskolás gyerekek energiailag-fogyasztásának néhány jellemzője: egy akciókutatás eredményei”, *Varjas Tímea* és mtsai: „Természetes és mesterséges színezékek hatásának összehasonlítása DNS-metiltranszferázok és hiszton-deacetilázok génextpressziós mintázatára mRNS szinten in vitro” és *Orsós Zsuzsa* és mtsai: „Merre tovább a szegregátumokból?”.

■ A Magyar Balneológiai Egyesület 2022. évi Nagygyűlésén, melyet Lakitelken tartottak november 11-13. között, munkatársaink a következő előadásokkal vettek részt: *Varga Csaba*: „A klímaváltozás lehetséges hatásai gyógy- és rekreációs vizeinkre” és *Németh Balázs* és mtsai: „A harkányi gyógyvíz anti-inflammatorikus hatásának vizsgálata kettős-vak, placebo-kontrollált módon”.

Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika

■ A Magyar Pszichiátria Társaság XXV. Vándorgyűlését 2022. szeptember 28. és 2022. október 1. között rendezték meg Budapesten. Előadásaink: *Tényi Tamás*: „Spiritualitás – költészet – pszichológia”; *Herold Róbert*: „A kezdetektől az

elsívárosodásig – a karpiprazin helye a terápiában”. Poszterek: *Karakas-Török Dominika* és mtsai: „Mentalizációs készségek vizsgálata major depressziós zavarban és borderline személyiségzavarban – előzetes eredmények”; *Nyárondi Péter* és mtsai: „Mentalizációs képességek és szérum lipidszintek felnőtt major depressziós pácienseknél gyermekkori bántalmazás esetén – előzetes eredmények.”

■ *Tényi Tamás* 2022. október 8-án az Integratív Pszichoterápiás Egyesület budapesti konferenciáján tartott felkért plenáris előadást a pszichózisok pszichoterápiájáról.

■ *Tényi Tamás* 2022. november 9-én a Biológiai Pszichiátriai Társaság Konferenciáján tartott felkért előadást „Minor fizikális anomáliák idegfejlődési zavarokban” címmel Budapesten.

■ *Herold Róbert* 2022. október 13-án Balatonfüreden A Magyar Pszichofarmakológusok Társasága (MPPT) által szervezett XVIII. Magyar Neuropszichofarmakológiai Kongresszuson előadást tartott „A szkizofrénia kezelésének irányelve” címmel.

■ *Csulak Tímea* és *Herold Róbert* előadást tartott 2022. október 7-én A Pragmatika Centrum 10. jubileumi Pragmatikai Kerekasztalán Pécsen „Nyelvfelődés és mentalizáció szerepe szkizofréniaiban” címmel.

■ Klinikánk és a PTE BTK Pszichológiai Tanszék Szakorvosok Folyamatos Továbbképzése kötelező szinten tartó tanfolyamát Pécsen 2022. november 3-5. között rendezték meg. Előadásaink: *Herold Róbert*: „Újabb eredmények a szociális kogníció kutatásában”; *Fekete Sándor*: „A szuicid viselkedés genetikai és neurobiológiai háttere”; *Tényi Tamás*: „Pszichózis 2022 – újabb klinikai és terápiás eredmények”; *Simon Mária*: „Depresszió és trauma – neurobiológiai kutatások”; *Vörös Viktor*: „Szuicid specifikus szindrómák”; *Trixler Dániel*: „Mindfulness terápiák klinikuma”; *Nagy Ágnes*: „Új lehetőség a depresszió kognitív pszichoterápiájában – módszerbemutató”.

Osváth Péter moderálásával kerekasztal beszélgetésen vett részt *Fekete Sándor*, *Vörös Viktor* és *Hamvas Edina*, aminek témája *Vámos Zoltán* rendezte Gyémánt út pora című film volt.

■ *Albert Noémi* és *Nyárondi Péter* részt vettek a Janssen Neuroscience Academy 2022 rendezvényen november 4-5. között Pozsonyban, ahol webinarum és személyes továbbképzés is volt.

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK

Pharmacol. 2022 Jun 30;13:861295. doi: 10.3389/fphar.2022.861295

The anti-histamine Azelastine, identified by computational drug repurposing, inhibits infection by major variants of SARS-CoV-2 in cell cultures and reconstituted human nasal tissue

Konrat R.^{1,2}, Papp H.^{3,4}, Kimpel J.⁵, Rössler A.⁵, Szijártó V.⁶, Nagy G.⁶, Madai M.^{3,4}, Zeghib S.^{3,4}, Kuczmog A.^{3,4}, Lanszki Z.^{3,4}, Gesell T.^{1,2}, Helyes Z.⁷, Kemenesi G.^{3,4}, Jakab F.^{3,4}, Nagy E.^{2,6}

¹Department of Structural and Computational Biology, Max Perutz Labs, University of Vienna, Austria. ²Calyxa Biotechnologies GmbH, Vienna, Austria. ³National Laboratory of Virology, Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ⁴Institute of Biology, Faculty of Sciences, University of Pécs, Hungary. ⁵Department of Hygiene, Microbiology and Public Health, Institute of Virology, Medical University of Innsbruck, Austria. ⁶CEBINA (Central European Biotech Incubator and Accelerator) GmbH, Vienna, Austria. ⁷Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School and Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary.

Abstract. *Background and purpose:* The COVID-19 pandemic continues to pose challenges, especially with the emergence of new SARS-CoV-2 variants that are associated with higher infectivity and/or compromised protection afforded by the current vaccines. There is a high demand for additional preventive and therapeutic strategies effective against this changing virus. Repurposing of approved or clinically tested drugs can provide an immediate solution. *Experimental approach:* We applied a novel computational approach to search among approved and commercially available drugs. Antiviral activity of a predicted drug, azelastine, was tested *in vitro* in SARS-CoV-2 infection assays with Vero E6 cells, Vero cells stably overexpressing the human TMPRSS2 and ACE2 proteins as well as on reconstituted human nasal tissue using the predominant variant circulating in Europe in summer 2020, B.1.177 (D614G variant), and its emerging variants of concern; B.1.1.7 (alpha), B.1.351 (beta) and B.1.617.2 (delta) variants. The effect of azelastine on viral replication was assessed by quantification of viral genomes by droplet digital PCR or qPCR. *Key results:* The computational approach identified major drug families, such as anti-infective, anti-inflammatory, anti-hypertensive, antihistamine, and neuroactive drugs. Based on its attractive safety profile and availability in nasal formulation, azelastine, a histamine 1 receptor-blocker was selected for experimental testing. Azelastine reduced the virus-induced cytopathic effect and SARS-CoV-2 copy numbers both in preventive and treatment settings upon infection of Vero cells with an EC₅₀ of 2.2–6.5 μM. Comparable potency was observed with the alpha, beta and delta variants. Furthermore, five-fold dilution (containing 0.02% azelastine) of the commercially available nasal spray formulation was highly potent in inhibiting viral propagation in reconstituted human nasal tissue. *Conclusion and Implications:* Azelastine, an antihistamine available as nasal sprays developed against allergic rhinitis may be considered as a topical prevention or treatment of nasal colonization by SARS-CoV-2. A Phase 2 efficacy indicator study with azelastine-containing nasal spray that was designed based on the findings reported here has been concluded recently, confirming accelerated viral clearance in SARS-CoV-2 positive subjects.

◆ ◆ ◆

Molecules. 2022 Jun 16;27(12):3868. doi: 10.3390/molecules27123868

Pinus sylvestris L. and *Syzygium aromaticum* (L.) Merr. and L. M. Perry essential oils inhibit endotoxin-induced airway hyperreactivity despite aggravated inflammatory mechanisms in mice

Csikós E.¹, Csekő K.^{2,3}, Kemény Á.^{2,3,4}, Draskóczi L.^{2,3}, Kereskai L.⁵, Kocsis B.⁶, Böszörményi A.⁷, Helyes Z.^{2,3,8}, Horváth G.¹

¹Department of Pharmacognosy, Faculty of Pharmacy, University of Pécs, Hungary. ²Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School, University of Pécs, Hungary. ³Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ⁴Department of Medical Biology and Central Electron Microscope Laboratory, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁵Department of Pathology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁶Department of Medical Microbiology and Immunology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁷Institute of Pharmacognosy, Faculty of Pharmacy, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁸PharmInVivo Ltd., Pécs, Hungary.

Abstract. Scots pine (SO) and clove (CO) essential oils (EOs) are commonly used by inhalation, and their main components are shown to reduce inflammatory mediator production. The aim of our research was to investigate the chemical composition of commercially available SO and CO by gas chromatography-mass spectrometry and study their effects on airway functions and inflammation in an acute pneumonitis mouse model. Inflammation was evoked by intratracheal endotoxin and EOs were inhaled three times during the 24 h experimental period. Respiratory function was analyzed by unrestrained whole-body plethysmography, lung inflammation by semiquantitative histopathological scoring, myeloperoxidase (MPO) activity and cytokine measurements. α-Pinene (39.4%) was the main component in SO, and eugenol (88.6%) in CO. Both SO and CO significantly reduced airway hyperresponsiveness, and prevented peak expiratory flow, tidal volume increases and perivascular edema for-

mation. Meanwhile, inflammatory cell infiltration was not remarkably affected. In contrast, MPO activity and several inflammatory cytokines (IL-1 β , KC, MCP-1, MIP-2, TNF- α) were aggravated by both EO. This is the first evidence that SO and CO inhalation improve airway function, but enhance certain inflammatory parameters. These results suggest that these EOs should be used with caution in cases of inflammation-associated respiratory diseases.

◆ ◆ ◆

Pharmaceuticals (Basel). 2022 May 27;15(6):671. doi: 10.3390/ph15060671

Investigation of the role of the TRPA1 ion channel in conveying the effect of dimethyl trisulfide on vascular and histological changes in serum-transfer arthritis

Bátaí I.Z.^{1,2,3}, Dombi Á.^{1,2}, Borbély É.^{1,2}, Fehér Á.⁴, Papp F.⁴, Varga Z.⁴, Mócsai A.⁵, Helyes Z.^{1,2}, Pintér E.^{1,2}, Pozsgai G.^{1,2}

¹Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Molecular Pharmacology Research Group, Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ³Department of Anaesthesiology and Intensive Therapy, Clinical Centre, University of Pécs, Hungary. ⁴Department of Biophysics and Cell Biology, Faculty of Medicine, University of Debrecen, Hungary. ⁵Department of Physiology, Faculty of Medicine, Semmelweis University, Budapest, Hungary.

Abstract. Rheumatoid arthritis (RA) is one of the most prevalent autoimmune diseases. Its therapy is often challenging, even in the era of biologicals. Previously, we observed the anti-inflammatory effects of garlic-derived organic polysulfide dimethyl trisulfide (DMTS). Some of these effects were mediated by activation of the TRPA1 ion channel. TRPA1 was mostly expressed in a subset of nociceptor neurons. We decided to investigate the action of DMTS in K/BxN serum-transfer arthritis, which is a relevant model of RA. TRPA1 gene knockout (KO) and wild-type (WT) mice were used. The interaction of DMTS and TRPA1 was examined using a patch clamp in CHO cells. Arthritis was characterized by mechanical hyperalgesia, paw swelling, movement range of the ankle joint, hanging performance, plasma extravasation rate, myeloperoxidase activity, and histological changes in the tibiotarsal joint. DMTS activated TRPA1 channels dose-dependently. DMTS treatment reduced paw swelling and plasma extravasation in both TRPA1 WT and KO animals. DMTS-treated TRPA1 KO animals developed milder collagen deposition in the inflamed joints than WT ones. TRPA1 WT mice did not exhibit significant cartilage damage compared to ones administered a vehicle. We concluded that DMTS and related substances might evolve into novel complementary therapeutic aids for RA patients.

◆ ◆ ◆

J Psychiatry Neurosci. 2022 May 4;47(3):E162-E175. doi: 10.1503/jpn.210187

Peptidergic neurons of the Edinger-Westphal nucleus express TRPA1 ion channel that is downregulated both upon chronic variable mild stress in male mice and in humans who died by suicide

Kormos V.¹, Kecskés A.¹, Farkas J.², Gaszner T.², Csernus V.², Alomari A.¹, Hegedüs D.^{1,2}, Renner É.³, Palkovits M.³, Zelena D.⁴, Helyes Z.^{1,5}, Pintér E.^{1,5}, Gaszner B.²

¹Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School and Molecular Pharmacology Research Group, Centre for Neuroscience, Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ²Department of Anatomy, Medical School and Research Group for Mood Disorders, Centre for Neuroscience, Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ³Human Brain Tissue Bank and Laboratory, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁴Department of Physiology, Medical School, Szentágotthai Research Centre, Centre for Neuroscience, University of Pécs, Hungary. ⁵Pharm-InVivo Ltd., Pécs, Hungary.

Abstract. *Background:* Transient receptor potential ankyrin 1 (TRPA1), a cation channel, is expressed predominantly in primary sensory neurons, but its central distribution and role in mood control are not well understood. We investigated whether TRPA1 is expressed in the urocortin 1 (UCN1)-immunoreactive centrally projecting Edinger-Westphal nucleus (EWcp), and we hypothesized that chronic variable mild stress (CVMS) would reduce its expression in mice. We anticipated that *TRPA1* mRNA would be present in the human EWcp, and that it would be downregulated in people who died by suicide. *Methods:* We exposed *Trpa1* knockout and wild-type mice to CVMS or no-stress control conditions. We then performed behavioural tests for depression and anxiety, and we evaluated physical and endocrinological parameters of stress. We assessed EWcp *Trpa1* and *Ucn1* mRNA expression, as well as UCN1 peptide content, using RNA-scope in situ hybridization and immunofluorescence. We tested human EWcp samples for TRPA1 using reverse transcription polymerase chain reaction. *Results:* *Trpa1* mRNA was colocalized with EWcp/UCN1 neurons. Non-stressed *Trpa1* knockout mice expressed higher levels of *Ucn1* mRNA, had less body weight gain and showed greater immobility in the forced swim test than wild-type mice. CVMS downregulated EWcp/*Trpa1* expression and increased immobility in the forced swim test only in wild-type mice. We confirmed that TRPA1 mRNA expression was downregulated in the human EWcp in people who died by suicide. *Limitations:* Developmental compensations and the global lack of TRPA1 may have influenced our findings. Because experimental data came from male brains only, we have no evidence for whether findings would be similar in female brains. Because a TRPA1-specific antibody is lacking, we have provided mRNA data only. Limited access to high-quality human tissues restricted sample size. *Conclusion:* TRPA1 in

EWcp/UCN1 neurons might contribute to the regulation of depression-like behaviour and stress adaptation response in mice. In humans, TRPA1 might contribute to mood control via EWcp/UCN1 neurons.

◆ ◆ ◆

Pancreatology, 2022 Sep 29;S1424-3903(22)00745-1. doi: 10.1016/j.pan.2022.09.241.

Inflammatory bowel disease does not alter the clinical features and the management of acute pancreatitis: A prospective, multicentre, exact-matched cohort analysis

Dohos D.^{1,2,3}, Farkas N.¹, Váradi A.¹, Erőss B.^{1,4,5}, Párniczky A.^{1,3}, Szentesi A.¹, Hegyi P.^{1,2,4,5}, Patrícia Sarlós S.⁶, Hungarian Pancreatic Study Group

¹Institute for Translational Medicine, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ³Heim Pál National Institute of Pediatrics, Budapest, Hungary. ⁴Centre for Translational Medicine, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁵Division of Pancreatic Diseases, Heart and Vascular Center, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁶Division of Gastroenterology, First Department of Medicine, Medical School, University of Pécs, Hungary.

Abstract. *Objective and aims:* Acute pancreatitis in inflammatory bowel disease occurs mainly as an extraintestinal manifestation or a side effect of medications. We aimed to investigate the prognostic factors and severity indicators of acute pancreatitis and the treatment of patients with both diseases. *Design:* We performed a matched case-control registry analysis of a multicentre, prospective, international acute pancreatitis registry. Patients with both diseases were matched to patients with acute pancreatitis only in a 1:3 ratio by age and gender. Subgroup analyses were also carried out based on disease type, activity, and treatment of inflammatory bowel disease. *Results:* No difference in prognostic factors (laboratory parameters, bedside index of severity in acute pancreatitis, imaging results) and outcomes of acute pancreatitis (length of hospitalization, severity, and local or systemic complications) were detected between groups. Significantly lower analgesic use was observed in the inflammatory bowel disease population. Antibiotic use during acute pancreatitis was significantly more common in the immunosuppressed group than in the non-immunosuppressed group ($p = 0.017$). However, none of the prognostic parameters or the severity indicators showed a significant difference between any subgroup of patients with inflammatory bowel disease. *Conclusion:* No significant differences in the prognosis and severity of acute pancreatitis could be detected between patients with both diseases and with pancreatitis only. The need for different acute pancreatitis management is not justified in the coexistence of inflammatory bowel disease, and antibiotic overuse should be avoided.

◆ ◆ ◆

Front Physiol 2022 Jul 6;13:906768. doi: 10.3389/fphys.2022.906768.

Physical properties of blood and their relationship to clinical conditions

Alexy T.¹, Detterich J.², Connes P.³, Toth K.⁴, Nader E.³, Kenyeres P.⁴, Arriola-Montenegro J.¹, Ulker P.⁵, Simmonds M.J.⁶

¹Department of Medicine, Division of Cardiology, University of Minnesota, Minneapolis, United States. ²Department of Pediatrics, Division of Cardiology, Children's Hospital Los Angeles, Keck School of Medicine, University of Southern California, Los Angeles, United States. ³Laboratory LIBM EA7424, Vascular Biology and Red Blood Cell Team, University of Lyon, Lyon, France. ⁴First Department of Medicine, Division of Cardiology, Medical School, University of Pecs, Hungary. ⁵Department of Physiology, Akdeniz University, Faculty of Medicine, Antalya, Turkey. ⁶Biorheology Research Laboratory, Menzies Health Institute Queensland, Griffith University, Brisbane, Australia.

Abstract. It has been long known that blood health heavily influences optimal physiological function. Abnormalities affecting the physical properties of blood have been implicated in the pathogenesis of various disorders, although the exact mechanistic links between hemorheology and clinical disease manifestations remain poorly understood. Often overlooked in current medical practice, perhaps due to the promises offered in the molecular and genetic era, the physical properties of blood which remain a valuable and definitive indicator of circulatory health and disease. Bridging this gap, the current manuscript provides an introduction to hemorheology. It reviews the properties that dictate bulk and microcirculatory flow by systematically dissecting the biomechanics that determine the non-Newtonian behavior of blood. Specifically, the impact of hematocrit, the mechanical properties and tendency of red blood cells to aggregate, and various plasma factors on blood viscosity will be examined. Subsequently, the manner in which the physical properties of blood influence hemodynamics in health and disease is discussed. Special attention is given to disorders such as sickle cell disease, emphasizing the clinical impact of severely abnormal blood rheology. This review expands into concepts that are highly topical; the relation between mechanical stress and intracellular homeostasis is examined through a contemporary cell-signaling lens. Indeed, accumulating evidence demonstrates that nitric oxide is not only transported by erythrocytes, but is locally produced by mechanically-sensitive enzymes, which appears to have intracellular and potentially extracellular effects. Finally, given the importance of shear forces in the developing field of mechanical circulatory support, we review the role of blood rheology in temporary and durable mechanical circulatory support devices, an increasingly utilized method of life support. This review thus provides a comprehensive overview for interested trainees, scientists, and clinicians.

◆ ◆ ◆

Comparison of surface aspects of turned and anodized titanium dental implant, or abutment material for an optimal soft tissue integration

Mühl A.¹, Szabó P.², Krafcsik O.³, Aigner Z.⁴, Kopniczky J.⁵, Nagy Á.⁶, Marada G.⁶, Turzó K.⁶

¹Private Dental Office, Komló, Hungary; ²Szentágotthai Research Center, Environmental Analytical and Geoanalytical Research Group, Hungary; ³Department of Atomic Physics, Budapest University of Technology and Economics, Hungary; ⁴Institute of Pharmaceutical Technology and Regulatory Affairs, Faculty of Pharmacy, University of Szeged, Hungary; ⁵Department of Optics and Quantum Electronics, University of Szeged, Hungary; ⁶Dental School, Medical Faculty, University of Pécs, Hungary

Abstract. *Objectives:* Soft tissue integration of dental implants lags behind natural biological integration of teeth mainly because of non-optimal surface features. Peri-implant infections resulting in loss of supporting bone jeopardize the success of implants. Our aim was to compare an anodized surface design with a turned one for a more optimal surface. *Methods:* Morphological and chemical structures of turned and anodized Ti surfaces (grade 5: Ti6Al4V) discs were examined by scanning electron microscopy (SEM-EDS), energy dispersive X-ray spectroscopy (EDS), and atomic force microscopy (AFM). The hydrophilic or hydrophobic features of the surfaces were determined by dynamic contact angle measurement. *Results:* SEM and AFM revealed significant differences in the morphology and roughness (R_a) of the samples. Anodized discs presented a granular structure, while turned ones had circular grooves. The roughness was significantly higher for the anodized samples compared to the turned ones. XPS and EDS confirmed typical elements for both Ti6Al4V samples. Due to anodization, the amount of Ti (IV) had increased and Ti (III) had decreased in the thicker oxide layer. Anodized samples resulted in a more hydrophilic surface than the turned ones. *Significance:* The results suggest that the tested anodized samples present optimal surface characteristics to be used as abutment material for an optimal soft tissue integration.

◆ ◆ ◆

Observational Study Front Endocrinol (Lausanne), 2022 Sep 14;13:981891. doi: 10.3389/fendo.2022.981891. eCollection 2022.

Secondary hormonal alterations in short-term severe hypothyroidism; in the focus: Apelin and copeptin

Gergics M.^{1,2}, Pham-Dobor G.^{1,2}, Zoltán Horváth-Szalai Z.^{3,2}, Kőszegi T.^{3,2}, Mezősi E.^{1,2}, Bajnok L.^{1,2}

¹1st Department of Medicine, University of Pécs, Medical School, Hungary. ²János Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ³Department of Laboratory Medicine, University of Pécs, Medical School, Hungary.

Abstract. *Objective:* This study aimed to investigate the complex interactions of thyroid hormone, apelin, and copeptin in the fluid-ion homeostasis of patients with severe transitory hypothyroidism. *Methods:* In this prospective observational study, 39 patients (ECOG: 0; 11 men, 28 women, mean age: 50.3 ± 14.9 years) were investigated during short-term severe hypothyroidism due to surgical removal of the thyroid gland and after adequate thyroid replacement therapy. In addition to the routinely available lab tests, copeptin and apelin levels were determined using ELISA. *Results:* In the hypothyroid state, apelin concentration was lower, while copeptin levels did not differ compared to the euthyroid condition. Apelin showed a positive correlation with copeptin ($p = 0.003$), sodium ($p = 0.002$), NT-proBNP ($p < 0.001$), and fT4 ($p < 0.001$) and a negative correlation with thyroid-stimulating hormone (TSH) ($p < 0.001$). In multivariate linear regression models, copeptin and TSH proved to be significant independent predictors of apelin levels, of which TSH had an explanatory power of 48.7%. Aside from apelin, copeptin only correlated with sodium ($p = 0.046$). Sodium levels were negatively associated with TSH ($p = 0.004$) and positively with ACTH ($p = 0.002$) and cortisol ($p = 0.047$), in addition to copeptin. None of the parameters were independent predictors of serum sodium levels in a multivariate regression model. *Conclusions:* In short-term severe hypothyroidism, serum apelin level is markedly decreased, which may predispose susceptible patients to hyponatremia, while the level of copeptin is unchanged. TSH and copeptin are independent predictors of apelin concentration, of which TSH is stronger.

◆ ◆ ◆

Biomedical Signal Processing and Control, 2023. Jan 79(1):104033; <https://doi.org/10.1016/j.bspc.2022.104033>

The oscillating pulse arrival time as a physiological explanation regarding the difference between ECG- and Photoplethysmogram-derived heart rate variability parameters

Ajtay B.E.^{1,2}, Béres S.¹, Hejje L.¹

¹Heart Institute, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Zsigmondy Vilmos SPA Hospital, Harkány, Hungary

Abstract. *Background and objective:* ECG-based heart rate variability (HRV), and more recently, optical pulse rate variability (PRV) analysis used in wearables are non-invasive tools of neurocardiac investigation. Pulse arrival time (PAT) is derived from their simultaneous recording. We examined the beat-to-beat PAT in greater detail, while analyzed the PRV to HRV relationship. *Methods:* We acquired 300sec ECG, photoplethysmogram (PPG), and respiratory-signals from 35 young, healthy volunteers while in a supine position including different breathing patterns. PAT at eight reference points on the PPG-side was assessed by

the mean, relative precision (RP%) and spectral analysis. PRV and HRV parameters were compared by relative accuracy error (RAE) and the Bland-Altman-Ratio (BAR). *Results:* PAT showed the minimum RP% at the 1/2-amplitude point whereas RP% reached the maximum at the base point; its observed fine oscillation was associated to breathing as confirmed through spectral analysis. The instantaneous slope of PPG rise is inversely proportional to the corresponding PAT. RAE and BAR showed excellent agreement in 15 of 16 analysis at time-domain, mostly excellent or moderate on frequency-domain and nonlinear analysis. The inherent difference between HRV and PRV is formally due to the difference among two consecutive PATs. *Conclusion and significance:* The present study supported the interchangeability of HRV- and PRV-analysis. Our formalistic explanation linking successive PAT-pairs and the inborn difference between HRV and PRV may bear further implications in selecting the appropriate fiducial points, approximating PRV to HRV measures, and in creating innovative neurocardiac parameters or complex PPG models/simulators.

♦ ♦ ♦

Biomedicines. 2022 Feb 8;10(2):405. doi: 10.3390/biomedicines10020405.

Intraamygdaloid oxytocin reduces anxiety in valproate induced autism rat model

László K.^{1,2,3}, Kiss O.^{1,2}, Vörös D.^{1,2}, Mintál K.^{1,2}, Ollmann T.^{1,2}, Péczely L.^{1,2}, Kovács A.^{1,2}, Zagoracz O.^{1,2}, Kertes E.^{1,2}, Kállai V.^{1,2}, László B.R.^{1,2}, Hormay E.^{1,2}, Berta B.^{1,2}, Tóth A.^{1,2}, Karádi Z.^{1,2,3}, Lénárd L.^{1,2,3}

¹Institute of Physiology, University of Pécs, Medical School, Hungary, ²Neuroscience Center, University of Pécs, Hungary, ³Molecular Endocrinology and Neurophysiology Research Group, University of Pécs, Szentágotthai Center, Pécs, Hungary.

Abstract. *Background:* Autism spectrum disorder (ASD) is a lifelong neurodevelopmental disorder affecting about 1.5 % of children and its prevalence is still increasing. Anxiety is one of the most common comorbid sign of ASD. Despite the increasing prevalence, the pathophysiology of ASD is still poorly understood and its proper treatment has not been solved yet. In order to develop new therapeutic approaches, the valproate (VPA) induced rodent model of autism can be an appropriate tool. Oxytocin (OT), as a prosocial hormone, may ameliorate some symptoms of ASD. *Methods:* In the present study we investigated the possible anxiolytic effect of intraamygdaloid OT on VPA treated rats using elevated plus maze test. *Results:* Our results show that male Wistar rats, prenatally exposed to VPA spent significantly less time in open arms of elevated plus maze apparatus and performed significantly less head dips from open arms. Bilateral OT microinjection to the central nucleus of amygdala increased the time spent in open arms and number of head dips, it reduced the anxiety to the healthy control level. OT receptor antagonist blocked the anxiolytic effects of OT. Antagonist in itself did not influence the time rats spent in the open arms. *Conclusions:* Therefore, our results show that intraamygdaloid OT has anxiolytic effects on autistic rats.

♦ ♦ ♦

Orv Hetil. 2022 Jul 31;163(31):1243-1249. doi: 10.1556/650.2022.32529. Print 2022 Jul 31.

Óriás mellkasi paraganglioma diagnosztikai nehézségei és terápiás lehetőségei

Gulyás E.¹, Bajnok L.¹, Nemes O.¹, Bódis B.¹, Szukits S.², Schmidt E.², Semjén D.³, Kálmán E.³, Szabados S.⁴, Kittka B.⁴, Benkő I.⁵, Mezősi E.¹

¹Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, I. Belgyógyászati Klinika, Endokrinológiai és Anyagcsere Tanszék Pécs, Magyarország. ²Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, Orvosi Képzőképző Klinika Pécs Magyarország. ³Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, Patológiai Intézet Pécs Magyarország. ⁴Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, Szívgyógyászati Klinika Pécs Magyarország. ⁵Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Központ, Sebészeti Klinika Pécs Magyarország.

Abstract. Paragangliomas are mostly benign tumors originating from the sympathetic or parasympathetic ganglions, but malignant forms are also known. They are in the region of the head and neck, in the glomus caroticum, intra-abdominally as well as in the thorax. The investigation of the 39-year-old male patient began due to extremely high blood pressure, night sweats and a 10 kg weight loss. Chest CT scan described a huge mass in the right hilum, bronchoscopic sampling was inconclusive. Tumor biopsy was performed through right thoracotomy, but complete resection was not possible due to tissue adhesions and cardiac involvement. Histological examination verified paraganglioma, which was also confirmed by laboratory tests. Accordingly, somatostatin analog therapy was initiated, followed by ¹³¹I-MIBG treatment with good clinical effect. Coronary angiography confirmed that the right coronary artery contributed with two marginal branches to the blood supply of the thoracic mass. The tumor was successfully removed and after the cardio-thoracic surgery, the patient's antihypertensive therapy was stopped. There was no sign of relapse during follow-ups. During the medical investigation of severe blood pressure elevations, the possibility of paraganglioma should be considered. In these cases, invasive procedures, if not preceded by proper medication, can be fatal. By taking advantage of the ever-expanding therapeutic options and the cooperation between institutions, even patients with a giant paraganglioma can become tumor-free.

♦ ♦ ♦

Effectiveness and waning of protection with different SARS-CoV-2 primary and booster vaccines during the Delta pandemic wave in 2021 in Hungary (HUN-VE 3 study)

Vokó Z.^{1,2}, Kiss Z.³, Surján G.^{4,5}, Surján O.⁶, Barcza Z.⁷, Wittmann I.³, Molnár G.A.³, Nagy D.^{1,2}, Müller V.⁸, Bogos K.⁹, Nagy P.^{10,11,12}, Kenessey I.^{10,13}, Wéber A.^{10,14}, Polivka L.⁸, Pálosi M.¹⁵, Szlávik J.¹⁶, Rokszin G.^{3,17}, Müller C.¹⁸, Szekanez Z.¹⁹, Kásler M.⁴

¹Center for Health Technology Assessment, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ²Syreon Research Institute, Budapest, Hungary. ³Second Department of Medicine and Nephrology-Diabetes Center, University of Pécs Medical School, Hungary. ⁴Ministry of Human Resources, Budapest, Hungary. ⁵Institute of Digital Health Sciences, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁶Department of Deputy Chief Medical Officer II., National Public Health Center, Budapest, Hungary. ⁷Syntesia Medical Communications Ltd., Budapest, Hungary. ⁸Department of Pulmonology, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁹Department of Pulmonology, National Korányi Institute of Pulmonology, Budapest, Hungary. ¹⁰Department of Molecular Immunology and Toxicology and the National Tumor Biology Laboratory, National Institute of Oncology, Budapest, Hungary. ¹¹Department of Anatomy and Histology, Laboratory of Redox Biology, University of Veterinary Medicine, Budapest, Hungary. ¹²Institute of Oncochemistry, University of Debrecen, Hungary. ¹³Department of Pathology, Forensic and Insurance Medicine, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ¹⁴Cancer Surveillance Branch, International Agency for Research on Cancer, Lyon, France. ¹⁵National Health Insurance Fund, Budapest, Hungary. ¹⁶Department of Infectology South-Pest Hospital Centre - National Institute for Infectology and Haematology, Budapest, Hungary. ¹⁷RxTarget Ltd., Szolnok, Hungary. ¹⁸Department of Chief Medical Officer, National Public Health Center, Budapest, Hungary. ¹⁹Department of Rheumatology, Faculty of Medicine, University of Debrecen, Hungary.

Abstract. Background: In late 2021, the pandemic wave was dominated by the Delta SARS-CoV-2 variant in Hungary. Booster vaccines were offered starting from August 2021. **Methods:** The nationwide HUN-VE 3 study examined the effectiveness and durability of primary immunization and single booster vaccinations on SARS-CoV-2-related infection, hospitalization and mortality during the Delta wave. **Results:** The study population included 8,087,988 individuals aged 18–100 years at the beginning of the pandemic. During the Delta wave, after adjusting for age, sex, calendar day, and chronic diseases, vaccine effectiveness (VE) of primary vaccination against registered SARS-CoV-2 infection was between 11% to 77% and 18% to 79% 14–120 days after primary immunization in the 16–64 and 65–100 years age cohort respectively, while it decreased to close to zero in the younger age group and around 40% or somewhat less in the elderly after 6 months for almost all vaccine types. In the population aged 65–100 years, we found high, 88.1%–92.5% adjusted effectiveness against Covid-19 infection after the Pfizer-BioNTech, and 92.2%–95.6% after the Moderna booster dose, while Sinopharm and Janssen booster doses provided 26.5%–75.3% and 72.9%–100.0% adjusted VE, respectively. Adjusted VE against Covid-19 related hospitalization was high within 14–120 days for Pfizer-BioNTech: 76.6%, Moderna: 83.8%, Sputnik-V: 78.3%, AstraZeneca: 73.8%, while modest for Sinopharm: 45.7% and Janssen: 26.4%. The waning of protection against Covid-19 related hospitalization was modest and booster vaccination with mRNA vaccines or the Janssen vaccine increased adjusted VE up to almost 100%, while the Sinopharm booster dose proved to be less effective. VE against Covid-19 related death after primary immunization was high or moderate: for Pfizer-BioNTech: 81.5%, Moderna: 93.2%, Sputnik-V: 100.0%, AstraZeneca: 84.8%, Sinopharm: 58.6%, Janssen: 53.3%. VE against this outcome also showed moderate decline over time, while booster vaccines restored effectiveness up to almost 100%, except for the Sinopharm booster. **Conclusions:** The HUN-VE 3 study demonstrated waning VE with all vaccine types for all examined outcomes during the Delta wave and confirmed the outstanding benefit of booster vaccination with the mRNA or Janssen vaccines. This is the first study to provide comparable effectiveness results for six different booster types during the Delta pandemic wave.

◆ ◆ ◆

Lancet Child Adolesc Health. 2022 Aug;6(8):533-544. doi: [10.1016/S2352-4642\(22\)00147-X](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(22)00147-X). Epub 2022 Jun 24.

Health outcomes associated with micronutrient-fortified complementary foods in infants and young children aged 6-23 months: a systematic review and meta-analysis.

Csölle I.¹, Felső R.¹, Szabó É.², Metzendorf M.I.³, Schwingshackl L.⁴, Ferenci T.⁵, Lohner S.⁶

¹Department of Paediatrics, University of Pécs, Hungary; Medical School, Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ²Clinical Centre, Department of Biochemistry and Medical Chemistry, University of Pécs, Hungary. ³Cochrane Metabolic and Endocrine Disorders Group, Medical Faculty, Heinrich Heine University Düsseldorf, Germany. ⁴Institute for Evidence in Medicine, Medical Center, University of Freiburg, Faculty of Medicine, University of Freiburg, Germany. ⁵Physiological Controls Research Center, Obuda University, Budapest, Hungary; Department of Statistics, Corvinus University of Budapest, Budapest, Hungary. ⁶Cochrane Hungary, University of Pécs, Hungary; Department of Public Health Medicine, University of Pécs, Hungary.

Abstract. Background: Appropriate feeding of infants and young children is essential for healthy growth and the prevention of stunting, wasting, and overweight. We aimed to assess the beneficial versus harmful effects of providing fortified complementary foods to children in the complementary feeding period. **Methods:** In this systematic review and meta-analysis, we searched the databases Cochrane Central Register of Controlled Trials, MEDLINE, Embase, Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature, Global Index Medicus, Web of Science, ClinicalTrials.gov, and WHO International Clinical Trials Registry Platform from inception to March 9, 2021. We included randomised controlled trials and controlled clinical trials done in

infants and children aged 6-23 months with no identified health problems. Consumption of foods fortified centrally (ie, during industrial processing) with one micronutrient or a combination of vitamins, minerals, or both was compared with the same complementary foods, but without micronutrient fortification. Two review authors independently screened studies for eligibility, extracted data, assessed risk of bias, and rated the certainty of the evidence. The main outcomes were growth (measured by Z scores for weight for age, weight for height or length, and height or length for age, or other growth measures), stunting, wasting, nutrient adequacy or excess, anaemia, haemoglobin concentration, iron status, serum zinc concentration, and serum retinol concentration. We used a random-effects meta-analysis for combining data. This study is registered with PROSPERO, CRD42021245876. *Findings:* We included 16 studies with 6423 participants, 13 of which were done in malaria-endemic areas. Overall, 12 studies were included in the quantitative syntheses. We identified five further ongoing studies. There was no difference between participants who received fortified complementary foods and those who received non-fortified complementary foods in weight-for-age Z scores (mean difference -0.01, 95% CI -0.07 to 0.06; five trials; 1206 participants; moderate-certainty evidence), weight-for-height or length Z scores (-0.05, -0.19 to 0.10; four trials; 1109 participants; moderate-certainty evidence), and height or length-for-age Z scores (-0.01, -0.21 to 0.20; four trials; 811 participants; low-certainty evidence); stunting and wasting were not assessed in any study as outcomes. Moderate-certainty evidence from six trials with 1209 patients showed that providing fortified complementary foods to children aged 6-23 months reduced the risk of anaemia (risk ratio 0.57, 95% CI 0.39 to 0.82). Those who received fortified complementary foods compared with those who did not had higher haemoglobin concentrations (mean difference 3.44 g/L, 95% CI 1.33 to 5.55; 11 trials; 2175 participants; moderate-certainty evidence) and ferritin concentration (0.43 µg/L on log scale, 0.14 to 0.72; six trials; 903 participants; low-certainty evidence). The intervention led to no effects on serum zinc concentration (-0.13 g/dL, -0.82 to 0.56; two trials; 333 participants; low-certainty evidence) and serum retinol concentration (0.03 µmol/L, -0.02 to 0.08; five trials; 475 participants; moderate-certainty evidence). *Interpretation:* Fortified complementary foods are effective strategies to prevent anaemia in infants and young children aged 6-23 months in malaria-endemic regions. Effects of complementary food fortification should be further investigated in low-income and middle-income countries, but should also be assessed in high-income countries, and in regions where malaria is not endemic.

♦ ♦ ♦

Frontiers in Endocrinology, 08 September 2022, DOI 10.3389/fendo.2022.981564

Studies on a widely-recognized snail model species (*Lymnaea stagnalis*) provide further evidence that vertebrate steroids do not have a hormonal role in the reproduction of mollusks

Fodor I.¹, Schwarz T.², Kiss B.³, Tapodi A.³, Schmidt J.³, Cousins A.R.O.⁴, Katsiadaki I.², Scott A.P.², Pirger Z.¹

¹Ecophysiological and Environmental Toxicological Research Group, Balaton Limnological Research Institute, Eötvös Loránd Research Network (ELKH), Tihany, Hungary. ²Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Research, Weymouth Laboratory, Weymouth, United Kingdom. ³Institute of Biochemistry and Medical Chemistry, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁴Lowestoft Laboratory, Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science, Lowestoft, United Kingdom

Abstract. Experiments were carried out to determine whether, as with other mollusks that have been studied, the snail, *Lymnaea stagnalis*, can absorb, esterify and store vertebrate steroids that are present in the water. We also carried out experiments to determine whether neural tissues of the snail could be immunohistochemically stained with an antibody to human aromatase (a key enzyme that catalyzes the conversion of testosterone [T] to 17β-estradiol [E₂]); and, if so, to determine the significance of such staining. Previous studies on other mollusks have reported such staining and have proposed this as decisive evidence that mollusks have the same steroid synthesis pathway as vertebrates. We found that snails absorb, esterify and retain esterified T, E₂, progesterone and ethinyl-estradiol (albeit with an absorption rate about four times slower, on a weight basis, than the mussel, *Mytilus edulis*). We also found that not only anti-human aromatase, but also anti-human nuclear progesterone receptor (nPR) and anti-human gonadotropin-releasing hormone antibodies immunohistochemically stained snail neural cells. However, further experiments, involving gel electrophoretic separation, followed by immunostaining, of proteins extracted from the neural tissue, found at least two positively-stained bands for each antibody, none of which had masses matching the human proteins to which the antibodies had been raised. The anti-aromatase antibody even stained the 140 kDa ladder protein used as a molecular weight marker on the gels. Mass spectrometric analysis of the bands did not find any peptide sequences that corresponded to the human proteins. Our findings confirm that the presence of vertebrate-like sex steroids in molluscan tissues is not necessarily evidence of endogenous origin. The results also show that immunohistochemical studies using antibodies against human proteins are grossly non-specific and likely to have little or no value in studying steroid synthesis or activity in mollusks. Our conclusions are consistent with the fact that genes for aromatase and nPR have not been found in the genome of the snail or of any other mollusk. Our overarching conclusion, from this and our previous studies, is that the endocrinology of mollusks is not the same as that of humans or any other vertebrates and that continuing to carry out physiological and ecotoxicological studies on mollusks on the basis of this false assumption, is an unconscionable waste of resources.



Elhunyt dr. Glant T. Tibor

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara fájdalommal és megrendüléssel tudatja, hogy dr. Glant T. Tibor professzor, a PTE díszdoktora 2022. október 5-én elhunyt.

Dr. Glant Tibor 1944. április 8-án született Debrecenben. 1968-ban kapott általános orvosi diplomát a Debreceni Egyetemen, majd 1980-ban kandidátusi, 1989-ben akadémiai doktori fokozatot szerzett. 1983-ig a Debreceni Egyetem Anatómiai és Kórszövettani Intézetének munkatársa volt. 1983 és 1986 között Kanadában, Montrealban, majd az Amerikai Egyesült Államokban, Chicagóban dolgozott, 1988-ban a Chicagói Rush Egyetem társprofesszora lett több intézetben. 1993-ban nyert egyetemi tanári kinevezést a Rush Egyetem Biokémiai Intézetében. 1994-ben és 1995-ben visiting professzor Bostonban, a Harvard Egyetemen, 1995-től a Rush Egyetem Ortopédiai Sebészeti Klinikáján a Biokémiai és Molekuláris Biológiai Kutatólaboratóriumnak igazgatója, ahol ugyancsak egyetemi tanári kinevezést szerzett. Munkáját meghatározta az immunológiai és mozgásszervi betegségek, elváltozások kutatása, különös tekintettel a rheumatoid arthritisre és az ortopédiai implantátumok indukálta biológiai válaszreakciókra. Szoros kapcsolatot tartott fenn hazai egyetemekkel, Pécsen az Ortopédiai Klinikával és az Immunológiai és Biotechnológiai Intézzel. Közös munkájuk nyomán számos tudományos eredmény és fokozat született.

Dr. Glant Tibor tevékenységét számos nemzetközi elismeréssel díjazták. A Magyar Ortopéd Társaság tiszteletbeli tagja volt, a Pécsi Tudományegyetem honoris causa professzora, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, és megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét is. Munkája iránt élete végéig elkötelezett volt, komoly érdemeket szerzett a mozgásszervi betegségek kutatásában. Halála hatalmas veszteség családjának és munkatársainak is.

Emlékét tisztelettel megőrizzük!

Elhunyt dr. Bíró Vilmos

Mély megrendüléssel tudatta családja, hogy dr. Bíró Vilmos professzor, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Traumatológiai Önálló Osztályának volt intézetvezetője, majd a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanára, a Magyar Traumatológus Társaság volt elnöke, a Magyar Traumatológus Társaság és a Magyar Kézsebész Társaság vezetőségének, a Traumatológiai Szakmai Kollégiumnak, valamint a magyar Tudományos Akadémia II. sz. Klinikai Bizottságának, továbbá a Nemzetközi Ortopéd-Traumatológus Társaság (SICOT) és az Osztrák Baleseti Társaság (ÖGU) volt tagja, többek között a Magyar Traumatológus Társaság 2004. évi Lumniczer Sándor életműdíj birtokosa 2022. november 10-én, életének 85. évében elhunyt.

Személyében a család a szerető férjet és édesapát, nagyapát, apóst és rokont, a magyar orvostársadalom szakterületének kiemelkedő művelőjét, a Pécsi Tudományegyetem és a Debreceni Tudományegyetem nagyra becsült, volt professzorát gyászolja.

Emlékét tisztelettel megőrizzük!

